

Raport

Raport o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 roku

www.warmia.mazury.pl

**Zarząd Województwa
Warmińsko-Mazurskiego**

Olsztyn 2020 r.

Spis treści

Wstęp	4
Prace Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r.....	5
1. Sytuacja społeczno-gospodarcza w województwie warmińsko-mazurskim.....	6
2. Gospodarka	11
2.1. Rynek pracy	11
2.2. Inteligentna gospodarka województwa warmińsko-mazurskiego.....	16
2.3. Społeczeństwo Informacyjne.....	19
2.4. Obszary wiejskie	21
2.5. Turystyka	28
3. Aktywne społeczeństwo.....	33
3.1. Polityka społeczna	33
3.2. Sport	43
3.3. Kultura i edukacja	48
3.4. Zdrowie.....	59
3.5. Bezpieczeństwo publiczne.....	62
4. Współpraca	63
4.1. Współpraca międzynarodowa.....	63
4.2. Dialog społeczny i współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	67
4.3. Promocja.....	73
5. Infrastruktura i środowisko	80
5.1. Planowanie przestrzenne	80
5.2. Infrastruktura.....	82
5.3. Ochrona Środowiska.....	92
6. Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020	95
Podsumowanie	98
Załącznik	101

Rok 2020 jest drugim rokiem z kolei, w którym sporządzono *Raport o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego*. Konieczność opracowania *Raportu* wynika z art. 34a ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2019 r., poz. 512, 1571, 1815). Ustawa zakłada, że Zarząd Województwa co roku do 31 maja przedstawia Sejmikowi Województwa *Raport o stanie województwa*. Ponadto ustawa reguluje, iż *Raport* obejmuje podsumowanie działalności Zarządu Województwa w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Sejmiku Województwa i budżetu obywatelskiego.

W *Raporcie o stanie województwa warmińsko-mazurskiego w 2019 r.* przedstawiono syntetyczny opis najważniejszych działań, projektów, wydarzeń, inicjatyw wpisujących się w realizację polityk, programów, planów i strategii realizowanych przez Zarząd Województwa w ubiegłym roku. Szczegółowe informacje w tym zakresie są prezentowane Sejmikowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego w cyklicznych sprawozdaniach z realizacji poszczególnych programów, planów i strategii, podczas Sesji Sejmiku.

Raport, podobnie jak w roku ubiegłym, został opracowany w oparciu o dane gromadzone przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W dokumencie skupiono się przede wszystkim na jakościowym opisie podejmowanych działań i inicjatyw, w mniejszym stopniu odniesiono się natomiast do kwestii finansowych. Szczegółowe informacje na temat wykonania budżetu województwa warmińsko-mazurskiego są bowiem przedstawione w rocznym sprawozdaniu finansowym za 2019 r., prezentowanym podczas tej samej sesji Sejmiku, na której omawiany jest *Raport o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r.*

W pierwszym rozdziale *Raportu* przedstawiono syntetyczny opis zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego, które zaszły w regionie w 2019 r. Rozdział ten stanowi zatem przekrojowe tło statystyczne, prezentujące zmiany w uwarunkowaniach zachodzących na przestrzeni zeszłego roku w naszym regionie.

Dalsze rozdziały *Raportu* opisują działania Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w kontekście celów strategicznych zawartych w *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*, tj. najważniejszym regionalnym dokumencie strategicznym, określającym kierunki rozwoju społeczno-ekonomicznego, który obowiązywał w 2019 r. Dlatego też opis realizacji poszczególnych planów, programów, strategii i innych działań podzielono na cztery obszary, tożsame z celami zawartymi w *Strategii*, którymi są: gospodarka, aktywne społeczeństwo, współpraca, infrastruktura i środowisko. Jednocześnie opis poszczególnych przedsięwzięć podjętych przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r. jest zgodny z zadaniami przewidzianymi w ustawie z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa.

Ostatni rozdział *Raportu* poświęcono realizacji działań podjętych w 2019 r. w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*, który stanowi główny instrument finansowania przedsięwzięć przewidzianych w *Strategii Województwa*.

Integralną część *Raportu o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r.* stanowi załącznik, w którym przedstawiono wykaz uchwał przyjętych przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r. wraz z informacją o stanie ich realizacji.

PRACE ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2019 R.

W 2019 r. odbyło się 61 posiedzeń Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, podczas których Zarząd Województwa:

- rozpatrzył 2 440 wniosków,
- podjął 855 uchwał,
- zaakceptował 160 materiałów sesyjnych, w tym 122 projekty uchwał Sejmiku i 13 materiałów informacyjnych, a także 25 autopoprawek do projektów uchwał Sejmiku.

Jednocześnie w 2019 r. zarejestrowano trzy rozstrzygnięcia nadzorcze, przy czym nie zaskarżono ich do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie.

Sprawozdania Marszałka Województwa z prac Zarządu Województwa w okresie między sesjami Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, radni otrzymywali przed każdą sesją.

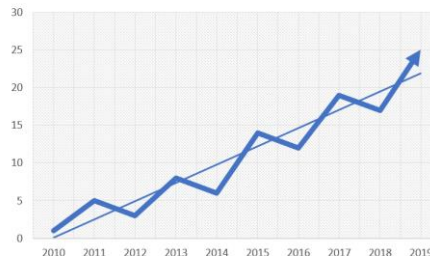
Plan Pracy Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2019 r. został zrealizowany poprzez przedstawienie projektów uchwał o tematyce określonej w załączniku do uchwały nr III/51/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 28 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia Planu Pracy Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego na rok 2019, przy czym dwa tematy wiodące, tj. *Podjęcie uchwały Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030”* oraz *Informacja z realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w zakresie zadań delegowanych Samorządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego*, które miały być przedmiotem obrad Sejmiku w 2019 r., przeniesiono na wniosek Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego do *Planu Pracy Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego na rok 2020*.

W 2019 r. Województwo Warmińsko-Mazurskie po ośmiu latach przejęło przewodnictwo w Konwencji Marszałków Województw RP. Konwent Marszałków jest organem opiniodawczo-doradczym, który analizuje i opiniuje propozycje zmian prawnych oraz omawia aktualne problemy samorządów. Posiedzenia Konwentu kończą się wypracowaniem wspólnych stanowisk, które następnie kierowane są do właściwych urzędów i instytucji centralnych. Na Warmii i Mazurach odbyły się pod przewodnictwem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Pana Gustawa Marka Brzezina, trzy posiedzenia: w Olsztynie (lipiec), Ostródzie (październik) i Rynie (listopad). Podczas nich przyjęto 13 stanowisk, wynikających z potrzeby pilnego uregulowania rozwiązań prawnych, mających istotne znaczenie dla działalności samorządów w Polsce.

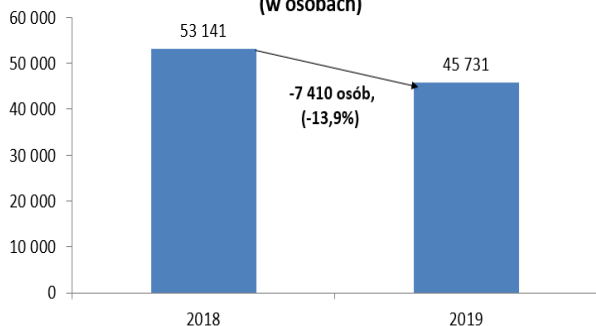
1. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM

W niniejszym rozdziale *Raportu* przedstawiono syntetyczny opis zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego, które zaszły w regionie w 2019 r. W tej części przedstawiono zatem przekrojowe tło statystyczne naszego regionu, prezentujące zmiany w uwarunkowaniach zachodzących w zeszłym roku. W tym celu posłużono się podstawowymi danymi statystycznymi opisującymi sytuację w 2019 r., które były dostępne w trakcie sporządzania *Raportu*. Rozdział ten ma więc charakter poglądowy, gdyż szczegółowe dane, obrazujące pełną sytuację w regionie w 2019 r., będą udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny dopiero w III i IV kwartale 2020 r.

Na przestrzeni dwunastu miesięcy 2019 r. sytuacja województwa warmińsko-mazurskiego uległa znacznej poprawie. Polepszyła się bowiem wartość większości wskaźników statystycznych opisujących Warmię i Mazury. Na taki stan rzeczy niewątpliwie wpłynęła dobra koniunktura gospodarcza oraz wykorzystanie środków europejskich, które pobudzają inwestycje w regionie, a także pozytywnie oddziałują na konsumpcję i rynek pracy.

Wykres 1. Liczba bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2018-2019 (w osobach)

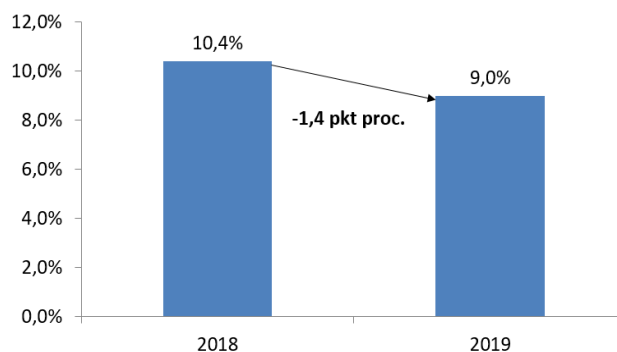

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W 2019 r. w województwie warmińsko-mazurskim przede wszystkim znacząco zmniejszyło się bezrobocie. W rejestrach powiatowych urzędów pracy na koniec 2019 r. zarejestrowanych było 45 731 bezrobotnych. W porównaniu do 2018 r. liczba ta zmniejszyła się o 7 410 osób, tj. o 13,9%. W tym samym czasie krajowa liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 10,6%, z 968,9 tys. osób w 2018 r. do 866,4 tys. osób w 2019 r. Niniejsze dane oznaczają, iż spadek liczby bezrobotnych w naszym regionie w ubiegłym roku był większy niż przeciętnie w kraju.

W minionym roku poprawie uległa również wartość stopy bezrobocia rejestrowanego, którą odnotowano na Warmii i Mazurach. Na koniec 2019 r. wyniosła ona 9,0% i w porównaniu do roku 2018 zmniejszyła się o 1,4 punktu procentowego. W analogicznym okresie stopa bezrobocia rejestrowanego w kraju wyniosła 5,2% i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 0,6 punktu procentowego. Zatem w 2019 r. spadek wartości stopy bezrobocia rejestrowanego w naszym regionie był także większy niż przeciętnie w kraju. Niemniej jednak pomimo znacznego spadku bezrobocia w regionie, stopa bezrobocia na Warmii

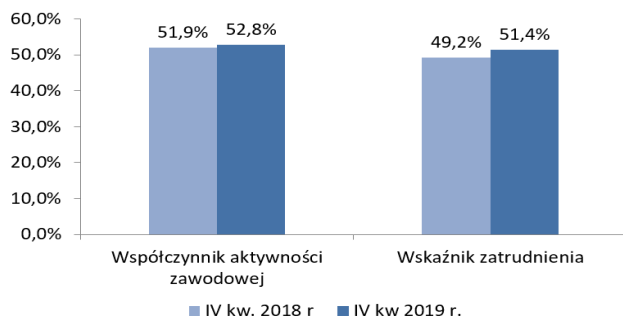
Wykres 2. Stopa bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2018-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

i Mazurach pozostała nadal najwyższa spośród polskich regionów i stanowiła ponad 1,7-krotność ogólnopolskiej wartości stopy bezrobocia.

Wykres 3. Wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności w województwie warmińsko-mazurskim w IV kwartale 2018-2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na przestrzeni ostatniego roku poprawie uległa również wartość współczynnika aktywności zawodowej oraz wskaźnika zatrudnienia. W województwie warmińsko-mazurskim w IV kw. 2019 r. współczynnik aktywności zawodowej, przedstawiający udział osób aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, wyniósł 52,8% (w kraju 56,0%) i w ujęciu rocznym zwiększył się o 0,9 punktu procentowego. Wskaźnik zatrudnienia, tj. udział osób zatrudnionych w ogólnej liczbie ludności

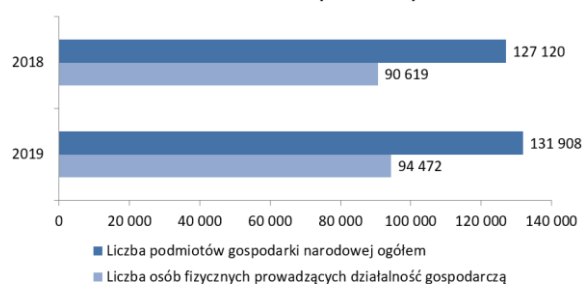
w wieku 15 lat i więcej, wyniósł natomiast 51,4% (w kraju 54,4%) i w porównaniu do 2018 r. wzrósł o 2,2 punktu procentowego.

W 2019 r. w województwie warmińsko-mazurskim wzrosła również liczba pracujących w sektorze przedsiębiorstw. Na koniec zeszłego roku sektor ten skupiał 152 894 osób, a ich liczba w stosunku do 2018 r. zwiększyła się o 3 732 osoby, tj. o 2,5%. Ogólnopolski wzrost liczby pracujących był zbliżony i wyniósł 2,8%. Jednocześnie w 2019 r. osoby z Warmii i Mazur stanowiły 2,3% ogółu pracujących w sektorze przedsiębiorstw w kraju (12. miejsce spośród wszystkich województw).

Rok 2019 przyniósł nie tylko wzrost liczby pracujących w sektorze przedsiębiorstw, ale też zwiększenie ich przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Średnioroczna przeciętna pensja w tym sektorze na Warmii i Mazurach w 2019 r. kształtowała się na poziomie 4 142,65 zł. W ujęciu rocznym stanowi to nominalny wzrost o 225,94 zł, tj. o 5,8%. Przeciętnie w kraju wzrost ten był jednak wyższy i wyniósł 316,77 zł, tj. 6,5%. Pensje wypłacane w województwie warmińsko-mazurskim są zdecydowanie niższe od wynagrodzeń ogólnopolskich. W 2019 r. przeciętne wynagrodzenie brutto w kraju w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 5 169,06 zł i było o ponad 1 000 zł większe niż przeciętne płace otrzymywane na Warmii i Mazurach. Jednocześnie w 2019 r. średnie wynagrodzenie na Warmii i Mazurach stanowiło ok. 80% przeciętnej pensji ogólnopolskiej, co plasowało nasz region na ostatnim miejscu spośród wszystkich województw. Niemniej dane z ostatnich lat wskazują na systematyczny wzrost wynagrodzeń zarówno w naszym regionie jak i kraju.

W zeszłym roku zwiększyła się również liczba przedsiębiorstw działających w województwie warmińsko-mazurskim. Na koniec 2019 r. na Warmii i Mazurach do rejestru REGON wpisanych było 131 908 podmiotów gospodarczych (12. miejsce w kraju), a w 2018 r. liczba ta wyniosła 127 120 podmiotów (również 12. miejsce kraju). W ujęciu rocznym liczba firm w naszym regionie zwiększyła się więc o 3,8% (tj. o 4 788 firm). Przeciętnie w kraju liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do

Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2018-2019 (w sztukach)

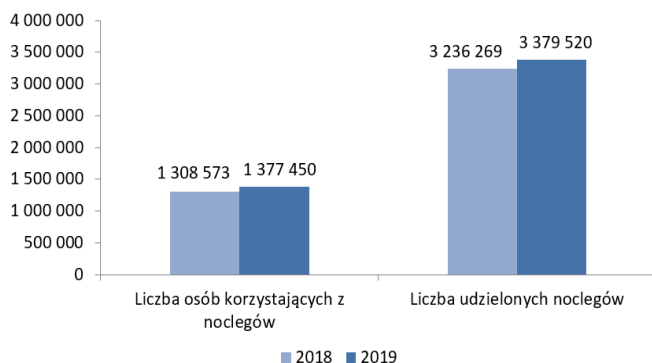
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

rejestru REGON zwiększyła się natomiast o 3,3%, co oznacza, iż tempo wzrostu liczby podmiotów gospodarczych w kraju było wolniejsze niż na Warmii i Mazurach.

Jednocześnie mieszkańcy Warmii i Mazur charakteryzują się większą przedsiębiorczością. W 2019 r. w ujęciu rocznym zwiększyła się bowiem liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. W 2018 r. w województwie warmińsko-mazurskim do rejestru REGON wpisanych było 90 619 osób fizycznych prowadzących własną firmę. W 2019 r. liczba ta zwiększyła się natomiast do 94 472 osób, co stanowi wzrost o 3 853 osoby, czyli o 4,3%. W kraju analogiczny wzrost był niższy i wyniósł 3,3%.

W 2019 roku w województwie warmińsko-mazurskim widoczna była poprawa sytuacji gospodarczej, o czym świadczą wyniki osiągnięte przez sektor przemysłowy. Na Warmii i Mazurach wartość produkcji sprzedanej przemysłu, jaką odnotowano w ciągu dwunastu miesięcy ubiegłego roku wyniosła 37 423,5 mln zł i w ujęciu rocznym wzrosła o 3,9%. Wzrost na podobnym poziomie, bo o 4,0%, odnotowano również w kraju. Pod względem tempa wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu nasz region zajął 10. miejsce spośród wszystkich województw.

Wykres 5. Liczba korzystających z noclegów oraz liczba udzielonych noclegów w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2018-2019 (w osobach)

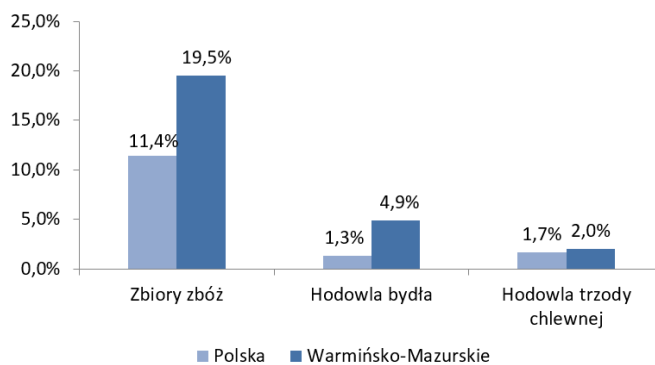

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Poprawa koniunktury w 2019 r. widoczna była nie tylko w przemyśle, ale też i w sektorze turystycznym. Świadczy o tym wzrost ruchu turystycznego w naszym regionie, ponieważ w 2019 r. na Warmii i Mazurach liczba turystów korzystających z noclegów zwiększyła się w ujęciu rocznym o 5,3%. Pod tym względem nasz region przewyższył średnią ogólnopolską, wynoszącą 5,2%. Jednocześnie w 2019 r. na Warmii i Mazurach w ujęciu rocznym o 4,4% zwiększyła się liczba udzielonych noclegów. W kraju wzrost ten był nieco wyższy i wyniósł 5,0%.

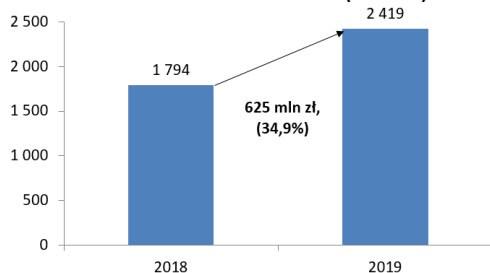
Rok 2019 na Warmii i Mazurach charakteryzował się również wzrostem produkcji rolnej. Jednocześnie wzrost ten był wyższy niż przeciętnie w kraju. W ujęciu rocznym zbiory zbóż w naszym regionie w 2019 r. zwiększyły się o 19,5%, w kraju wzrost ten był znacznie niższy i wyniósł 11,4%. W 2019 r. pogłowie bydła na Warmii i Mazurach zwiększyło się natomiast o 4,9%, przy wzroście ogólnopolskim wynoszącym 1,3%. W ubiegłym roku wzrost sztuk trzody chlewnej w województwie warmińsko-mazurskim wyniósł zaś 2,0%, przy wzroście krajowym na poziomie 1,7%. Niniejsze dane oznaczają, iż dobra koniunktura nie ominęła również sektora rolniczego w województwie warmińsko-mazurskim, a dynamika produkcji rolnej w naszym regionie była wyższa niż przeciętnie w kraju.

Wykres 6. Roczna dynamika produkcji rolnej w województwie warmińsko-mazurskim i kraju w 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wykres 7. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2018-2019 (w mln zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na Warmii i Mazurach w zeszłym roku zwiększył się również poziom ponoszonych nakładów inwestycyjnych. W 2019 r. na ten cel wydatkowano 2 418,9 mln zł, zaś w 2018 r. było to 1 793,5 mln zł. W województwie warmińsko-mazurskim roczny wzrost w tym zakresie wyniósł zatem 34,9%. Był to najwyższy wzrost wartości nakładów inwestycyjnych wśród wszystkich województw, jaki odnotowano w 2019 r. Dla porównania w latach 2018-2019 ogólnopolskie tempo wzrostu nakładów inwestycyjnych wyniosło 12,4%, czyli było blisko trzykrotnie mniejsze niż na Warmii i Mazurach.

Pomimo poprawy wartości wskaźników opisujących sytuację ekonomiczną województwa warmińsko-mazurskiego w 2019 r., nie polepszyły się wartości mierników dotyczących sytuacji demograficznej regionu. Według stanu na koniec 2019 r. województwo warmińsko-mazurskie zamieszkiwało 1 422,7 tys. osób. W analizowanym okresie ludność Warmii i Mazur stanowiła 3,7% ogółu ludności Polski, tj. 12. miejsce w kraju. Przed rokiem było to również 12. miejsce spośród wszystkich województw. W stosunku do 2018 r. liczba mieszkańców naszego regionu zmniejszyła się o 6,2 tys. osób, czyli o 0,4%. Pod względem rocznej zmiany liczby ludności województwo warmińsko-mazurskie zajęło 12. miejsce w kraju. Problem depopulacji dotyczy większości polskich województw, ponieważ w 2019 r. Warmia i Mazury znalazły się w gronie 12 regionów, które na przestrzeni roku doznały procesu depopulacji. Jednocześnie roczny spadek liczby ludności w województwie warmińsko-mazurskim był wyższy niż w kraju, gdzie odnotowano zmniejszenie populacji na poziomie 0,1%.

Spadek liczby ludności w województwie warmińsko-mazurskim spowodowany był dwoma czynnikami. Pierwszym z nich był ujemny przyrost naturalny, wyrażający różnicę pomiędzy liczbą urodzeń a liczbą zgonów w przeliczeniu na 1000 osób. W 2019 r. na Warmii i Mazurach kształtował się on na poziomie -1,4, przy średniej ogólnopolskiej wynoszącej -0,9. Pod tym względem nasz region w ubiegłym roku zajął 8. miejsce w kraju. Jednocześnie nasz region znalazł się w gronie 11. województw, w których zaobserwowano ujemny przyrost naturalny. Jego dodatnią wartość odnotowano jedynie w województwach: pomorskim, małopolskim, wielkopolskim, mazowieckim i podkarpackim.

Drugim czynnikiem powodującym ubytek ludności Warmii i Mazur były migracje. W 2019 r. saldo migracji w województwie warmińsko-mazurskim, przedstawiające różnicę między napływem a odpływem ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, było ujemne i wyniosło -2,6. Oznacza to, że w 2019 r. z naszego regionu wyprowadziło się więcej osób niż do niego przybyło. Pod względem wartości wskaźnika migracji nasz region w 2019 r. zajął jedno z ostatnich miejsc w kraju – jedynie gorszy wynik odnotowano w województwach: świętokrzyskim (-2,8) i lubelskim (-2,9). Tymczasem saldo migracji liczone dla całego kraju było dodatnie i wyniosło 0,2.

Z przedstawionych danych wynika, iż w 2019 r. na Warmii i Mazurach mieliśmy do czynienia z poprawą sytuacji gospodarczej, co obrazują wartości głównych wskaźników ekonomicznych. Zmalało bowiem bezrobocie, przy jednoczesnym wzroście liczby podmiotów gospodarczych i liczby pracujących w sektorze przedsiębiorstw. Poprawie uległa również koniunktura gospodarcza w regionie, gdyż zwiększyły się nakłady inwestycyjne oraz wzrosła wartość produkcji sprzedanej przemysłu. W 2019 r. poprawie uległa sytuacja w sektorze turystycznym, ponieważ w porównaniu do 2018 r. na Warmii i Mazurach zaobserwowano zwiększenie ruchu turystycznego. Rok 2019 r. przyniósł także wzrost przeciętnych płac odnotowanych w naszym województwie, aczkolwiek ich poziom mógłby być wyższy,

aby mieszkańcy Warmii i Mazur osiągnęli podobne dochody jak inni mieszkańcy kraju. W 2019 r. problemem w województwie warmińsko-mazurskim nadal pozostawał ubytek ludności. Przeciwdziałać temu procesowi w najbliższych latach będzie jednak wdrażanie zaktualizowanej w 2020 r. strategii rozwoju *Warmińsko Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*. Jej realizacja nakierowana jest bowiem m.in. na zapobieganie emigracji mieszkańców z województwa poprzez podniesienie konkurencyjności regionu.

2. GOSPODARKA

Wzrost konkurencyjności gospodarki jest jednym z czterech celów *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*. W *Strategii* założono, że wzrost konkurencyjności gospodarczej będzie wynikiem wzrostu liczby miejsc pracy, wzrostu innowacyjności firm oraz rozwoju regionalnych inteligentnych specjalizacji. W tej części *Raportu* przedstawiono działania podjęte przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r., wpisujące się w powyższy cel strategiczny, których realizacja ma przyczynić się do rozwoju ekonomicznego województwa warmińsko-mazurskiego.

2.1. Rynek pracy

Rok 2019 upłynął na realizacji ustawowych zadań w zakresie polityki rynku pracy, które przyczyniały się do rozwiązywania problemu, jakim jest wciąż najwyższe bezrobocie w naszym regionie w skali kraju. Jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego odpowiedzialną za kreowanie regionalnej polityki zatrudnienia jest Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie (WUP), który corocznie podejmuje szereg działań mających na celu poprawę sytuacji na regionalnym rynku pracy.

Dokumentem operacyjnym określającym kierunki działań w zakresie regionalnej polityki zatrudnienia jest *Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia*. Stanowi on uszczegółowienie zadań wynikających ze *Zaktualizowanej Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2025 roku* przyjętej uchwałą Sejmiku Województwa nr XIV/346/16 z 23 lutego 2016 r. Główne cele *Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2018 r.*, zatwierdzonego uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego nr 69/1155/16/V z 27 grudnia 2017 r., dotyczyły m.in. aktywizacji zawodowej niewykorzystanych zasobów pracy, wspierania przedsiębiorców w tworzeniu nowych oraz utrzymaniu dotychczasowych miejsc pracy, wsparcie rozwoju kompetencji zawodowych i społecznych mieszkańców oraz zwiększenia adekwatności działań instytucji rynku pracy do zmieniającego się rynku pracy.

Zadania te realizowane były w okresie znacznego zmniejszenia rozmiarów bezrobocia rejestrowanego. Na koniec 2019 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 45 731 osób bezrobotnych, czyli o 13,9% (7 410 osób) mniej niż w 2018 r. W tym samym czasie krajowa liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 10,6%. Systematycznie zmniejsza się także stopa bezrobocia rejestrowanego. Na koniec 2019 r. wyniosła w województwie warmińsko-mazurskim 9,0% i była o 1,4 punktu procentowego mniejsza niż w 2018 r. Stopa bezrobocia BAEL w IV kwartale 2019 r. przyjęła wartość 2,8% (w 2018 r. – 5,1%).

Niemniej jednak aktywizacja zawodowa niewykorzystanych zasobów pracy jest nadal szczególnie istotnym zadaniem w sytuacji niskiej aktywności zawodowej mieszkańców regionu na tle kraju. Na finansowanie aktywizacji zawodowej poprzez programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2019 r. województwo warmińsko-mazurskie otrzymało mniejszą pulę środków Funduszu Pracy – 124,9 mln zł. Różnica w odniesieniu do 2018 r. wynosiła 74,3 mln zł (spadek o 37,3%). Zgodnie z przyjętymi kryteriami przyznany limit środków został podzielony przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie dla poszczególnych samorządów powiatowych. Podział

uzyskał akceptację Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy oraz został zatwierdzony przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W ciągu roku na wnioski starostów/prezydentów miast pozyskano dodatkowe środki w wysokości 10,3 mln zł z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w dyspozycji Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. Ogółem w 2019 r. na programy na rzecz promocji zatrudnienia powiatowe urzędy pracy wydatkowały 132,0 mln zł. W ramach tych środków zaktywizowano łącznie 16 549 osób, o 4 393 bezrobotnych mniej niż przed rokiem. Notowany spadek jest efektem nie tylko zmniejszającej się liczby osób zarejestrowanych w urzędach pracy, ale także jednocześnie mniejszej liczby uczestników zatrudnienia subsydiowanego - o 2 862 osoby mniej niż w 2018 r. (spadek o 24,6%).

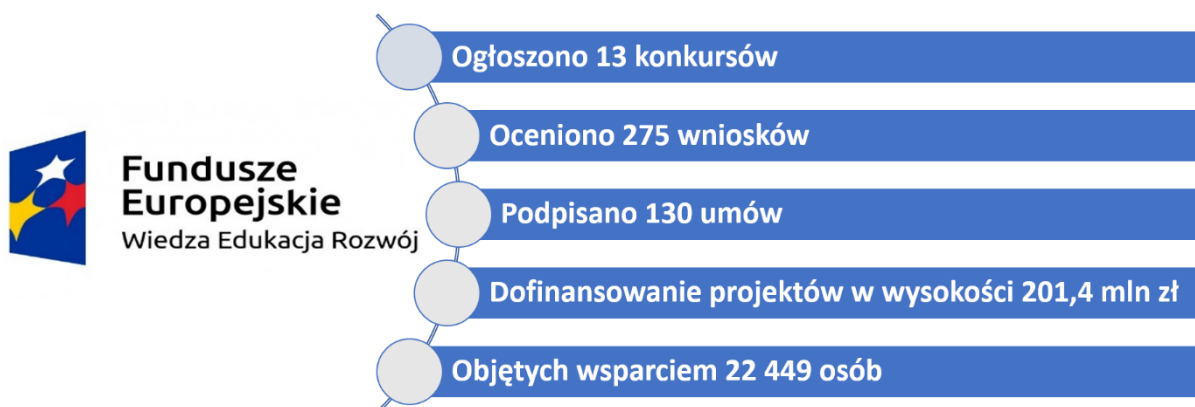
Zadania określone w dokumentach kształtujących politykę rynku pracy w 2019 r. nie skupiały się wyłącznie na osobach bezrobotnych, lecz w dużej mierze dotyczyły wspierania przedsiębiorców w tworzeniu nowych oraz utrzymaniu dotychczasowych miejsc pracy. W 2019 r. w ramach dostępnych rozwiązań ustawowych na refundacje kosztów doposażenia i wyposażenia stanowisk pracy, na które skierowanych zostało 1 609 bezrobotnych, przeznaczono kwotę 18,4 mln zł. Rozpoczęcie działalności gospodarczej umożliwiono 1 357 osobom, przekazując im blisko 29 mln zł. Ponadto pracodawcy korzystali z dofinansowania wynagrodzenia dla 50 bezrobotnych powyżej 50. roku życia (761,1 tys. zł).

W ostatnim czasie w regionie widoczne jest zwiększenie zapotrzebowania na pracę świadczoną przez cudzoziemców. Z danych z monitoringu realizowanego przez WUP w Olsztynie wynika, że w 2019 r. powiatowe urzędy pracy wydały 28 897 oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi oraz 644 zezwolenia na pracę sezonową. W tym samym okresie Wojewoda Warmińsko – Mazurski wydał 11 264 zezwolenia na pracę. Wśród pracowników z zagranicy przeważają obywatele Ukrainy (ok. 65% ogółu zezwoleń wydanych w 2019 r.). Na dalszych miejscach znaleźli się natomiast pracownicy z Białorusi (6,8% zezwoleń), Bangladeszu (4,9%) oraz Nepalu (4,7%). Pracodawcy zatrudniali również osoby z innych państw takich jak Kuba, Laos, Wybrzeże Kości Słoniowej.

W województwie warmińsko-mazurskim wdrażane są również działania aktywizacyjne skierowane do młodych osób pozostających bez zatrudnienia przewidziane w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER 2014-2020). Zadania te realizowane są zarówno w procedurze pozakonkursowej (projekty wdrażane przez powiatowe urzędy pracy) jak i konkursowej. WUP w Olsztynie jest Instytucją Pośredniczącą w Programie. Od początku jego realizacji do końca 2019 r. ogłoszono 13 konkursów, oceniono 275 wniosków oraz podpisano 130 umów, których wartość dofinansowania wynosi w sumie 201,4 mln zł. W ramach podpisanych umów wsparciem objętych zostanie 22 449 osób.

Realizacja PO WER 2014-2020 w Województwie Warmińsko-Mazurskim

Ważnym obszarem działań w 2019 r. było wsparcie rozwoju kompetencji zawodowych i społecznych mieszkańców sprzyjających aktywności zawodowej. Zadania te realizowane były m.in. dzięki środkom Krajowego Funduszu Szkoleniowego. W 2019 r. samorzady powiatowe województwa warmińsko-mazurskiego, na finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, otrzymały środki w wysokości 6,1 mln zł, czyli o 3,3 mln zł (116,6%) więcej niż w 2018 r. Dostosowując wielkość otrzymanych środków do potrzeb pracodawców, w ciągu roku dokonywane były zmiany. Aplikowano m.in. o dodatkowe środki z rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Ostatecznie powiatowe urzędy pracy dysponowały kwotą 7,1 mln zł, z czego wydatkowały 7,0 mln zł. Ze wsparcia, dzięki tym środkom, skorzystały 3 463 osoby, o 1 393 osoby więcej niż przed rokiem (wzrost o 67,3%). Do zadań Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie, w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego, obok podziału środków należy przede wszystkim promocja tego instrumentu na regionalnym rynku pracy. WUP w Olsztynie otrzymane środki w wysokości 134,0 tys. zł (w 2018 r. było to 30,0 tys. zł) przeznaczył na promocję w Internecie (tj. banery reklamowe), produkcję minireportaży zachęcających przedsiębiorców do ubiegania się o dofinansowanie z Krajowego Funduszu Szkoleniowego, a także zakup gadżetów reklamowych.

W 2019 r. po raz piąty przeprowadzono badanie *Barometr zawodów*, którego celem jest określenie zapotrzebowania na pracowników w perspektywie najbliższych 12 miesięcy. Efektem pracy uczestników badania – pracowników powiatowych urzędów pracy oraz innych instytucji rynku pracy – jest prognoza sytuacji na lokalnym rynku pracy określająca relację pomiędzy popytem a podażą dostępnej siły roboczej. Badanie to stanowi źródło informacji nie tylko dla urzędów pracy oraz samych zainteresowanych, lecz również dla szkół, które kształcą przyszłe kadry województwa warmińsko-mazurskiego. Prognoza barometru na 2020 r. przewiduje występowanie na Warmii i Mazurach 28 grup zawodów deficytowych (w porównaniu do 2019 r. spadek o 2 grupy zawodów). Do zawodów tych należą m.in. elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy; fizjoterapeuci i masażyści; fryzjerzy; krawcy i pracownicy produkcji odzieży; psychologowie i psychoterapeuci, a także robotnicy

budowlani. Według prognoz w dalszym ciągu przeważać jednak będzie grupa zawodów zrównoważonych (133 grupy zawodów). Bez zmian pozostanie grupa zawodów nadwyżkowych (jedna grupa zawodów – ekonomiści). Wyniki badań są szeroko rozpowszechniane, m.in. podczas spotkań z przedstawicielami szkół branżowych w województwie.

Zmieniający się rynek pracy skłania do szukania rozwiązań zmierzających do zwiększenia adekwatności działań instytucji rynku pracy i podniesienia ich efektywności. Na znaczeniu zyskuje jakość świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia usług, a w szczególności poradnictwa zawodowego. W 2019 r. z poradnictwa zawodowego realizowanego w WUP w Olsztynie skorzystało 4 527 osób. W celu zapewnienia klientom urzędów pracy wsparcia na najwyższym poziomie WUP w Olsztynie prowadzi działalność metodyczno-szkoleniową w zakresie realizacji usług rynku pracy. W 2019 r. przeszkolonych zostało 366 osób, doradców klienta, którzy zapewniają indywidualną pomoc każdej osobie bezrobotnej i poszukującej pracy. Szkolenia odpowiadają na potrzeby zgłaszane przez pracowników PUP oraz wyzwania zmieniającego się rynku pracy. Wybrane tematy szkoleń z 2019 r.: *Lęk i depresja, Poradnictwo dla osób z niepełnosprawnościami, Praca z osobą długotrwale bezrobotną z zastosowaniem TSR, Analiza Transakcyjna, Praca z osobą słabo zmotywowaną, Rozmowa doradcza oraz Trudne sytuacje w pracy z klientem.*

Przejawem poszukiwań nowatorskich rozwiązań są inicjatywy podejmowane w ramach partnerstwa lokalnego koordynowanego przez WUP w Olsztynie pn. *PAKT dla Rozwoju Poradnictwa Zawodowego*, zrzeszającego obecnie 82 instytucje z terenu Warmii i Mazur. Partnerstwo opiera się na działalności siedmiu zespołów zadaniowych, których liderami są przedstawiciele WUP. Od 2009 r. z inicjatywy i przy koordynacji WUP w Olsztynie partnerstwo angażuje się w realizację Warmińsko-Mazurskiego Tygodnia Kariery. W październiku 2019 r. konferencją pn. *Wielokulturowość kapitałem przyszłości* została zainaugurowana XI edycja Warmińsko-Mazurskiego Tygodnia Kariery, którego misją przewodnią było ukazanie wielokulturowości. Część konferencji zajęła dyskusja panelowa pn.: *Czy jesteśmy otwarci na świat?* z udziałem ekspertów z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi, psychologii i obszaru międzykulturowości. W organizację Warmińsko-Mazurskiego Tygodnia Kariery zaangażowało się w sumie 418 instytucji, które zorganizowały 660 różnorodnych wydarzeń. Były to: seminaria, konferencje, spotkania, warsztaty, konkursy, wycieczki, wizyty studyjne, festyny i wiele innych. Ze wszystkich wydarzeń skorzystało 40 127 osób.

W województwie warmińsko-mazurskim realizowane jest również międzynarodowe pośrednictwo pracy prowadzone w ramach sieci EURES. Działania kadry EURES skupiały się zarówno na poszukujących pracy (w 2019 r. skorzystało z nich ponad 3,5 tys. osób), jak i poszukujących pracowników (125 pracodawców). Z upoważnienia Marszałka Województwa w 2019 r. realizowano także zadania wynikające z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych. W 2019 r. rozpatrzono 4 184 wnioski osób zainteresowanych przyznaniem prawa do zasiłku dla bezrobotnych bądź uzyskaniem możliwości transferu zasiłku, a także uzyskaniem potwierdzenia okresów ubezpieczenia z tytułu zatrudnienia w Polsce. W porównaniu do roku ubiegłego liczba złożonych wniosków wzrosła o 183. O 8,6% (do 5 023) wzrosła także liczba wystawionych formularzy informacyjnych i zaświadczeń SED (Standardowe Dokumenty Elektroniczne) w sprawie potwierdzenia okresów zatrudnienia i ubezpieczenia (w krajach UE/EOG) osób

ubiegających się o świadczenia zasiłkowe w Polsce. W ujęciu rocznym o 15,3% (do 579 osób) wzrosła również liczba zainteresowanych transferem zasiłku dla bezrobotnych.

Samorząd Województwa podejmuje również działania wynikające z zadań Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP), ze środków którego wypłacane są roszczenia pracownicze w razie niemożności ich zaspokojenia przez pracodawcę z powodu jego niewypłacalności. W 2019 r. świadczenia za 17 pracodawców wypłacono 554 osobom. Na ten cel wydatkowano blisko 2,7 mln zł. W ramach działań windykacyjnych prowadzonych w 2019 r. udało się odzyskać 0,8 mln zł.

2.2. Inteligentna gospodarka województwa warmińsko-mazurskiego

W celu realizacji polityki budowania nowoczesnej i konkurencyjnej gospodarki województwa warmińsko-mazurskiego Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r. podejmował szereg inicjatyw mających za zadanie wsparcie rozwoju obszarów zidentyfikowanych jako regionalne inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego, którymi są: drewno i meblarstwo, ekonomia wody oraz żywność wysokiej jakości. Działania Zarządu Województwa obejmowały również

promocję i rozwój przedsiębiorczości w regionie. Realizacji polityki innowacyjności towarzyszyły analizy i monitoring służące pozyskaniu wiedzy o sytuacji gospodarczej regionu, a także współpraca z szeroką grupą partnerów społeczno-gospodarczych, w tym instytucjami okołobiznesowymi, przedsiębiorcami oraz jednostkami naukowymi.

W 2019 r. w ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania we współpracy z Departamentem Koordynacji Promocji oraz Wspólnym Centrum Badawczym (Joint Research Centre) Komisji Europejskiej, zorganizowano warsztaty dla interesariuszy inteligentnej specjalizacji *Drewno i Meblarstwo*. Celem spotkania było zidentyfikowanie potrzeb badawczych i technologicznych lokalnych przedsiębiorstw, a także zebranie praktycznych rozwiązań i potencjalnych projektów do zrealizowania w ramach RPO WiM 2014-2020. W spotkaniu udział wzięło ok. 100 osób.

Mając na uwadze kreowanie nowoczesnej gospodarki regionu w 2019 r. przeprowadzono także proces inkubacji i przygotowania projektów w obszarze inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego możliwych do dofinansowania ze środków działania 1.2. *Innowacyjne firmy* (Cel Tematyczny 1) RPO WiM 2014-2020. Zadanie realizowane było przez zewnętrznego wykonawcę. Działaniem objętych zostało 75 przedsiębiorców. Inkubacja podzielona została na dwa główne etapy, którymi były organizacja warsztatów z przedsiębiorcami oraz świadczenie indywidualnych usług konsultacyjnych. Rezultatem projektu było wygenerowanie 16 fiszek projektowych.

Ponadto, w listopadzie 2019 r. zorganizowano spotkanie Regionalnego Forum Inteligentnych Specjalizacji przy Konwencie Marszałków RP. Celem Forum była wymiana doświadczeń, informacji oraz upowszechnianie dobrych praktyk związanych z inteligentnymi specjalizacjami. Tematyką organizowanego spotkania było przygotowanie regionów do nowej perspektywy finansowej, w tym wypracowanie projektów stanowisk Zespołu Ekspertkiego ds. Europejskiej i Krajowej Polityki Strukturalnej Związku Województw RP oraz Konwentu Marszałków w sprawie *podziału zakresu interwencji w ramach Celu Polityki 1 w Polsce na poziom krajowy i regionalny*. W spotkaniu udział wzięły 42 osoby (przedstawiciele regionów, Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju, Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii oraz Komisji Europejskiej).

Interesującą inicjatywą Zarządu Województwa w 2019 r. było uruchomienie serwisu internetowego *Platforma Przedsiębiorczości Warmii i Mazur* (<https://biznes.warmia.mazury.pl/>). Powstał on z myślą o przedsiębiorstwach z regionu, instytucjach otoczenia biznesu, osobach zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej oraz wszystkich osobach poszukujących informacji gospodarczej z województwa warmińsko-mazurskiego. Celem utworzenia Platformy było zebranie w jednym miejscu najważniejszych informacji w obszarze przedsiębiorczości i przedstawienie ich w czytelnej i przystępnej formie. Do tej pory informacje te były rozproszone na wielu stronach internetowych, co często utrudniało dostęp do nich wszystkim interesariuszom. Zawartość i funkcjonalność Platformy została skonsultowana z przedsiębiorcami z regionu oraz przedstawicielami instytucji otoczenia biznesu.

Innym działaniem podjętym w 2019 r. na rzecz rozwoju gospodarczego Warmii i Mazur była współpraca z instytucjami otoczenia biznesu z województwa warmińsko-mazurskiego. W tym zakresie przeprowadzono badanie instytucji otoczenia biznesu funkcjonujących na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w celu określenia potencjału, potrzeb i efektywności ich funkcjonowania. Dodatkowo opracowano *Zasady współpracy Województwa Warmińsko-Mazurskiego z instytucjami otoczenia biznesu w ramach Regionalnego Systemu Usług*, które zostały przyjęte przez Zarząd Województwa 25 marca 2019 r. Autorzy badania skupili się m.in. na rodzaju usług świadczonych obecnie i tych, które będą potrzebne MŚP w przyszłości, rekomendując m.in. rozwój i dofinansowanie w przyszłej perspektywie finansowej UE usług specjalistycznych, w tym w szczególności w obszarach inteligentnych specjalizacji. Dużą uwagę poświęcono również konieczności poprawy promocji i komunikacji IOB oraz zwiększenia współpracy instytucji zarówno na poziomie regionalnym, jak i międzynarodowym. Ciekawą rekomendacją było utworzenie obserwatorium zmian rynkowych w celu przewidywania zmian zapotrzebowania na usługi IOB.

Współpraca z instytucjami otoczenia biznesu była również realizowana poprzez przystąpienie Województwa Warmińsko-Mazurskiego do Europejskiej Sieci Współpracy Regionów w zakresie Badań i Innowacji (ERRIN). Uchwałą w tej sprawie podjął Sejmik Województwa 26 marca 2019 r. Mając na uwadze udział Województwa Warmińsko-Mazurskiego w ERRIN 12 sierpnia 2019 r. w Olsztynie zawarte zostało *Porozumienie* pomiędzy Województwem a Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie oraz Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Elblągu. *Porozumienie* reguluje zasady wzajemnej współpracy w ramach uczestnictwa Województwa w Sieci. Województwo Warmińsko-Mazurskiego zostało pełnoprawnym członkiem Sieci ERRIN we wrześniu 2019 r. Do głównych korzyści

członkostwa w Sieci należy możliwość wymiany wiedzy na poziomie UE. ERRIN wspiera swoich członków we wspólnym podejściu do badań i innowacji, ułatwia regularny dialog z instytucjami UE, wymianę międzyregionalną i realizację wspólnych projektów, tworzenie skutecznych powiązań

i kontaktów z innymi sieciami i organizacjami aktywnymi w obszarze badań i innowacji na szczeblu europejskim. ERRIN zabiera także głos w imieniu zrzeszonych regionów w dyskusjach prowadzonych na szczeblu unijnym, promując tym samym wprowadzenie perspektywy regionalnej do europejskiej polityki badań i innowacji oraz programów finansowania.

Mając na uwadze potrzeby inwestycyjne i zwiększanie dostępu do kapitału przedsiębiorstw z regionu realizowana jest *Strategia inwestycyjna instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020* (przyjęta 27 grudnia 2016 r., ostatnio zaktualizowana 3 lutego 2020 r.). Strategia zakłada wsparcie do 2023 r. ponad 856 MŚP pożyczkami, poręczeniami oraz wejściami kapitałowymi. Menadżerem Funduszu Funduszy zarządzającym środkami przeznaczonymi na instrumenty finansowe wdrażane w ramach RPO WiM 2014-2020 jest Bank Gospodarstwa Krajowego. Umowę z Bankiem podpisano 29 maja 2017 r. Menadżer Funduszu Funduszy zarządza kwotą 60,2 mln EUR. Do końca 2019 r. podpisano 382 umowy z odbiorcami ostatecznymi na kwotę 79,4 mln zł. Zawarto również 4 umowy z pośrednikami finansowymi na kwotę 50,8 mln zł.

W 2019 r. w celu monitorowania poziomu realizacji polityki innowacyjnej w regionie, opracowany został *Raport z monitorowania inteligentnych specjalizacji za 2018 r.* W dokumencie przedstawiono informacje o sytuacji gospodarczej Warmii i Mazur w przekroju różnych sektorów i branż, a także dane na poziomie każdej z trzech specjalizacji badanych łącznie i każdej z osobna oraz informacje o poziomie oddziaływania wsparcia udzielanego inteligentnym specjalizacjom w ramach RPO

WiM 2014-2020. W 2019 r. powstał także *Raport z realizacji Regionalnej Strategii Innowacyjności Województwa Warmińsko-Mazurskiego*. W materiale tym zawarto diagnozę innowacyjności województwa warmińsko-mazurskiego według stanu na 2017 r. oraz dynamikę zachodzących zmian w latach 2006-2017, a także sytuację regionu na tle innych regionów kraju oraz zróżnicowanie sytuacji w podregionach województwa. *Raport z realizacji Regionalnej Strategii Innowacyjności Województwa Warmińsko-Mazurskiego* prezentowany jest rokrocznie Regionalnemu Komitetowi Sterującemu ds. Regionalnej Strategii Innowacyjności Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020. Gremium działa od 2009 r. skupiając przedstawicieli środowiska biznesowego, naukowego oraz otoczenia biznesu. Komitet dyskutuje m.in. o polityce innowacyjnej regionu, możliwych inicjatywach i bieżących sprawach związanych z rozwojem gospodarczym. Raport z realizacji RSI zaprezentowany został w 2019 r. Sejmikowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego w formie materiału informacyjnego.

2.3. Społeczeństwo Informacyjne

Dzisiejsze społeczeństwa coraz bardziej opierają swój rozwój na wykorzystywaniu informacji oraz nowych technologiach informatycznych. W 2019 r. Zarząd Województwa w swoich działaniach podejmował szereg aktywności promujących kompetencje cyfrowe oraz nowe technologie w regionie.

Województwo Warmińsko – Mazurskie jest właścicielem hurtowej infrastruktury szerokopasmowej powstałej w ramach projektu pt. *Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie* współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013. Według stanu na koniec 2019 r. usługi świadczone zainteresowanym współpracą operatorom telekomunikacyjnym w oparciu o infrastrukturę Sieci Szerokopasmowej Polski Wschodniej w województwie warmińsko-mazurskim kształtowały się następująco:

- liczba zawartych umów szczegółowych do umowy ramowej: 466;
- łączna liczba świadczonych usług wg kategorii:
 - dzierżawa ciemnych włókien: 79,
 - dzierżawa kanalizacji kablowej: 54,
 - kolokacja: 151,
 - transmisja danych Ethernet/Lambda: 183.

Szczegółowe informacje na temat funkcjonowania sieci szerokopasmowego Internetu w województwie warmińsko-mazurskim są cyklicznie raportowane podczas sesji Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

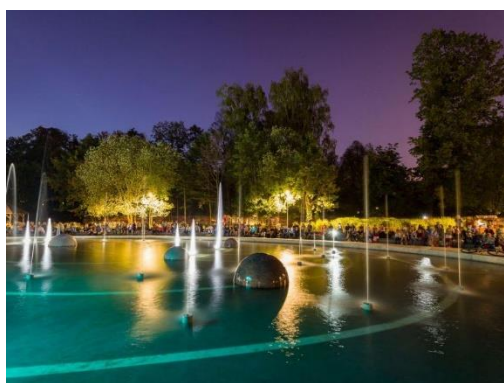
W województwie warmińsko-mazurskim podejmowane są również działania na rzecz pełnego wykorzystania potencjału nowoczesnych technologii informacyjnych dla rozwoju regionu w ramach *Szerokiego Porozumienia na Rzecz Umiejętności Cyfrowych*, do którego Zarząd Województwa przystąpił w 2017 r. W ramach niniejszego *Porozumienia*:

- w okresie luty-czerwiec 2019 r. zrealizowano konkurs informatyczny dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych *Szlakiem Mikołaja Kopernika*, którego celem był rozwój kompetencji cyfrowych uczniów w zakresie nowych technologii. Uczestnikami konkursu byli uczniowie wszystkich klas szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich (licea, technika, szkoły branżowe I stopnia) z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Uczniowie mogli zgłosić jedną pracę z zakresu szeroko pojętych nowych technologii np. aplikacje (w tym aplikacje mobilne), strony www, gry, programy, robotyka/automatyka lub inne innowacyjne rozwiązania informatyczne nawiązujące do życia, twórczości, działalności naukowej, osiągnięć Mikołaja Kopernika. Do konkursu zgłoszono łącznie 56 prac.
- w lutym 2019 r. z okazji Dnia Bezpiecznego Internetu zorganizowano konferencję *Ochrona dzieci w sieci*. Celem konferencji było inicjowanie i propagowanie działań na rzecz bezpiecznego dostępu dzieci i młodzieży do zasobów internetowych, a także zaznajomienie nauczycieli z problematyką

bezpieczeństwa online oraz promocja pozytywnego wykorzystywania Internetu. W konferencji udział wzięło ok. 100 nauczycieli z województwa warmińsko-mazurskiego.

- w okresie marzec-październik 2019 r. prowadzono warsztaty z nauki programowania dla uczniów edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, w których udział wzięło około 450 dzieci i około 40 nauczycieli. Przedsięwzięcie miało za zadanie zainteresowanie dzieci i nauczycieli nauką programowania, logicznego myślenia, pracą w zespole i umiejętnościami wspólnego rozwiązywania problemów.
- w listopadzie 2019 r. zrealizowano *Mistrzostwa Warmii i Mazur w e-sporcie*, w których udział wzięło 680 graczy, a transmisja z tego wydarzenia wyświetlana była 4 300 razy. Celem zawodów była promocja rozwoju kompetencji cyfrowych wśród uczniów szkół ponadpodstawowych, a także propagowanie i wywieranie wpływu na kształtowanie branży oraz promowanie pozytywnych postaw i odczuć w stosunku zarówno do gier, jak i graczy. Wydarzenie połączone było z serią wykładów skierowanych do uczniów i nauczycieli związanych z tematyką programowania, cyberbezpieczeństwa, nowych technologii, robotyki, gier oraz zagrożeń spotykanych w Internecie. Wydarzenie skierowane było do nauczycieli, uczniów szkół ponadpodstawowych.

W 2019 r. po raz pierwszy odbyło się wydarzenie plenerowe *Noc Perseidów* przeznaczone dla całych rodzin, organizowane przez Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne w partnerstwie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Wydarzenie polegało na obserwacji nocnego, letniego nieba, zjawiska „spadających gwiazd”, charakterystycznego dla naszej szerokości geograficznej. Podczas wydarzenia mieszkańcy informowani byli o cyfrowym tokenie okolicznościowym *CoperniCoinie*,

promującym Szlak Kopernikowski. Ponadto uczestnicy wydarzenia mieli możliwość rozwiązywania problemów w Misji Kopernik – Grze w Świecie Slavic Monsters, za co finalnie zdobywali *CoperniCoiny*, a następnie wymieniali je na gadżety na platformie copernicoin.pl.

W ubiegłym roku kontynuowana była realizacja projektu *Nowe usługi infrastruktury informacji przestrzennej Województwa Warmińsko-Mazurskiego*. Głównym celem przedsięwzięcia była intensyfikacja wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych do budowy, uruchomienia i upowszechnienia nowych, dojrzałych, elektronicznych usług publicznych województwa warmińsko-mazurskiego. W ramach projektu m.in. zwiększono cyfrowych zasobów geodezyjnych rejestrów publicznych, wdrożono rozwiązania techniczne oraz organizacyjne umożliwiające usprawnienie procesów administracyjnych, a także uruchomiono innowacyjną usługę aplikacji mobilnej do prowadzenia przeglądów dróg wojewódzkich oraz rejestracji zgłoszeń związanych z podjęciem interwencji na drogach wojewódzkich.

2.4. Obszary wiejskie

W województwie warmińsko-mazurskim około 40% ludności mieszka na obszarach wiejskich. Stąd też istnieje konieczność realizacji przedsięwzięć, które przyczynią się do poprawy warunków życia ludności tam mieszkającej, a także wpłyną na rozwój rolnictwa. Wychodząc naprzeciw tym wyzwaniom w 2019 r. z inicjatywy Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjęto szereg działań mających na celu rozwój obszarów wiejskich w naszym regionie. Działania te miały zarówno przyczynić się do aktywizacji i promocji obszarów wiejskich, jak i rozwoju rolnictwa, które nadal pozostaje ważną gałęzią regionalnej gospodarki.

Mając na celu aktywizację i promocję obszarów wiejskich, w 2019 r. w zakresie odnowy wsi realizowano zadania związane z inicjatywą Samorządu Województwa pn. *Wieś Warmii, Mazur i Powiśla miejscem, w którym warto żyć...* Jej celem jest wzrost aktywności i integracji społeczności lokalnych i zaangażowanie mieszkańców wsi w działania na rzecz swojego sołectwa. W przedsięwzięciu uczestniczy 115 sołectw z 58 gmin z naszego województwa, wybranych w 2012, 2014 i 2019 r. w ramach ogłoszonych naborów. Dla osób zaangażowanych we wdrażanie inicjatywy (władz gminnych, koordynatorów gminnych, liderów i członków grup odnowy wsi) zorganizowano między innymi konkurs *Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla*. W ramach środków własnych Samorządu Województwa dofinansowano w 2019 r. 13 zadań na łączną kwotę około 245 tys. zł. Poza tym zorganizowano Forum Odnowy Wsi dla osób zaangażowanych w odnowę wsi w województwie warmińsko-mazurskim (udział wzięło około 150 osób).

Innym działaniem podjętym w ramach aktywizacji i promocji obszarów wiejskich były obchody z okazji *Samorządowego Dnia Sołtysa na Warmii i Mazurach*, które miały miejsce 29 marca 2019 r. w Expo Mazury w Ostródzie. Udział w nich wzięło około 1300 osób. Podczas spotkania Marszałek Województwa Gustaw Marek Brzezina wyróżnił blisko 100 sołtysów z regionu zaangażowanych w aktywizację społeczności lokalnej oraz inicjujących działania wpływające na poprawę wizerunku wsi i zachowanie dziedzictwa kulturowego.

Przedsięwzięciem wpływającym na rozwój obszarów wiejskich Warmii i Mazur było przeprowadzenie w 2019 r. konkursu *Małe Granty Sołectkie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego*. Celem konkursu jest promowanie działań z zakresu modernizacji terenów wiejskich i wspieranie przedsięwzięć inwestycyjnych wpływających na zwiększenie poziomu zaangażowania społeczności lokalnych na obszarach wiejskich oraz rozwój demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego. W 2019 r. konkurs został podzielony na dwie części. Pierwsza część dotyczyła zadań inwestycyjnych, druga część zadań aktywizujących społeczność lokalną. Dofinansowano 58 przedsięwzięć na łączną kwotę około 477 tys. zł. Środki finansowe pochodzące z samorządu województwa przeznaczone zostały na realizację małych inwestycji między innymi takich jak: budowę placów zabaw, pomostów, boisk sportowych, zagospodarowanie plaż bądź centrów wsi, budowę altan.

W ramach otwartego konkursu dla organizacji pozarządowych i podmiotów uprawnionych w zakresie aktywizacji społeczności lokalnych na obszarach wiejskich, w 2019 r. dofinansowano 6 zadań na łączną kwotę około 48 tys. zł. W ramach konkursu zrealizowano głównie przedsięwzięcia mające na celu rozwój wsi tematycznych w województwie warmińsko-mazurskim.

Zarząd Województwa realizował także *Program upowszechniania znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników województwa warmińsko-mazurskiego na rok 2019*. W tym zakresie przeprowadzono m.in. wizytacje, informacje i konsultacje z rolnikami nt. dobrostanu zwierząt, napisano i udostępniono 18 artykułów prasowych, 5 informacji na stronie internetowej oraz opracowano i rozpowszechniono ulotki w zakresie dobrostanu bydła mlecznego, bydła mięsnego, trzody chlewnej, owiec oraz koni.

W ramach działań na rzecz rozwoju rolnictwa Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r. wydał 10 zezwoleń na skup konopi włóknistych. Ogółem na koniec 2019 r. zezwolenie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego na skup konopi włóknistych posiadały 23 podmioty. Ponadto, w oparciu o porozumienie z 17 czerwca 2019 r. Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z Centralnym Ośrodkiem Badania Odmian Roślin Uprawnych wykonano zadanie z zakresu porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego, celem opracowania *Listy Odmian Zalecanych* do uprawy na terenie województwa.

W ubiegłym roku w województwie warmińsko-mazurskim podejmowano również przedsięwzięcia mające przyczynić się do rozwoju rybactwa w regionie. W tym celu zorganizowano konferencję pt.: *Gospodarka rybacka w przekazie kompetencyjnym i poznania naukowego w regionie Warmii i Mazur*, którą odbyła się 16-17 maja 2019 r. w Domu Pracy Twórczej PAN w Wierzbie. Ponadto, 6 lipca 2019 r. w Mikołajkach zorganizowano konkurs wędkarski dla dzieci w ramach Mazurskiego Festiwalu Rybnego *Rybkę na zdrowie*. Działania na rzecz rybactwa to także realizacja zadań w ramach delegowanych kompetencji wynikających z ustawy o rybactwie śródlądowym oraz rozporządzeń wykonawczych wydanych na jej podstawie. W ramach tego działania dokonano okresowego sprawdzenia wypełniania przez uprawnionych do rybactwa obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki – łącznie skontrolowano 101 obwodów rybackich, z tego cztery zostały ocenione negatywnie i do sądu zostały skierowane wnioski o ich ukaranie.

Województwo Warmińsko-Mazurskie od lat uczestniczy we wdrażaniu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, dzięki czemu odnotowuje się ogrom korzyści mających wpływ na rozwój regionu i poprawę jakości życia środowisk lokalnych. Dzięki środkom finansowym pozyskanym z tego źródła mieszkańcy naszego województwa, w szczególności z obszarów wykluczonych, mogą m.in. korzystać z ulepszonej lokalnej infrastruktury drogowej i zmodernizowanej infrastruktury wodno-

ściekowej, mogą założyć własną działalność gospodarczą, dynamicznie rozwijać swoją dotychczasową działalność, zadbać o zachowanie dziedzictwa lokalnego, czy promować walory swojego obszaru zamieszkania, w tym produkty lub usługi lokalne.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizuje dwa działania objęte PROW 2014-2020, którymi są *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich* oraz *Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER*. Budżet działania *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich* PROW 2014-2020 przypadający na województwo warmińsko-mazurskie wynosi blisko 59 mln euro. Łączna wysokość przyznanych środków na wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy *LEADER* wynosi blisko 37 mln euro, z czego ponad 30 mln euro stanowi budżet Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, zaś niecałe 7 mln euro stanowią środki Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

Według stanu na koniec 2019 r. w województwie warmińsko-mazurskim w ramach PROW 2014-2020:

- zawarto 216 umów o przyznaniu pomocy na modernizację dróg lokalnych na kwotę blisko 141 mln zł (99% dostępnego limitu środków na ten cel), z czego beneficjentom wypłacono już ponad 105 mln zł. Dzięki tym środkom zmodernizowanych zostanie ponad 107 km dróg powiatowych oraz 45 km dróg gminnych.
- zawarto 25 umów o przyznaniu pomocy na realizację inwestycji w zakresie budowy, przebudowy lub wyposażenia obiektów budowlanych służących do zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz na zakup i montaż urządzeń oraz instalacji kanalizacyjnych lub wodociągowych. Wartość udzielonego dofinansowania przekroczyła 32 mln zł (52,4% dostępnego limitu środków na ten cel). Beneficjentom wypłacono już ponad 31 mln zł. W 2019 r. w ramach drugiego naboru wpłynęło do Urzędu Marszałkowskiego 80 wniosków o przyznanie pomocy na łączną wnioskowaną kwotę przekraczającą 87 mln zł. W 2020 r. zostaną zawarte umowy na kwotę ponad 55 mln zł, co spowoduje wykorzystanie całego dostępnego limitu środków.
- zawarto 9 umów o przyznaniu pomocy na budowę lub przebudowę targowisk lub obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów, na łączną kwotę 7,6 mln zł (72,8% dostępnego limitu środków na ten cel). Oznacza to, że na Warmii i Mazurach powstały nowoczesne obiekty przeznaczone na sprzedaż bezpośrednią głównie produktów rolno-spożywczych. Suma kwot wypłaconych beneficjentom wynosi blisko 7 mln zł. W 2020 r. planowany jest jeszcze drugi nabór wniosków na targowiska. Realizacja tego zakresu wsparcia przyczynia się do poprawy infrastruktury związanej ze sprzedażą bezpośrednią produktów rolno-spożywczych.
- zawarto 32 umowy na przedsięwzięcia w zakresie odnowy wsi o łącznej wartości blisko 13 mln zł (89% dostępnego limitu środków na ten cel), z czego beneficjentom wypłacono ponad 4 mln zł.

W związku z wdrażaniem w naszym regionie działania *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich* PROW 2014-2020 na koniec 2019 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego w sumie złożone zostały 664 wnioski o dofinansowanie, z czego podpisano 284 umowy na kwotę blisko 196 mln zł (85,0% dostępnego limitu środków). Beneficjentom wypłacono ponad 147,7 mln zł (66,6 % dostępnego limitu środków).

W województwie warmińsko-mazurskim w ramach PROW 2014-2020 realizowana jest również inicjatywa *LEADER*. W jej ramach Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podpisał umowy na realizację Lokalnych Strategii Rozwoju z dwunastoma lokalnymi grupami działania (LGD) w naszym województwie. W ten sposób LGD otrzymały środki, dzięki którym ich beneficjenci mogą założyć

własną działalność gospodarczą, dynamicznie rozwijać swoją dotychczasową działalność gospodarczą, zadbać o zachowanie dziedzictwa lokalnego czy promować walory swojego obszaru zamieszkania, w tym produkty lub usługi lokalne. Są to działania lokalne i przede wszystkim zaplanowane przez samych mieszkańców.

Według stanu na koniec 2019 r. w województwie warmińsko-mazurskim:

- w ramach działania 19.2. PROW 2014-2020 *Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność*
 - na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność wpłynęło łącznie 1158 wniosków o przyznanie pomocy;
 - łącznie zawarto z beneficjentami 631 umów o przyznaniu pomocy na kwotę około 73 mln zł, z czego wypłacono już ponad 58 mln zł;
- w ramach działania 19.3 PROW 2014-2020 *Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania:*
 - podpisano pięć umów o wartości ponad 1 mln zł na realizację projektów międzyregionalnych i jednego projektu międzynarodowego;
 - Lokalne Grupy Działania otrzymały wsparcie funkcjonowanie w wysokości ponad 13 mln zł.

łącznie w ramach inicjatywy LEADER w województwie warmińsko-mazurskim zakontraktowano środki na poziomie 75,3% dostępnego limitu oraz zrealizowano płatności na poziomie 59,9% limitu.

Na Warmii i Mazurach realizowany jest również ogólnopolski *Program Operacyjny Rybactwo i Morze na lata 2014-2020*. Program ten realizowany jest we współpracy z Lokalnymi Grupami Rybackimi (LGR) i Lokalnymi Grupami Działania (LGD) z województwa warmińsko-mazurskiego przy udziale środków finansowych z Funduszu Morskiego i Rybackiego w wysokości 6,3 mln euro (ok. 25 mln zł). W województwie warmińsko-mazurskim w ramach niniejszego Programu:

- LGR i LGD złożyły do Zarządu Województwa 101 wniosków o dofinansowanie na kwotę 10,4 mln zł;
- Zarząd Województwa zawarł z beneficjentami 39 umów o dofinansowanie na realizację projektów o łącznej kwocie 2,8 mln zł;
- z 49 złożonych wniosków o płatność na kwotę 5,3 mln zł rozliczono 52 projekty na łączną kwotę 4,4 mln tys. zł.

Dzięki tym środkom wzrosła liczba obiektów infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej użytku publicznego oraz ich efektywność energetyczna. Zwiększyła się także liczba usług dla lokalnej społeczności poprzez podejmowanie działalności gospodarczej lub jej rozwój w zakresie małych przedsiębiorstw. Tak szeroki zakres wsparcia był możliwy dzięki realizacji celów ujętych przez LGR i LGD w Lokalnych Strategiach Rozwoju. W oparciu o zapisy Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 były nimi m.in. następujące cele:

- podnoszenie wartości produktów i tworzenie miejsc pracy w sektorze rybołówstwa i akwakultury, wspieranie i wykorzystywanie atutów środowiska na obszarach rybackich i obszarach akwakultury, w tym operacje na rzecz łagodzenia zmiany klimatu,
- propagowanie dobrostanu społecznego i dziedzictwa kulturowego,
- powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym oraz zarządzaniu lokalnymi zasobami.

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r. realizował także szereg działań mających na celu promocję żywności. Działania te wynikają z realizacji *Programu rozwoju żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej wysokiej jakości w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2016-2020*,

który został przyjęty uchwałą Zarządu Województwa nr 30/463/16/V z 24 maja 2016 r. W ramach niniejszego programu w 2019 r. realizowano następujące działania:

- Prowadzono listę produktów tradycyjnych, na którą w 2019 r. wpisano 9 produktów (tj. *Marchew po mazursku, Plince z pomoćką, Smarowidło z gęsi, Kartoflanka po wschodnioprusku, Farszynki, Klopsy królewieckie, Dzyndzałki z hreczką i skrzeczkami, Skrzydła indycze po pańsku, Kiełbasa w piwie*) – na koniec 2019 r. na liście znajdowały się w sumie 43 produkty.
-
- Organizowano i współorganizowano doroczne wydarzenia związane z promocją żywności wysokiej jakości. W ramach tego działania w 2019 r. organizowano lub współorganizowano 15 imprez wpisanych do *Kalendarza imprez regionalnych promujących żywność naturalną, tradycyjną, lokalną i regionalną województwa warmińsko – mazurskiego*. Były to:
 - Święto Indyka – Nowa Wieś pod Iławą - 23 czerwca 2019 r.
 - Mazurski Festiwal Rybny Rybkę na zdrowie – Mikołajki - 6 lipca 2019 r.
 - Święto Gęsi – Iława - 21 lipca 2019 r.
 - Festiwal Kultury Myśliwskiej – Lidzbark Warmiński - 21 lipca 2019 r.
 - Święto Mazurskiego Kartoflaka – Szczytno - 3 sierpnia 2019 r.
 - Regionalny Festiwal Pogranicza Kartaczewo, Gołdap - 4 sierpnia 2019 r.
 - Regionalne Święto Ziół – Olsztynek - 15 sierpnia 2019 r.
 - Festiwal Dziedzictwa Kulinarne Warmii Mazur i Powiśla – Olsztyn - 25 sierpnia 2019 r.
 - Elbląskie Święto Chleba – Elbląg 30 sierpnia – 1 września 2019 r.
 - Regionalne Święto Miodu – Ełk - 15 września 2019 r.
 - Regionalny Festiwal Klusek i Makaronu – Kąciki w gminie Kurzętnik - 15 września 2019 r.
 - Festiwal Serów i Twarogów Polskiego Mleczarstwa – Olsztyn - 21 - 22 września 2019 r.
 - Festyn Dożynkowy w ramach Dożynek Wojewódzkich – Olsztynek - 22 września 2019 r.
 - Regionalne Święto Jabłka – Lubawa - 22 września 2019 r.
 - Święto Ziemniaka – Kraplewo - 29 września 2019 r.
 - W ramach *Kalendarza imprez regionalnych* na bieżąco aktualizowano stronę internetową www.produktregionalny.warmia.mazury.pl;
 - W ramach funkcjonowania *Sieci Dziedzictwa Kulinarne Warmia Mazury Powiśle* zrealizowano następujące działania:
 - wzięto udział w dorocznym spotkaniu Koordynatorów Europejskiej Sieci Dziedzictwo Kulinarne w Ystad w Szwecji;
 - utrzymano liczbę członków Sieci na poziomie 100% względem ubiegłego roku;
 - opracowano i wydano album oraz broszurę kieszonkową o Dziedzictwie Kulinarne Warmii, Mazury i Powiśla, a także powstała mapa członków Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarne;
 - wyemitowano 30-sekundowy spot promujący dziedzictwo kulinarne regionu w regionalnej telewizji TVP3 - 2 pakiety emisyjne;
 - prowadzono fanpage na Facebooku Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle oraz stronę internetową www.dziedzictwokulinarne.pl;
 - zaprezentowano ideę Sieci Dziedzictwa Kulinarne podczas Konwentu Marszałków, który odbył się w dniach 3-5 października 2019 w Ostródzie.

- Uczestniczono w 2 imprezach targowych:
 - *Toruński Festiwal Smaków* (kwiecień 2019 r.) – 5 podmiotów z województwa promowało żywność regionalną i tradycyjną;
 - *Targi Smaki Regionów* w Poznaniu (wrzesień 2019 r.) – żywność regionalną, tradycyjną, lokalną promowało 9 podmiotów z województwa.
- Zorganizowano konferencję *Żywność wysokiej jakości – produkt regionalny, tradycyjny i ekologiczny* (Stare Jabłonki 25-26 kwietnia 2019 r.) – wydarzenie przeznaczone było dla producentów i przetwórców żywności lokalnej, naturalnej, tradycyjnej, regionalnej i ekologicznej oraz restauratorów z terenu województwa warmińsko – mazurskiego. Prelegenci przybliżyli uczestnikom wiele istotnych kwestii związanych z wytwarzaniem tego rodzaju żywności z uwzględnieniem aktualnego stanu prawnego. Goście poszukiwali kulinarnej tożsamości Warmii i Mazur, dowiedzieli się czy współpraca i współdziałanie są możliwe, racjonalne i konieczne oraz poznali prozdrowotne właściwości żywności tradycyjnej, regionalnej i ekologicznej. Uczestnicy dowiedzieli się również, czy spożywanie przetworów z ziarna pszenicy szkodzi zdrowiu. Zapoznali się też z działalnością Centrum Gastronomii z Dietetyką i Biooceną Żywności, które funkcjonuje na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. W drugim dniu konferencji uczestnicy mogli m.in. zapoznać się z możliwościami uzyskania wsparcia przeznaczonego dla przedsiębiorców wytwarzających żywność regionalną ze środków unijnych, w tym: z Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury

2014-2020, możliwościami uzyskania pożyczki Inwestycyjnej z Premią (PIzP) dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz możliwościami uzyskania wsparcia finansowego w ramach LEADERa - PROW 2014-2020. Podczas wydarzenia odbyło się również wręczenie certyfikatów nowym członkom sieci Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle, którzy decyzją Zarządu Województwa uzyskały zgodę na używanie znaku Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle na okres jednego roku.

- Zorganizowano konferencję *Kobiety z Kół Gospodyń Wiejskich – liderki lokalnej społeczności* (Olsztyn 12 grudnia 2019 r.), podczas której przekazano uczestnikom informacje dotyczące m.in. systemów jakości żywności oraz możliwości wsparcia przystępowania do tych systemów, wymogów prawnych znakowania produktów żywnościowych wprowadzanych do obrotu, produkcji żywności pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz pozyskania środków i rozliczania pomocy finansowej przyznawanej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR).
- Współorganizowano konferencję naukową z cyklu *Open Eyes Economy on Tour: MIASTO – WIEŚ. Relacje zrównoważonego rozwoju* (UWM Olsztyn 9 października 2019 r.) – konferencja była jednym z cyklu wydarzeń poprzedzających Międzynarodowy Kongres Ekonomii Wartości – Open Eyes Economy Summit, podczas której zaprezentowano relacje między miastami i obszarami wiejskimi w kontekście ich zrównoważonego rozwoju.
- Przeprowadzono 2 konkursy mające na celu m.in. identyfikację produktów i potraw regionalnych, tradycyjnych. We współpracy z Warmińsko-Mazurską Izbą Rolniczą oraz Zespołem Szkół nr 2 im. Jędrzeja Śniadeckiego w Szczytnie zorganizowano XIV edycję konkursu Smaki Warmii, Mazur oraz Powiśla – szansą na sukces. Natomiast we współpracy z Polską Izbą Produktu Regionalnego

i Lokalnego z Warszawy zorganizowano XIX edycję Konkursu Nasze Kulinarne Dziedzictwo-Smaki Regionów.

- Zorganizowano wizytę studyjną producentów i przetwórców żywności naturalnej, tradycyjnej, lokalnej, regionalnej w przedsiębiorstwach Regionu Umbria (Włochy), będącego partnerskim regionem województwa warmińsko-mazurskiego. Celem wizyty było w szczególności zwiększenie poziomu wiedzy uczestników w obszarze małego przetwórstwa lokalnego, poznanie doświadczeń producentów z regionu partnerskiego w drodze do uzyskania unijnych certyfikatów oraz wymiana wiedzy, dobrych praktyk i doświadczeń w zakresie wytwarzania lokalnych, regionalnych produktów.

- Przeprowadzono szkolenie dla uczniów dwóch szkół gastronomicznych, które uczestniczą w realizacji Programu *rozwoju żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej wysokiej jakości w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2016-2020*. Szkolenie dotyczyło obróbki żywności wysokiej jakości oraz przygotowania potraw na bazie regionalnych surowców, a objęci nim zostali uczniowie Zespołu Szkół Gospodarczych w Elblągu oraz Zespołu Szkół nr 6 im. Macieja Rataja w Ełku.
- W ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, w zakresie żywności i ochrony dziedzictwa kulinarnego dofinansowano 7 ofert na łączną kwotę 60 tys. zł (łącznie w ramach konkursu wypłynęło 9 ofert).

W 2019 r. realizowano również wiele innych inicjatyw na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w naszym regionie. Wśród nich znalazły się m.in.:

- organizacja Konkursu dla Kół Gospodyń Wiejskich podczas dożynek wojewódzkich;
- współorganizacja wojewódzkiego konkursu *Czysta i Piękna Zagroda – Estetyczna Wieś 2019*;
- wsparcie współorganizacji Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych w Olsztynie oraz Wojewódzkiej Olimpiady Młodych Producentów Rolnych;
- współorganizacja Wystawy Hodowlanej Koni Zimnokrwistych w Janowie;
- wręczenie nagród rzeczowych laureatom konkursu XVII Ogólnopolskiego Czempionatu Koni Zimnokrwistych w ramach V Specjalistycznej Wystawy Koni Ardeńskich i XXII Pokazów Konnych w Kętrzynie;
- współorganizacja *Warmińsko-Mazurskiej Wystawy Zwierząt Hodowlanych* na terenie Expo Mazury Centrum Targowo-Konferencyjnym Warmii i Mazur w Ostródzie.

2.5. Turystyka

Jedną z dynamicznie rozwijających się gałęzi gospodarki w województwie warmińsko-mazurskim jest turystyka. Warmia i Mazury należą bowiem do czołówki regionów o niepowtarzalnych walorach przyrodniczych, posiadając jednocześnie liczne zabytki historyczne. Dzięki temu nasze województwo jest jednym z najbardziej atrakcyjnych turystycznie regionów w kraju.

W 2019 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjął szereg działań wpływających na rozwój turystyki w regionie, obejmujących m.in. działania promocyjne, analizę ruchu turystycznego, rozwój i doskonalenie produktów turystycznych, rozwój partnerstwa w zakresie rozwoju i promocji turystyki, a także działania mające na celu zachowanie trwałości dotychczas realizowanych projektów oraz przedsięwzięcia na rzecz rozwoju sieci miast Cittaslow.

Jednym z kroków podjętych w 2019 r. w obszarze wzmocnienia turystyki była realizacja przedsięwzięć mających za zadanie wspieranie rozwoju i promocji produktów turystycznych województwa warmińsko-mazurskiego. W tym celu prowadzono działania m.in. na rzecz rozwoju i promocji Szlaku Kopernikowskiego, Szlaku Kanału Elbląskiego, Szlaku Fortyfikacji Mazurskich, Szlaku Frontu Wschodniego I Wojny Światowej, oferty SPA, agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz turystyki rodzinnej. W ramach tych działań organizowano i obsługiowano stoiska promocyjne podczas targów, eventów i imprez plenerowych w całej Polsce m.in. podczas Festiwalu Turystyki i Czasu Wolnego FREE TIME w Gdańsku, Targów Turystycznych World Travel Show w Nadarzynie oraz Międzynarodowych Targów Turystycznych we Wrocławiu. Uczestniczono w targach turystycznych w Bremie (Niemcy). Dodatkowo w 2019 r. realizowano działania związane z promocją sieci miast Cittaslow oraz rozpowszechnianiem idei Cittaslow poprzez współorganizację Festiwalu Miast w Górowie Iławeckim, a także udział sieci miast m.in.: w *Festiwalu Turystyki i Czasu Wolnego FREE TIME* w Gdańsku, w targu *Na styku kultur* w Łodzi oraz współudział przy organizacji Tygodnia Cittaslow. Ponadto Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego pełnił funkcję sekretariatu Rady Naukowo-Programowej ds. Szlaku Kanału Elbląskiego – organu opiniotwórczo-doradczego Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w sprawie rozwoju i promocji Szlaku Kanału Elbląskiego. W 2019 r. odbyły się dwa posiedzenia Rady.

W 2019 r. w ramach przedsięwzięć mających na celu rozwój turystyki realizowano także działania z zakresu e-marketingu turystycznego, promocji medialnej i organizacji wydawnictw promocyjnych. W tym celu w przeprowadzono kampanię internetową, polegającą na umieszczeniu artykułów sponsorowanych na serwisie internetowym Interia.pl. Promowano tu głównie rekonstrukcje bitew historycznych na Warmii i Mazurach, turystykę rodzinną wraz z atrakcjami oraz szlaki rowerowe - głównie Green Velo. Ponadto, przeprowadzono kilka kampanii CPC (baner promocyjny

z przekierowaniem na portal mazury.travel) na portalu internetowym Wirtualna Polska (wp.pl). W ten sposób promowano szlak rowerowy Green Velo w województwie warmińsko-mazurskim oraz zaprezentowano kalendarz imprez promocyjnych na Warmii i Mazurach. Zadania te wykonano jeszcze przed sezonem turystycznym, aby zachęcić potencjalnych turystów do odwiedzin naszego regionu. Kolejnym działaniem z zakresu e-marketingu było: zamieszczenie artykułów w magazynach o tematyce turystycznej i lifestylowej, artykuł w internetowym wydaniu Gazety Krakowskiej, kampania promocyjna w małopolskiej stacji radiowej, kampania promocyjna na portalu społecznościowym Facebook kierowana na rynek krajowy i niemiecki, dodruk wydawnictw promocyjnych. Działaniami e-marketingu turystycznego oraz promocją medialną i wydawniczą objęto również sieć miast Cittaslow. W zakresie tym przeprowadzono kampanię CPC w postaci banerów umieszczonych na ośmiu portalach internetowych, opublikowano dwa artykuły prasowe na temat Cittaslow w dodatku regionalnym Gazety Wyborczej, a także prowadzono stronę internetową cittaslowpolska.pl oraz konta Cittaslow Polska na portalu społecznościowym. W 2019 r. w ramach działań promocyjnych prowadzono także nagrania do spotu promującego ofertę turystyczną regionu, którego emisję zaplanowano na 2020 r.

W ubiegłym roku przeprowadzany był monitoring gospodarki turystycznej województwa warmińsko-mazurskiego, z wykorzystaniem Barometru Turystycznego. Za jego pomocą pozyskiwano dane niezbędne do monitoringu ruchu turystycznego w województwie warmińsko-mazurskim. Narzędzie to umożliwia identyfikację zjawisk „twardych” – statystyki liczby turystów, jak i zjawisk „miękkich” – profil turystów. Dzięki zebranych informacjom można tworzyć analizy i raporty o ruchu turystycznym w województwie warmińsko-mazurskim, a także określać popularność poszczególnych form turystyki, atrakcji turystycznych i miejsc. Dane uzyskane z Barometru Turystycznego, uzupełnione o ogólnodostępne badania statystyczne pozwalają na określenie bieżącej sytuacji na regionalnym rynku turystycznym, określenie wpływu czynników zewnętrznych na sektor, wskazania do ewentualnej konieczności aktualizacji wskaźników przyjętych w *Strategii rozwoju turystyki województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*. W wyniku monitorowania gospodarki turystycznej województwa, opracowano analizy ruchu turystycznego, które dostępne są dla wszystkich zainteresowanych na stronie www.warmia.mazury.pl. Przedstawione w analizach trendy rozwoju oraz zaprezentowane wnioski wspomagają samorządy, instytucje i organizacje o działalności turystycznej i okołoturystycznej w podejmowaniu decyzji o kierunkach rozwoju.

Upublicznianie i realizowanie kierunków strategicznych rozwoju i promocji turystyki przez konferencje i wydarzenia to kolejna grupa przedsięwzięć, które w 2019 r. realizowano na rzecz rozwoju turystyki w województwie warmińsko-mazurskim. Zorganizowane konferencje i spotkania z branżą turystyczną poświęcone były m.in. tematom: kształtowania oferty turystycznej regionu Warmii i Mazur, rozwoju i promocji szlaków turystycznych, agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz Wojewódzkie Obchody Światowego Dnia Turystyki. Podczas konferencji i spotkań prezentowano najważniejsze zagadnienia, dzięki którym przedstawiciele szeroko pojętej branży turystycznej i okołoturystycznej z województwa warmińsko-mazurskiego mieli dostęp do najnowszych informacji z zakresu nowych technologii w turystyce. Ponadto, zorganizowano wizytę studyjną z zakresu turystyki wiejskiej i agroturystyki oraz wizytę studyjną dla dziennikarzy z Niemiec.

Również w ramach tego działania zorganizowane były dwa posiedzenia Forum Turystyki – organu opiniotawczo-doradczego Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Dodatkowo zorganizowano warsztaty w Ornecie i Działdowie dla pełnomocników miast ds. Cittaslow, w ramach których pracowano nad założeniami do diagnozy społeczno-gospodarczej sieci miast Cittaslow oraz koncepcją budowania wspólnej oferty turystycznej sieci sąsiadujących miast Cittaslow.

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego organizuje również konkursy, których celem jest rozwój turystyki w regionie. W 2019 r. Zarząd Województwa podjął decyzję o ogłoszeniu konkursu *łączy nas turystyka*. Ideą konkursu był rozwój infrastruktury turystycznej poprzez budowę, rozbudowę, doposażenie, odnowę lub modernizację ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej województwa warmińsko-mazurskiego. O dofinansowanie mogły się ubiegać gminy z województwa warmińsko-mazurskiego.

W ramach konkursu wpłynęło 41 wniosków. Pomocy finansowej w formie dotacji celowej udzielono 12 gminom na łączną kwotę 150 tys. zł. Wsparcie trafiło do gmin: Ostróda, Prostki, Węgorzewo, Bartoszyce, Miłomłyn, Srokowo, Szczytno, Kowale Oleckie, Płońska oraz gmin miejskich: Elbląg, Kętrzyn i Iława.

W zakresie wsparcia realizacji zadań publicznych w 2019 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w ramach obszaru „turystyka” przyznał dofinansowania na zadania roczne, realizowane w 2019 r. (kwota dofinansowania to 72,6 tys. zł), wpisujące się w cel ogólny: *Maksymalne i dynamiczne wykorzystanie potencjału turystycznego województwa warmińsko-mazurskiego*. W ramach otwartego konkursu ofert na wykonanie zadań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie składały oferty w ramach 4 działań:

- Działania mające na celu poszerzenie wiedzy i umiejętności kadr turystycznych, wolontariuszy, turystów oraz mieszkańców - ze szczególnym uwzględnieniem tematyki związanej ze Szlakiem Frontu Wschodniego I Wojny Światowej.
- Wsparcie innowacyjnych rozwiązań w zakresie rozwoju turystyki, realizowanych przez społeczności lokalne oraz partnerstwa, wpisujących się w *Strategię rozwoju turystyki województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*.
- Wdrożenie/rozwój ofert turystycznych województwa warmińsko-mazurskiego (rozumianych jako komplet usług i/lub przedmiotów materialnych, z których w czasie swojej podróży turysta korzysta lub konsumuje, opartych na potencjale flagowych szlaków kulturowych i przyrodniczych regionu).
- Realizacja procesu certyfikacji jakości usług agroturystycznych na Warmii i Mazurach w oparciu o system kategoryzacji Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej *Gospodarstwa Gościnne* (działanie wpisujące się w realizację Produktu Podstawowego 5 - Turystyka wiejska-ekoturystyka *Strategii rozwoju turystyki województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*).

Dodatkowo w 2019 r. zrealizowanych zostało również 6 umów podpisanych w 2018 r. na zadania wieloletnie z zakresu „rozwoju turystyki”, w ramach 3 działań:

- Organizacja cyklicznych imprez turystycznych promujących atrakcje i produkty turystyczne Warmii i Mazur;

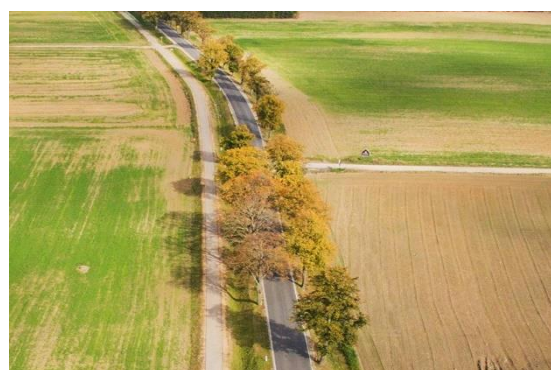
- Wydawanie niekomercyjnych regionalnych publikacji turystycznych promujących turystykę w województwie warmińsko-mazurskim ze szczególnym uwzględnieniem wydawnictw cyklicznych;
- Realizacja działań na rzecz rozwoju i promocji turystyki Krainy Kanału Elbląskiego w województwie warmińsko-mazurskim.

Zorganizowano także dwa konkursy mające na celu rozwój i doskonalenie produktów turystycznych regionu: *Pamiątka regionu Warmii i Mazur* oraz konkurs Agro-Eko Turystyczny *Zielone Lato*. Celem pierwszego konkursu było zachęcanie twórców i artystów do poszukiwania w tradycji i kulturze naszego regionu inspiracji do tworzenia pamiątki regionalnej. W 2019 r. na konkurs wpłynęło 58 prac. Konkurs zakończył się ogólnodostępną wystawą nadesłanych do oceny prac, którą odwiedziło 9 799 osób. Ideą konkursu Agro-Eko Turystycznego *Zielone Lato* jest promocja turystyki na obszarach wiejskich, wymiana doświadczeń w zakresie turystyki wiejskiej, popularyzacja przedsiębiorczości oraz idei współpracy na wsi, a także wyłonienie najlepszych obiektów turystyki wiejskiej na Warmii i Mazurach. Laureaci konkursu, wybierani byli w trzech kategoriach: 1. wypoczynek na wsi, 2. wypoczynek u rolnika, 3. zagrody edukacyjne.

Istotnym zadaniem na rzecz rozwoju turystyki w regionie są projekty zrealizowane ze środków unijnych w latach 2007-2013 przez Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W 2019 r. prowadzono działania w okresie trwałości następujących projektów:

- *Modernizacja i rozbudowa regionalnego systemu informacji turystycznej* – m.in. utrzymanie aplikacji o atrakcjach turystycznych my-guide;
- *Portal Turystyczny Warmia Mazury* – utrzymanie i administrowanie portalem oraz przeprowadzenie kampanii promocyjnej CPC (baner promocyjny umieszczany na ogólnopolskich portalach internetowych z przekierowaniem na portal turystyczny);
- *Cittaslow sieć miast Warmii Mazur i Powiśla stawiający na dobrą jakość życia oraz Promocja idei Cittaslow na Warmii Mazurach i Powiślu* – organizacja stoisk na targach turystycznych, artykuły promocyjne w prasie, organizacja tygodnia Cittaslow, współorganizacja warsztatów dla pełnomocników, współorganizacja festiwalu Cittaslow, zakup gadżetów promocyjnych.

W ubiegłym roku realizowano również działania dotyczące zawiązywania partnerstw w zakresie rozwoju i promocji turystyki w województwie warmińsko-mazurskim. W ramach działań tego typu kontynuowano współpracę na rzecz rozwoju i promocji Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo. W 2019 r. podpisana została umowa pomiędzy 5 województwami Polski Wschodniej, na mocy której prowadzone były liczne działania o charakterze informacyjno-promocyjnym. Każde z województw zobowiązało się do zapewnienia środków w wysokości 110 tys. zł, z przeznaczeniem na wskazane w umowie zadania. W ramach tej umowy województwo warmińsko-mazurskie zorganizowało stoiska promocyjne na dwóch wydarzeniach o charakterze ogólnopolskim, przeprowadziło dwie kampanie promocyjne w stacjach radiowych o zasięgu ogólnopolskim, przeprowadziło nabór Miejsc Przyjaznych Rowerzystom oraz zakupiło materiały promocyjne.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego współpracował z Ministerstwem Turystyki Rządu Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej. W ramach współpracy w 2019 r. współorganizowano rajd rowerowy Kętrzyn-Prawdinsk, promujący turystykę rowerową, wzięto udział w workshopie w Kaliningradzie, sprzyjającym bezpośrednim rozmowom stolikowym przedstawicieli branży turystycznej z Warmii i Mazur z operatorami turystycznymi ze strony rosyjskiej oraz prezentacji oferty turystycznej Obwodu Kaliningradzkiego oraz województwa warmińsko-mazurskiego. Współorganizowano i obsługiwano wspólne stoisko promocyjne podczas Międzynarodowych Targów MITT w Moskwie oraz podczas Targów Sportów Wodnych i Rekreacji WIATR i WODA w Warszawie. W 2019 r., w ramach współpracy z Obwodem Kaliningradzkim, Departament Turystyki uczestniczył w Dniach Kultury Polskiej w Kaliningradzie, w ramach których przygotowane zostało stoisko promocyjne regionu, pokazujące jego ofertę turystyczną.

Samorząd Województwa jest członkiem wspierającym Stowarzyszenie Cittaslow International, w związku z czym prowadzona jest stała współpraca z Biurem stowarzyszenia w Orvieto (Umbria – region partnerski sam. woj. warmińsko-mazurskiego) oraz Polską Krajową Siecią Miast Cittaslow, czego efektem są wspólne działania promocyjne i udział w wydarzeniach m.in. *Kongres Przyszłości*, *Open Eyes Economy Summit 2019 – konferencja Miasto-Idea*, zakup materiałów promocyjnych. Sieć rozszerzyła się o kolejnych członków z województwa warmińsko-mazurskiego, tj. Braniewo i Wydminy. Oprócz członków zwyczajnych w stowarzyszeniu funkcjonują tzw. *członkowie wspierający* (Powiat Olsztyński) oraz *Przyjaciele Cittaslow* (Grupa Meble Szynaka). W 2019 r. koordynowano również wydarzenie w ramach Tygodnia Cittaslow w miastach członkowskich.

W 2019 r. na wniosek Marszałka Województwa, Minister Sportu i Turystyki, przyznał Odznaki Honorowe *Za Zasługi dla Turystyki* osobom i instytucjom, które w szczególności przyczyniły się do rozwoju polskiej turystyki i umacniania współpracy międzynarodowej w tej dziedzinie. Odznaka może być nadawana obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej, obywatelom państw obcych oraz organizacjom i instytucjom w kraju i za granicą. W 2019 r. odznaki otrzymały sanktuarium w Świętej Lipce i Nadleśnictwo Srokowo oraz 6 osób fizycznych.

Warto podkreślić, iż rok 2019 charakteryzował się wzrostem ruchu turystycznego w naszym regionie. Analiza statystyczna wskazuje bowiem, iż w ujęciu rocznym liczba korzystających z noclegów w 2019 r. wzrosła o 5,3% w porównaniu do 2018 r.

3. AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 jako drugi cel strategiczny przyjmuje *wzrost aktywności społecznej*. Ma on zostać zrealizowany poprzez rozwój kapitału społecznego oraz wzrost dostępności i jakości usług publicznych. W niniejszej części *Raportu* przedstawiono działania Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizowane w 2019 r., wpisujące się w realizację powyższego celu strategicznego.

3.1. Polityka społeczna

Realizacja polityki społecznej w województwie warmińsko-mazurskim opiera się o założenia *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku* będącym kluczowym dokumentem programowym i istotnym narzędziem w realizacji regionalnej polityki społecznej regionu. Wyznacza on priorytety, cele i działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, wyrównywania poziomu życia mieszkańców województwa, zapobiegania procesom wykluczenia społecznego oraz stwarzania warunków umożliwiających osobom i rodzinom przewyżczanie trudnych sytuacji życiowych.

Realizacja zapisów *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku* odbywa się w oparciu następujące programy wojewódzkie i działania:

1. Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020
2. Organizowanie kształcenia kadr pomocy społecznej
3. Wojewódzki Program Polityki Prorodzinnej na lata 2017-2021
4. Program pn. Warmia i Mazury dla Dużej Rodziny
5. Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022
6. Działalność Warmińsko – Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie
7. Wojewódzki Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2015-2020
8. Wojewódzki program wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020
9. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2016-2020
10. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022
11. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2015-2020

W 2019 r. prowadzony był monitoring Strategii, w którym udział brali przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, sądownictwa, organizacji pozarządowych, uczelni i szkół wyższych. Jego wynikiem jest *Raport okresowy nr VIII z realizacji w roku 2018 Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020* (przyjęty przez Zarząd Województwa w dniu 5 listopada 2019 r.). Zakres merytoryczny raportu obejmował stan realizacji wskaźników do poszczególnych priorytetów w latach 2015-2018, najważniejsze działania realizowane w ramach *Strategii* oraz ważne wnioski z realizacji celów strategicznych i operacyjnych. Raport z monitoringu *Strategii* jest zbiorem danych obrazujących najważniejsze przedsięwzięcia i inicjatywy podjęte przez realizatorów dokumentu w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej.

• **Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020**

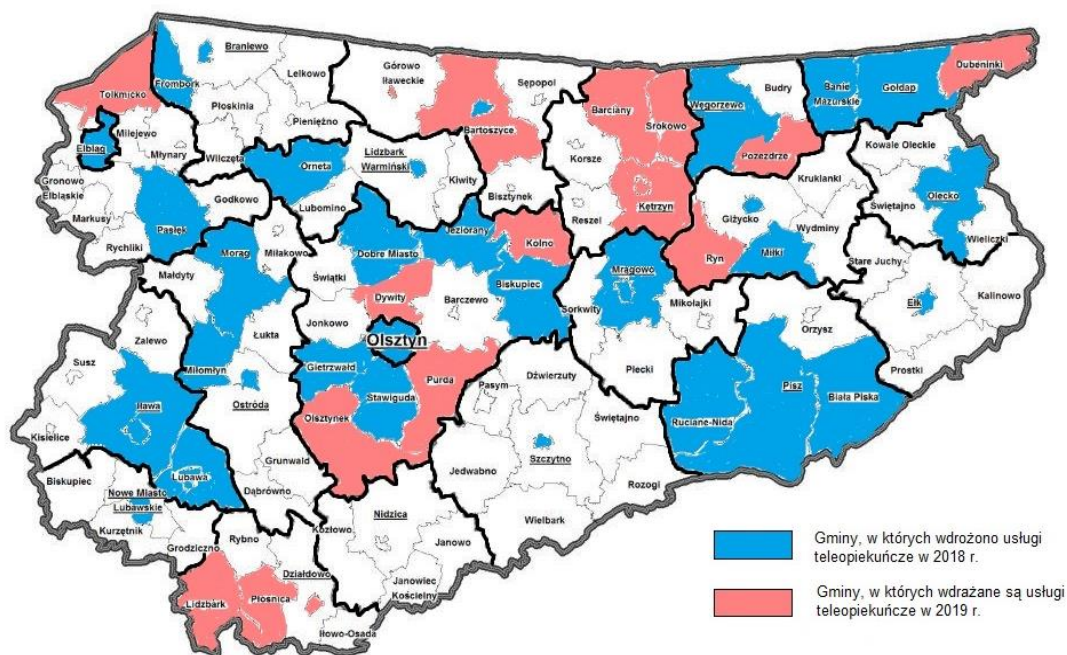

W ramach programu *Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020* w 2019 r. kontynuowano uruchamianie usług teleopiekuńczych, rozpoczęte w 2018 r. Dzięki partnerskiej współpracy Samorządu Województwa z samorządami gminnymi usługi teleopiekuńcze uruchomiono w kolejnych 17 gminach województwa warmińsko-mazurskiego, dzięki czemu wsparcie zostało skierowane do następných 340 seniorów. Łącznie, według stanu na

koniec 2019 r., usługi teleopiekuńcze zostały uruchomione w 51 gminach województwa dla nieco ponad 1000 seniorów.

Samorząd województwa na uruchomienie ww. usług w 2019 r. udzielił gminom 50% wsparcia finansowego z budżetu Województwa w łącznej kwocie ponad 84 tys. zł. Podjęte działania pozwoliły na kontynuowanie wdrażania nowej, dotychczas niestosowanej formy pomocy seniorom.

Mapa 1. Gminy województwa warmińsko-mazurskiego, w których wdrożono usługi teleopiekuńcze w 2018 i 2019 r.

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.

Rok 2019 był pierwszym rokiem działalności Społecznej Rady Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego, powołanej Zarządzeniem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 1 października 2018 r. Rada na swoją pierwszą, trzyletnią kadencję wyznaczyła trzy główne priorytety działania, tj.:

- o rozwój geriatry w województwie warmińsko-mazurskim,
- o uruchomienie usług teleopiekuńczych w każdej gminie,
- o utworzenie gminnych rad seniorów w każdej gminie.

W 2019 r. odbyło się łącznie pięć posiedzeń Rady, na które zapraszano ekspertów z różnych dziedzin np. z obszaru ochrony zdrowia, geriatry, rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego, współdziałania samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi i ich reprezentacjami. W wyniku czego, Rada podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego uruchomienia usług teleopiekuńczych w każdej gminie województwa warmińsko-mazurskiego, skierowała pismo do wszystkich samorządów lokalnych dotyczące powołania Rady oraz informujące o najważniejszych kierunkach jej działań, skierowała petycję do Prezesa Rady Ministrów w sprawie wprowadzenia stałej ulgi podatkowej dla osób starszych korzystających z sieci Internet w celach prywatnych.

W grudniu 2019 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął Raport z monitoringu wdrażania w latach 2017-2018 programu *Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020*. Dokument przedstawia działania podejmowane na rzecz seniorów w zakresie ochrony zdrowia, infrastruktury i usług socjalnych, aktywności społecznej, kulturalnej, edukacyjnej oraz zawodowej, a także turystyki, sportu i rekreacji. Został on opracowany na podstawie informacji otrzymanych z samorządów gminnych i powiatowych, jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej, instytucji ochrony zdrowia, rynku pracy, policji, straży miejskiej, uczelni wyższych, szkół policealnych, uniwersytetów i akademii trzeciego wieku, a także regionalnych mediów i organizacji pozarządowych. Raport przygotowany w szerokiej współpracy z wieloma instytucjami i podmiotami ma służyć wdrażaniu skutecznych i zintegrowanych rozwiązań na rzecz seniorów, a także być wsparciem przy planowaniu zadań finansowanych ze środków publicznych.

W 2019 r. w ramach Polityki senioralnej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020 odbyły się dwie konferencje poświęcone tematyce związanej ze starzeniem się społeczeństwa, w których uczestniczyło ogółem ok. 300 osób.

Działania podejmowane w ramach ww. Programu mają wpływ na zwiększenie udziału osób starszych w życiu publicznym, społecznym, gospodarczym i kulturalnym Regionu. Przyczyniają się tym samym do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, sprzyjają również integracji i współpracy podmiotów publicznych oraz pozarządowych.

• **Organizowanie kształcenia kadr pomocy społecznej**

W 2019 r., ze środków budżetu województwa warmińsko-mazurskiego zorganizowano 11 szkoleń dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej (ośrodków pomocy społecznej, domów pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie, placówek opiekuńczo-

wychowawczych, środowiskowych domów samopomocy). Przeszkolono łącznie 474 osoby. Organizowane szkolenia pozwoliły uczestnikom zdobyć wiedzę i nabyć umiejętności oraz kompetencje m.in. w zakresie: komunikacji interpersonalnej, w tym pracy z osobami starszymi i z osobami z zaburzeniami psychicznymi; przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu; podstaw terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach; zarządzania zespołem; organizowania społeczności lokalnych wokół świetlicy w środowisku wiejskim; metody środowiskowej; organizowania społeczności lokalnej w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej.

• **Wojewódzki Program Polityki Prorodzinnej na lata 2017-2021**

W ramach polityki prorodzinnej od 1999 r. organizowane są Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny. Co roku na przełomie maja i czerwca przedsięwzięcie koncentruje się wokół innego aspektu życia rodzinnego i społecznego. W 2019 r. XXI Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny przebiegały pod hasłem przewodnim *Małżeństwo – dobre relacje – silna rodzina*. W trakcie ich trwania zrealizowano wiele wydarzeń, konferencji, festynów, konkursów, rajdów rodzinnych oraz innych

inicjatyw dla rodzin. W organizację Dni Rodziny w 2019 r. włączyło się 87 koordynatorów z jednostek samorządu terytorialnego.

Od 2018 r. Samorząd Województwa uczestniczy w realizacji partnerskiego projektu *Kooperacja – efektywna i skuteczna* dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna PO WER 2014-2020. Projekt realizowany jest przez 6 województw do końca marca 2021 r.. Celem projektu jest wypracowanie i wdrożenie modelu kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej a podmiotami innych polityk sektorowych na rzecz wsparcia osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wartość projektu ogółem wyniosła prawie 12 mln zł, z czego województwo warmińsko-mazurskie otrzyma 1,2 mln zł.

W ramach projektu w latach 2018-2019 zrealizowano następujące działania:

- podjęto współpracę na rzecz opracowania modelu kooperacji (podjęło ją 97 podmiotów z obszaru pomocy społecznej, ochrony zdrowia, kultury, edukacji, sportu, sądownictwa i innych, reprezentowanych przez 146 osób);
- powołano Regionalną Grupę Refleksyjną¹, 3 Powiatowe Grupy Decydentów² (powiat kętrzyński, piski i ostródzki), 3 Powiatowe Grupy Regionalne³, które przekształciły się w Partnerskie Zespoły Kooperacji - w latach 2018-2019 zorganizowano łącznie 20 spotkań ww. grup;
- zorganizowano seminaria dla przedstawicieli podmiotów z różnych sektorów, zaangażowanych w pomoc i wsparcie rodzin z powiatu piskiego, kętrzyńskiego i ostródzkiego – odbyło się 6 seminariów, w których udział wzięło 186 osób z 82 różnych podmiotów;

¹ Powiatowe Grupy Refleksyjne składają się z ekspertów różnych polityk sektorowych, którzy wypracowują model kooperacji na rzecz wsparcia rodziny.

² Prace Powiatowych Grup Decydentów dotyczą zagadnień, związanych z tworzeniem polityki powiatowej w obszarze kooperacyjnych działań na rzecz włączenia społecznego

³ Celem działalności Regionalnej Grupy Refleksyjnej jest dokonanie analizy elementów systemu pomocy i wsparcia rodzin na różnych szczeblach samorządowych, ze szczególnym uwzględnieniem działań instytucji wojewódzkich, konsultacji elementów modelu współpracy, wypracowanych na niższych szczeblach administracji samorządowej (gmin i powiatów) oraz wypracowanie zagadnień do polityki wojewódzkiej, umożliwiającej implementację modelu współpracy między instytucjami.

- o odbyło się spotkanie konsultacyjne dla przedstawicieli podmiotów z różnych sektorów, zaangażowanych w pomoc i wsparcie rodzin z województwa warmińsko-mazurskiego – w spotkaniu udział wzięło 70 osób z 30 różnych instytucji;
- o zorganizowano coaching grupowy dla pracowników socjalnych (2 spotkania dla 15 osób każde) oraz coaching indywidualny dla pracowników socjalnych (w wymiarze 30 godzin);
- o odbyły się spotkania warsztatowe z pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej (19 spotkań).

Podejmowane działania projektowe odpowiadają na potrzebę wzmocnienia współpracy instytucji na rzecz osób/rodzin, zwłaszcza dysfunkcyjnej w ich prawidłowym funkcjonowaniu.

• **Program pn. Warmia i Mazury dla Dużej Rodziny**

W 2019 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego kontynuował realizację Programu pn. *Warmia i Mazury dla Dużej Rodziny*, który jest okazją do promocji naszego regionu jako miejsca przyjaznego rodzinom wielodzietnym. W 2019 r. z ulg oferowanych przez Partnerów Programu skorzystało 14 929 osób, a od początku Programu 43 874 osoby. Członkom rodzin wielodzietnych przysługiwały uprawnienia m.in. w postaci tańszych biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, zniżek na dodatkowe zajęcia edukacyjne oraz

uprawnienia w zakresie oferty rekreacyjnej, turystycznej i innej. W realizację programu do tej pory włączyło się 45 partnerów sektora prywatnego oraz jednostek samorządowych, z czego w 2019 r. przystąpiło 7 nowych partnerów z różnych instytucji.

• **Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022**

W ramach realizacji Programu podejmowanych jest wiele inicjatyw mających na celu wdrożenie i promowanie działań wspierających rodziny biologiczne zagrożone kryzysem oraz zadań wspomagających system pieczy zastępczej. Przykładem takiego działania jest organizowana co roku Warmińsko-Mazurska Konferencja z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, mająca na celu wsparcie, poprawę jakości funkcjonowania rodzicielstwa zastępczego oraz wzmocnienie roli rodzinnej pieczy zastępczej wśród instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny. W 2019 r. w IV edycji Konferencji wzięło udział ponad 100 osób.

Ponadto w ramach ww. Programu Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej zorganizował dwa 2-dniowe szkolenia dla kadry kierowniczej placówek opiekuńczo-wychowawczych województwa warmińsko-mazurskiego na temat zespołu zaburzeń więzi RAD (ang. Reactive Attachment Disorder)⁴. Udział w szkoleniu wzięło 26 osób.

• **Działalność Warmińsko – Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie**

W 2019 r. do Warmińsko – Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie i jego Filii w Ełku i Elblągu zgłoszono 314 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. Ośrodek zakwalifikował do przysposobienia 128

⁴ Reaktywne zaburzenie przywiązania oznacza problemy z budowaniem oraz utrzymywaniem bliskich, satysfakcjonujących więzi, zarówno z rówieśnikami, jak i dorosłymi, zwłaszcza opiekunami.

dzieci. Postępowanie adopcyjne zakończono dla 97 dzieci, w całości jako przysposobienia krajowe. Nie przeprowadzono procedur przysposobienia poza granice kraju.

• **Wojewódzki Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2015-2020**

Jednym z elementów wdrażania Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej jest realizacja projektu pozakonkursowego Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej pt. *Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach*, realizowanego od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2020 r. w ramach Poddziałania 11.3.2 Koordynacja ekonomii społecznej w regionie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Celem projektu jest wzmocnienie znaczenia ekonomii społecznej na Warmii i Mazurach, a jego uczestnikami są pracownicy lokalnych i regionalnych podmiotów działających na rzecz rozwoju ekonomii społecznej. Wartość projektu ogółem wynosi blisko 2,16 mln zł.

W ramach projektu w 2019 r. osiągnięto następujące efekty:

- wsparciem objęto 163 osoby;
- utworzona w ramach projektu sieć kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym pod nazwą Regionalna Platforma Współpracy na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej⁵ zrzeszała w 2019 r. 66 podmiotów reintegracyjnych, tj. centrów i klubów integracji społecznej, zakładów aktywności zawodowej i warsztatów terapii zajęciowej, z czego w 2019 r. do sieci przystąpiło 8 nowych podmiotów;
- 5 nowych podmiotów ekonomii społecznej otrzymało Znak Promocyjny *Zakup Prospołeczny*;
- wydany został Biuletyn *Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach* w nakładzie 1000 szt.
- na stronie internetowej Projektu www.es.warmia.mazury.pl na bieżąco umieszczane były informacje o spotkaniach/konferencjach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w ramach realizacji projektu pozakonkursowego w obszarze ekonomii społecznej. W 2019 r. odnotowano 20 947 wejść na stronę, z czego 7 028 nowych użytkowników portalu;
- wydano publikację pt. *Atlas dobrych praktyk podmiotów ekonomii społecznej w turystyce Warmii i Mazur*;
- wydano edukacyjną grę planszową *Ekonomia społeczna* w nakładzie 500 szt.

W ramach projektu w 2019 r. zrealizowano również następujące wydarzenia:

- konferencję regionalną pt. *Ekonomia społeczna w turystyce Warmii i Mazur*, w ramach *VII Warmińsko-Mazurskich Dni z Ekonomią Społeczną*, w której udział wzięło ok. 100 osób;
- Galę Ekonomii Społecznej na Warmii i Mazurach, w której udział wzięło prawie 400 osób; Podczas Gali przyznano nagrody i wyróżnienia w konkursie *Samorząd, przedsiębiorstwo, szkoła przyjazna Ekonomii Społecznej* oraz certyfikaty Znaku Ekonomii Społecznej *Zakup prospołeczny*.

⁵ Regionalna Platforma Współpracy na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej jest forum wymiany doświadczeń, wypracowywania wspólnych stanowisk i prezentowania propozycji rozwiązań systemowych w kluczowych sprawach dotyczących problematyki świadczenia usług reintegracji społecznej i zawodowej, współpracy z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, urzędami pracy oraz organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2004 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

- 2 spotkania Regionalnej Platformy Współpracy na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej - sieci podmiotów reintegracyjnych;
- spotkania z powiatowymi zespołami ds. ekonomii społecznej, podczas których odbywały się prelekcje na temat nowego okresu programowania oraz warsztaty diagnozujące zapotrzebowanie na rozwój usług społecznych w powiatach. W 2019 r. zorganizowano spotkania w 17 powiatach.
- 2 spotkania branżowe podmiotów ekonomii społecznej;
- 2 posiedzenia Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej. W 2019 r. Komitet powołał grupę roboczą (tj. zespół ds. współpracy nauki i ekonomii społecznej);
- 2 spotkania Warmińsko-Mazurskiej Sieci Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej;
- wizytę studyjną w województwie warmińsko-mazurskim przedstawicieli regionu Umbria w Perugii;
- 5 wizyt studyjnych, w tym: dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego (do podmiotów ekonomii społecznej w woj. dolnośląskim), dla przedstawicieli uczelni wyższych oraz dla przedstawicieli klubów integracji społecznej (do podmiotów ekonomii społecznej z województwa warmińsko-mazurskiego).
- wyjazd studyjny do Hiszpanii dla przedstawicieli środowiska ekonomii społecznej, w którym udział wzięło 18 osób.
- warsztaty wyjazdowe w ramach *Forum Inicjatyw Lokalnych – Przedsiębiorcza Polska Wschodnia. Ekonomia społeczna i solidarna na wschodzie kraju*.
- doradztwo eksperckie (dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego) z zakresu zlecenia zadań publicznych podmiotom ekonomii społecznej, tworzenia lokalnych programów rozwoju usług społecznych oraz stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych.

• **Wojewódzki program wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020**

W ramach realizacji Programu, w 2019 r. podjęto m.in. następujące zadania:

- dofinansowano, ze środków PFRON, będących w dyspozycji Samorządu Województwa, roboty budowlane w 4 obiektach służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych, na kwotę w wysokości 3,48 mln zł. Dzięki temu stworzono osobom z niepełnosprawnościami lepsze warunki do kompleksowej rehabilitacji w miejscu zamieszkania. Ze złożonych wniosków o dofinansowanie ww. zadań i sprawozdań wynika, że z nowopowstałych lub rozbudowanych w tym okresie obiektów służących rehabilitacji skorzysta ponad 470 osób z niepełnosprawnościami.
- w ramach wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami w zatrudnieniu, dofinansowano koszty działania wszystkich (9) zakładów aktywności zawodowej funkcjonujących na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (ZAZ w Giżycku, Elblągu, Kamionku Wielkim, Olsztynie, Biskupcu, Ostródzie, Bartoszycach, Piszcu i Nidzicy) na łączną kwotę w wysokości 7,1 mln zł. Na dofinansowanie złożyły się środki PFRON będące w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w wysokości 6,6 mln zł oraz środki z budżetu Samorządu w kwocie 500

tys. zł. Zakłady aktywności zawodowej na koniec 2019 r. zatrudniały 429 osób, w tym 305 ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz 124 osoby personelu. Dzięki dofinansowaniu, osoby z niepełnosprawnościami zatrudnione w tych zakładach, obok wykonywania pracy zarobkowej, uczestniczą w rehabilitacji społecznej, przygotowują się do życia w otwartym środowisku oraz uczą się pełnego, niezależnego i aktywnego życia na miarę indywidualnych możliwości, co pozwala w znacznej mierze odciążyć ich rodziny. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym zatrudnienia w zakładach aktywności zawodowej sprawia, że stają się one bardziej samodzielne oraz zaradne życiowo i uzyskują niezależność finansową, co wpływa korzystnie na sytuację materialną całej rodziny.

- zlecono fundacjom oraz organizacjom pozarządowym, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych – 9 zadań na łączną kwotę 200 tys. zł. Łącznie w projektach uczestniczyło 231 osób z niepełnosprawnościami. Podjęte działania umożliwiły im szerszy udział w życiu społecznym i integrację ze środowiskiem, co może przyczynić się do poprawy jakości życia tych osób i członków ich rodzin. Przeprowadzone zajęcia, warsztaty, mieszkania treningowe dla osób z niepełnosprawnościami pozytywnie wpłynęły na ich rozwój, zwiększenie samodzielności oraz umiejętności komunikowania się ze światem zewnętrznym, a tym samym usprawniły funkcjonowanie tych osób w różnych środowiskach i różnych rolach społecznych.
- współorganizowano 2 spotkania Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, działającej przy Marszałku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z przedstawicielami powiatowych społecznych rad ds. osób niepełnosprawnych, które odbyły się w Ostródzie oraz w Elblągu. Dzięki temu nawiązano szerszą współpracę Samorządu Województwa z powiatowymi społecznymi radami do spraw osób niepełnosprawnych w zakresie diagnozowania potrzeb środowiska osób niepełnosprawnych oraz podejmowania wspólnych działań zmierzających do ich zaspokojenia. Ponadto, rozwój partnerstwa umożliwia szersze włączenie różnych instytucji i podmiotów w realizację zadań na rzecz tej grupy mieszkańców Województwa, a także promowanie dobrych praktyk w tym zakresie.

• Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2016-2020

Celem głównym Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2016-2020 jest integrowanie i wzmacnianie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w województwie warmińsko-mazurskim. W ramach ww. Programu podejmowano działania zmierzające do szerokiej współpracy z samorządami lokalnymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. W 2019 r. zrealizowano m.in. następujące zadania:

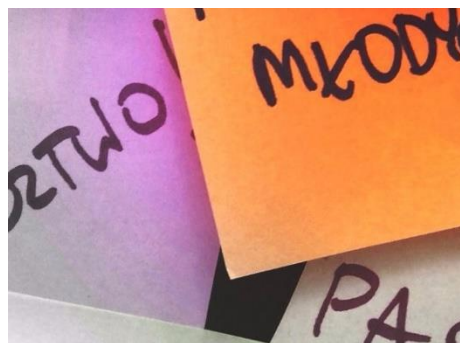
- przeprowadzono otwarty konkurs ofert na wykonanie zadań publicznych Samorządu Województwa przez organizacje pozarządowe w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, na który przeznaczono 100 tys. zł z budżetu Województwa. Ze złożonych wniosków do realizacji wybrano 10 ofert;

- wsparto publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których Samorząd Województwa jest organem założycielskim, na łączną kwotę w wysokości 382 tys. zł:
 - Szpital Psychiatryczny Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Węgorzewie - pokrycie kosztów związanych z rozbudową i przebudową budynku Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Giżycku, w tym z budową dźwigu dla pacjentów;
 - Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie - zakup dźwigu towarowo-osobowego, remont pomieszczenia sanitarnego oraz wyposażenie Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu,
 - Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Psychiatryczny ZOZ we Fromborku – doposażenie Oddziału Terapii Uzależnień od Alkoholu i Oddziału Detoksykacji.
- dofinansowano zadanie realizowane przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Giżycku: *Podnoszenie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego w Województwie Warmińsko-Mazurskim*. W ramach zadania przeszkolono:
 - 5 osób w szkoleniach indywidualnych – *Studium Terapii Uzależnień*;
 - 28 osób w szkoleniu grupowym dla Dyrektorów i Kierowników placówek lecznictwa odwykowego – *Dialog motywujący w pomaganiu*;
 - 24 osoby w szkoleniu o charakterze wykładowym, seminaryjnym, warsztatowym i superwizyjnym – *Dialog motywujący*.
- przeprowadzono superwizje programów terapeutycznych w 22 placówkach lecznictwa odwykowego;
- zorganizowano wiosenną naradę pełnomocników/koordynatorów ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, będącą podstawą do tworzenia spójnej polityki profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. W naradzie udział wzięło łącznie 49 osób, głównie gminni pełnomocnicy/koordynatorzy ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, a także kierownicy ośrodków pomocy społecznej, sekretarze gmin oraz przedstawiciele powiatowych centrów pomocy rodzinie. Podczas narady odbyły się m.in. warsztaty grupowe, na których wspólnie wypracowano wnioski i rekomendacje z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom do wdrożenia w samorządach gminnych;
- utworzono platformę współpracy (konwentu pełnomocników/koordynatorów gminnych ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień). Zorganizowano trzy spotkania, podczas których wypracowywano wspólne stanowiska samorządów lokalnych dotyczące sposobu wykonywania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz związaną z nimi przemocą w rodzinie, realizowanych przez województwo i gminy oraz wyrażano wspólne stanowiska w sprawach dotyczących realizacji zadań ustawowych;
- przekazano 180 tys. zł Warmińsko-Mazurskiemu Ośrodkowi Adopcyjnemu w Olsztynie na utworzenie *Centrum specjalizującego się w rozpoznawaniu spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych FASD*⁶.

⁶ FASD - (Fetal Alcohol Spectrum Disorder) - spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych, czyli zespół zaburzeń jaki może powstać, kiedy matka w czasie ciąży spożywa alkohol.

• **Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022**

Samorząd Województwa wdraża Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022, którego celem jest wzmocnienie działań profilaktycznych i wdrożenie skutecznych rozwiązań problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i innymi zachowaniami ryzykownymi. Osoby uzależnione obejmowane są leczeniem, rehabilitacją, postrehabilitacją. Ponadto, prowadzone są badania i monitoring problemu narkomanii, w celu zapewnienia dostępu do informacji dla budowania i prowadzenia racjonalnej polityki społecznej w tym obszarze. W ramach Programu w 2019 r. zrealizowano m.in. następujące zadania:

- przeprowadzono otwarty konkurs ofert na wykonanie zadań publicznych Samorządu Województwa przez organizacje pozarządowe w zakresie przeciwdziałania narkomanii, na który przeznaczono 60 tys. zł z budżetu Województwa. Ze złożonych wniosków wybrano do realizacji 3 oferty w tym m.in. rekomendowany program *Szkolna Interwencja Profilaktyczna*;
- dofinansowano wyposażenie Ośrodka Rehabilitacji Uzależnionych DOREN w Rózewcu na kwotę ponad 17 tys. zł;
- zorganizowano spotkanie poświęcone problemom związanym ze środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi, nowymi substancjami psychoaktywnymi i środkami zastępczymi w województwie warmińsko-mazurskim. W spotkaniu udział wzięło 20 osób. Byli to przedstawiciele instytucji, placówek i organizacji na co dzień zajmujących się problematyką uzależnień od substancji psychoaktywnych, takich jak: stacje sanitarno-epidemiologiczne (w Elblągu i Olsztynie), kierownicy ośrodków terapeutycznych, przedstawiciele Policji, Kuratorium Oświaty, Narodowego Funduszu Zdrowia, psychoprofilaktycy.

• **Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2015-2020**

W ramach Programu w 2019 r. wykonano następujące zadania:

- przeprowadzono otwarty konkurs ofert na wykonanie zadań publicznych Samorządu Województwa przez organizacje pozarządowe w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, na który przeznaczono 20 tys. zł. z budżetu Województwa. Ze złożonych wniosków wybrano do realizacji 2 oferty: na organizację IX wojewódzkiej konferencji pod hasłem *Kobieta i dziecko w obliczu przemocy* oraz na przeprowadzenie kampanii *Biała Wstążka*;
- zorganizowano szkolenie dla członków Zespołów Interdyscyplinarnych dot. pomocy dziecku z rodzin z problemem przemocy. Łącznie przeszkolono 120 osób – członków Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych oraz osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- przeprowadzono Akcję *Otwarte Drzwi*, w ramach której 7 grudnia 2019 r. placówki oraz instytucje niosące pomoc ofiarom przemocy w rodzinie były otwarte i służyły pomocą oraz informacją wszystkim zainteresowanym. W inicjatywę włączyły się 63 instytucje. Tego typu działania uświadamiają ludziom fakt, iż są miejsca, w których zawsze otrzymają pomoc.

3.2. Sport

Województwo Warmińsko-Mazurskie doceniając niezwykle ważną rolę sportu, stawia sobie za cel tworzenie warunków dla jego rozwoju, a także upowszechnianie różnorodnych form aktywności sportowej skierowanej do wszystkich mieszkańców regionu. Formy wsparcia są różne, ale każda z nich pośrednio czy bezpośrednio trafia do stowarzyszeń, organizacji i klubów sportowych, umożliwiając im funkcjonowanie i prowadzenie działalności. Elementem wsparcia są nie tylko środki finansowe, ale także pomoc organizacyjna, patronaty i inne dotychczas stosowane formy.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wspiera upowszechnianie różnorodnych form aktywności sportowej w różnych środowiskach i grupach społecznych między innymi poprzez:

- rozbudowę infrastruktury sportowej;
- dotacje przyznawane w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań województwa w zakresie sportu;
- promocję województwa poprzez sport.

Zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców regionu, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r. stworzył możliwość ubiegania się o wsparcie finansowe realizacji zadań własnych samorządów lokalnych w zakresie poprawy i rozwoju infrastruktury sportowej. Ogłoszono konkurs pn. *Małe granty na infrastrukturę sportową w województwie warmińsko-mazurskim w 2019 r.*, przeznaczając na ten cel kwotę 650 tys. zł. Celem konkursu była:

- poprawa stanu i rozwój infrastruktury sportowej w województwie warmińsko-mazurskim;
- poprawa stanu zdrowia i ogólnej sprawności fizycznej mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży zamieszkujących województwo warmińsko-mazurskie;
- profilaktyka i promocja zdrowia poprzez wzrost liczby osób aktywnych fizycznie.

Założenia konkursu uwzględniały modernizację i remonty obiektów sportowych oraz zakup wyposażenia obiektów sportowych na terenie gmin w województwie warmińsko-mazurskim. Na podstawie rekomendacji Zarządu Województwa, Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyznał dofinansowanie dla 20 gmin na łączną kwotę 650 tys. zł.

Istotny element upowszechniania sportu w regionie stanowi coroczny otwarty konkurs Samorządu Województwa z zakresu rozwoju kultury fizycznej. Głównymi partnerami w realizacji zadań województwa w zakresie sportu są wojewódzkie organizacje sportowe: Warmińsko-Mazurski Szkolny Związek Sportowy, Warmińsko-Mazurskie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe, Warmińsko-Mazurska Federacja Sportu, Organizacja Środowiskowa AZS Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Warmińsko-

Mazurska Federacja Sportu Osób Niepełnosprawnych. W 2019 r. rozstrzygnięto konkurs, w ramach którego podpisano 65 umów z organizacjami pozarządowymi na realizację 14 zadań publicznych z zakresu rozwoju kultury fizycznej na łączną kwotę 2,96 mln zł. Dzięki przekazanim dotacjom zrealizowano zadania o wartości łącznej 5,4 mln zł. Dotacje stanowią 55% wartości realizowanych zadań. W realizacji zadań zleconych wzięło udział łącznie 584 wolontariuszy. Łączna wartość pracy wolontariuszy oraz pracy społecznej członków organizacji wynosiła 167,5 tys. zł. Proponowane przez Samorząd Województwa zadania z zakresu rozwoju kultury fizycznej w 2019 r. dotyczyły sportu powszechnego i wyczynowego oraz obejmowały różne środowiska i grupy społeczne.

W obszarze sportu powszechnego Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizuje zadania dotyczące sportu:

- w środowisku szkolnym;
- w środowisku akademickim;
- w środowisku wiejskim i małych miast;
- osób niepełnosprawnych;
- osób starszych.

W 2019 r. na sport powszechny przeznaczono ponad 1 mln zł, tj. 34% ogólnej kwoty dotacji. Dzięki temu podpisano 41 umów z organizacjami pozarządowymi na realizację 7 zadań publicznych, o łącznej wartości 2 mln zł (z czego dotacje stanowiły 51% wartości realizowanych zadań).

Na bazie sportu powszechnego Województwo buduje siłę sportu wyczynowego. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego docenia

i wspiera sport wyczynowy, na różnych jego poziomach, poczynając od sportu dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo po sport osób dorosłych, a szczególnie sport olimpijski i paraolimpijski.

Ważnym zadaniem wspieranym przez samorząd jest szkolenie dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo i przygotowanie do współzawodnictwa sportowego w ramach Ogólnopolskiego Systemu Sportu Młodzieżowego. Starannie prowadzony system szkolenia jest wstępem do późniejszej kariery zawodniczej.

Wśród dyscyplin, w których zawodnicy naszego regionu osiągają największe sukcesy są m.in.: żeglarstwo, lekka atletyka, kajakarstwo, pływanie, taekwondo olimpijskie, tenis stołowy, a w dyscyplinach zespołowych: piłka siatkowa i piłka ręczna.

W ramach przyznanych dotacji w obszarze sportu wyczynowego realizowane są następujące zadania:

- wspieranie wojewódzkiego szkolenia dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo;
- wspieranie wojewódzkich ośrodków szkolenia sportowego;
- współpraca międzynarodowa w ramach realizacji projektów w zakresie sportu z regionami partnerskimi województwa warmińsko-mazurskiego;
- szkolenie zawodników i ich udział we współzawodnictwie sportowym w dyscyplinach paraolimpijskich i igrzysk głuchych;
- wspieranie przygotowań i udziału w zawodach wybitnych reprezentantów województwa, przygotowujących się do igrzysk olimpijskich, mistrzostw świata i Europy;

- wspieranie szkolenia i przygotowań zawodników środowiska wiejskiego i małych miast do startów w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych.

W 2019 r. na sport wyczynowy przeznaczono 1,94 mln zł, tj. 66% ogólnej kwoty dotacji. Dzięki temu podpisano 24 umowy z organizacjami pozarządowymi na realizację 7 zadań publicznych o łącznej wartości 3,4 mln zł (z czego dotacje stanowiły 57% wartości realizowanych zadań w obszarze sportu wyczynowego).

Ponadto w ramach wsparcia sportu wyczynowego w regionie, corocznie przyznawane są stypendia sportowe i nagrody pieniężne za wysokie wyniki sportowe. W ten sposób nagradzani są zawodnicy osiągający sukcesy we współzawodnictwie sportowym oraz trenerzy i inne osoby wyróżniające się osiągnięciami w działalności na rzecz rozwoju sportu w regionie.

W 2019 r. przyznano w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego 44 stypendia sportowe dla osób fizycznych na łączną kwotę 185,5 tys. zł. Wśród stypendystów z Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r. znaleźli się m.in. medaliści mistrzostw świata i Europy.

Wręczenie nagród i stypendiów sportowych nastąpiło na zorganizowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego corocznej *Gali Sportu 2019*. Gala odbyła się z udziałem władz samorządowych województwa, parlamentarzystów, olimpijczyków oraz mediów. Podczas Gali Marszałek Województwa przyznał 44 stypendia sportowe zawodnikom za osiągnięte w 2018 r. wyniki sportowe i 33 nagrody pieniężne w łącznej kwocie 261 tys. zł, w tym 24 nagrody pieniężne zawodnikom za osiągnięte w 2018 r. wyniki, 8 nagród pieniężnych trenerom, których zawodnicy osiągnęli wysokie wyniki sportowe w 2018 r. oraz 1 nagrodę pieniężną trenerom i innym osobom wyróżniającym się osiągnięciami w działalności sportowej na rzecz rozwoju sportu w województwie w roku ubiegłym. Przyznano również trzy wyróżnienia specjalne dla sportowych osobowości 2018 r., przyznawanych w trzech kategoriach:

- Sportowe odkrycie roku Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- Trener roku sportu młodzieżowego Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- Sportowiec roku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Wśród nagrodzonych sportowców z województwa warmińsko-mazurskiego w 2019 r. znaleźli się m.in. reprezentanci Polski, medaliści mistrzostw świata oraz Europy.

Ponadto podczas *Gali Sportu 2019*:

- wręczono 4 honorowe odznaki *Zasłużony dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego*,
- wyróżniono 17 zawodników sportu młodzieżowego - medalistów Mistrzostw świata i Europy w kategorii młodzieżowca, juniora i juniora młodszego,
- przyznano specjalne wyróżnienia Reprezentacji Olimpiad Specjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego – uczestnikom Letnich Igrzysk Olimpiad Specjalnych w Abu Dhabi (wyróżniono 6 zawodników i 7 trenerów),
- wyróżniono 5 gmin województwa warmińsko-mazurskiego, z których kluby sportowe zdobyły największą liczbę punktów w klasyfikacji Ogólnopolskiego Systemu Sportu Młodzieżowego

w 2018 r., wykazywały się aktywnością w zakresie upowszechniania sportu, tworzenia warunków do uprawiania sportu,

- wyróżniono 3 gminy wiejskie i małomiasteczkowe województwa warmińsko-mazurskiego, które w wojewódzkiej klasyfikacji najlepszych gmin oraz gminnych zrzeszeń LZS w 2018 r. uzyskały największą liczbę punktów,
- wyróżniono 6 klubów z regionu najwyżej sklasyfikowanych w Ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego w 2018 r.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego dokonuje zakupu usług promocyjnych podczas imprez i inicjatyw sportowych o szczególnym znaczeniu promocyjnym. Są to imprezy o najwyższej randze sportowej, których zadaniem jest promocja Województwa Warmińsko-Mazurskiego w kraju i za granicą, a także budowanie przewagi konkurencyjnej regionu. Imprezy te charakteryzują się często zasięgiem międzynarodowym, profesjonalną obsługą medialną, a tym samym są rozpoznawalne w kraju i za granicą. W 2019 r. dokonano zakupu 35 usług promocyjnych, na łączną kwotę 1,87 mln zł. Województwo, jako marka, miało okazję promować się podczas inicjatyw o zasięgu międzynarodowym, jak również o charakterze ogólnopolskim. Były to m.in.:

- Mistrzostwa Europy w piłce ręcznej plażowej;
- Mistrzostwa Europy w Rajdach Samochodowych;
- Mistrzostwa Polski Północnej w Motocrossie w Olsztynie;
- Mistrzostwa Polski w Motocrossie w Lidzbarku Warmińskim;
- Międzynarodowe Mistrzostwa Warmii i Mazur Juniorów i Kadetów w tenisie stołowym;
- Międzynarodowy Kongres Brydżowy;
- Międzynarodowy turniej służb mundurowych;
- Rozgrywki ekstraklasy kobiet w piłce ręcznej w sezonie 2019/2020;
- Rozgrywki Ekstraklasy kobiet w tenisie stołowym w sezonie 2019/2020;
- Rozgrywki Ekstraklasy mężczyzn w futbolu amerykańskim;
- Rozgrywki I ligi Baseballa;
- Rozgrywki I ligi futsalu kobiet;
- Rozgrywki I ligi kobiet w koszykówce w sezonie 2018/2019;
- Rozgrywki I ligi kobiet w piłce nożnej;
- Rozgrywki I ligi mężczyzn w piłce ręcznej;
- Rozgrywki Plus Ligi piłki siatkowej mężczyzn w sezonie 2018/2019;
- Triathlonowy Puchar Europy w Olsztynie;
- Zawody Triathlon Energy w Mrągowie;
- Zawody triathlonowe w Suszu;
- Zawody triathlonowe w Szczytnie;
- Grand Prix Polski Teamów 2018/2019 (brydż);
- Grand Prix Polski w tenisie stołowym;
- ULTRA MAZURY w Starych Jabłonkach (maraton);
- VII Ogólnopolski Turniej Tańca Nowoczesnego o Puchar Krainy Tysiąca Jezior;
- XVI Otwarte Żeglarskie Mistrzostwa Polski Dziennikarzy;
- Zawody koszykarskie 3x3;
- Zawody motocrossowe w Reszlu;
- 22. Rajd Warmiński;

- III IPB Nocny Bieg na 5 km o Puchar Eugeniusza Jaremko⁷.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego włączył się w organizację części ww. imprez sportowych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, których organizatorami były organizacje pozarządowe. Wiele imprez sportowych zostało wspartych zakupem pucharów, medali i drobnego sprzętu sportowego. Były to m.in.: XXXIX Bieg Bartów w Barcianach, XI Elbląski Uliczny Bieg Piekarczyka, Turniej o Mistrzostwo Warmii i Mazur Rugby 7, Livingroom Żuri Coppa Talenti, Niepodległościowy Bieg Gregoroviusa w Nidzicy, III Samorządowe Mistrzostwa w Siatkówce i Tenisie

Stołowym o Puchar Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Kongres Brydżowy, XVIII Międzynarodowe Mistrzostwa Polski DZ⁸, Indywidualne Mistrzostwa Województwa Warmińsko-Mazurskiego Juniorów w Szachach Klasycznych, IV IPB Nocny Bieg na 5 km o Puchar Eugeniusza Jaremko, Oristo Bieg o Złoty Hebel, Rajd Warmiński, I Międzynarodowy Turniej Karate Kyokushin *IKO OLSZTYN CUP*.

⁷ Bieg o puchar przewodniczącego Rady Nadzorczej Łławskiego Przedsiębiorstwa Budowlanego IBP S.A.

⁸ DZ – Dezeta - bezpokładowy jacht mieczowy wiosłowo-żagłowy

3.3. Kultura i edukacja

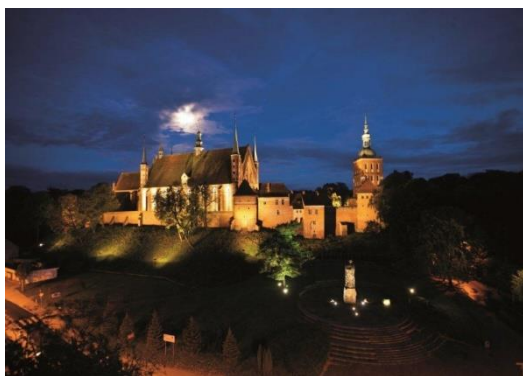
Kultura i edukacja stanowią istotne elementy życia każdej społeczności, ponieważ dzięki nim ludzie kształtują swój charakter oraz zachowanie, otwierają się na świat, a także rozwijają się estetycznie i intelektualnie. Równie ważnym zadaniem jest ochrona i kultywowanie dziedzictwa kulturowego tak, aby można było je przekazać następnym pokoleniom. Zważywszy na znaczenie kultury i edukacji w rozwoju regionalnej społeczności, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podejmuje szereg działań mających przyczynić się do dalszego rozwoju w tym zakresie.

Biorąc pod uwagę rozwój kultury w regionie, 10 lipca 2018 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego uchwałą nr 30/654/18/V przyjął *Program wsparcia rozwoju kultury województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*. Jego celem jest określenie głównych zadań administracji samorządowej województwa oraz podległych mu jednostek w tej dziedzinie. Program określa podstawowe elementy planistyczne regionalnej polityki kulturalnej. Należy do nich konieczność ochrony dziedzictwa kulturowego i rozwijanie regionalnej tożsamości w oparciu o dorobek pokoleń mieszkańców Warmii i Mazur. Program ma także zwrócić uwagę na potrzebę inspirującego i wspierającego podejścia administracji regionu do aktywności kulturalnej jego mieszkańców traktowanej także jako jedno z kół zamachowych rozwoju regionu. Priorytetami programu są:

- Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego jako podstawy rozwoju i upowszechniania kultury oraz dostosowanie infrastruktury kulturalnej (oraz zarządzania nią) do współczesnych standardów i trendów światowych.
- Rozwój edukacji w zakresie kształtowania kompetencji kulturowych i wspieranie społecznej aktywności kulturalnej rozumianej zarówno jako tworzenie kultury, jak i uczestnictwo w kulturze.
- Promocja województwa poprzez kulturę oraz promocja kultury regionu służąca wzrostowi jego atrakcyjności i konkurencyjności.

W ramach działań promocyjnych dokument został przekazany wojewódzkim samorządowym instytucjom kultury, które począwszy od 2019 r. zostały zobowiązane do uwzględnienia założeń przyjętych w Programie w rocznych, szczegółowych planach działalności. Pierwsze sprawozdanie z realizacji Programu zaplanowane jest na III kwartał 2020 r.

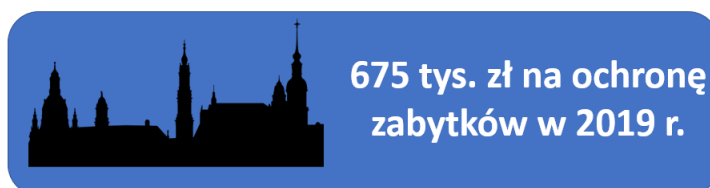
Dokumentem, w którym wskazano zadania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego w regionie, jest *Program Opieki nad Zabytkami Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2016-2019*. W 2019 r. Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął sprawozdanie z jego realizacji w latach 2016-2017. Monitoring realizacji Programu został przeprowadzony przez Departament Kultury i Edukacji przy współpracy innych departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, jednostek

samorządu terytorialnego, Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie oraz instytucji kultury prowadzonych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, które podejmowały inicjatywy w latach 2016-2017 na rzecz opieki nad zabytkami.

30 grudnia 2019 r. Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął Uchwałą Nr XIII/228/19 *Program opieki nad zabytkami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2020-2023*. Głównym zamierzeniem Programu jest wskazanie potencjału dziedzictwa kulturowego regionu jako czynnika wpływającego na realizację planów rozwojowych województwa warmińsko-mazurskiego w zakresie wzrostu konkurencyjności gospodarki oraz jakości życia mieszkańców, pod warunkiem zapewnienia i wspomagania ochrony materialnych i niematerialnych elementów dziedzictwa kulturowego łącznie z ochroną krajobrazu kulturowego. Realizacja Programu przyczyni się do stworzenia warunków dla kreowania i realizowania działań z zakresu opieki i ochrony zabytków w województwie. Cele Programu oraz kierunki działań wynikają z art. 87 ust.2 ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami. Przyjmuje się, że dziedzictwo kulturowe regionu stanowi element promocji regionu i przyczynia się do jego rozwoju gospodarczego. Istotne jest, aby ochrona dziedzictwa kulturowego i przestrzeni kulturowej skorelowane były z polityką rozwoju regionalnego. Przyjęte cele zgodne są ze Strategią rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego, ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego oraz Strategią rozwoju turystyki województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025, a także z krajowymi strategicznymi dokumentami.

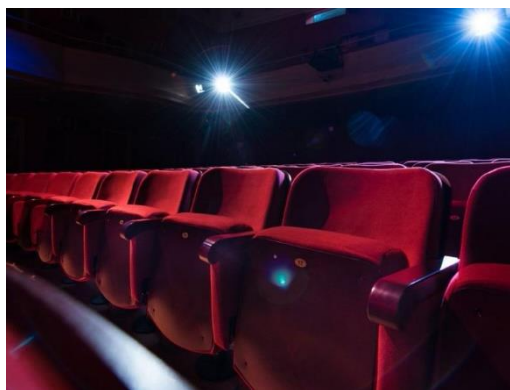

Na zadania z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r. przeznaczył 675 tys. zł. W ramach ogłoszonych w 2019 r. dwóch otwartych konkursów ofert na wykonywanie w 2020 r. zadań z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami wpłynęły łącznie 73 oferty, z czego dofinansowanie otrzymało 35 podmiotów.

Rok 2019 obfitował w liczne wydarzenia i przedsięwzięcia kulturalne organizowane w regionie. Spośród nich warto wymienić:

- *XLII Międzynarodowy Jarmark Folkloru* odbył się w dniach 3-4 sierpnia 2019 r. Organizatorem było Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie. Podczas wydarzenia przeprowadzono przegląd zespołów i solistów z województwa warmińsko-mazurskiego, którego laureaci reprezentują region na Ogólnopolskim *Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych* w Kazimierzu nad Wisłą. W 2019 r. było to 9 reprezentantów.
- XLVI Ogólnopolskie Spotkania Zamkowe *Śpiewajmy Poezję* odbyły się w dniach 27-29 czerwca 2019 r. Spotkania odbywają się cyklicznie od 1974 r. Jest to jedna z najważniejszych imprez kulturalnych w regionie Warmii i Mazur. Kierowana jest do młodych kompozytorów, autorów tekstów, wykonawców gatunku *poezji śpiewanej*. Spotkania mają na celu inspirowanie młodych talentów do poszukiwań artystycznych, upublicznianie i promocję ich dokonań twórczych, doskonalenie warsztatowe. Organizatorem przedsięwzięcia jest Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie.
- Projekt *Bardzo Młoda Kultura - Warmia i Mazury*. Jego celem jest zbudowanie systemu edukacji kulturalnej, służącego wzmocnieniu procesu ustawicznej edukacji w zakresie kultury, a także zintegrowania lokalnych podmiotów sfery edukacji, zarówno formalnej, jak i nieformalnej. Ważnym elementem programu są ogłaszane corocznie konkursy grantowe dla inicjatorów projektów edukacyjnych i animacji kulturowej z terenu Warmii i Mazur. Realizatorem projektu jest Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie. W 2019 r. w ramach konkursu wpłynęły 32 wnioski, z czego dofinansowanie przyznano 17 projektom. Większość projektów odnosiła się w głównej mierze do historii i tradycji lokalnych. Ich realizacja przyczyniła się do poznania przez młodych ludzi historii regionu i społeczności lokalnych. Ponadto w 2019 r. przeprowadzono cykle warsztatów i akcji edukacyjnych w szkołach, angażując uczniów do samodzielnego poznawania najbliższego otoczenia kulturowego oraz jego historii. Efektem pracy uczniów było zorganizowanie konkursów pt. *Moje Muzea* oraz *Ornecka Żywa Encyklopedia*, do których w sumie zgłoszono ponad 100 prac.
- *Nasze Miejsca. Nasze Księgi*. Celem zadania jest wypracowanie i użycie form i działań edukacji kulturowej do tworzenia i wzbogacania kapitału społecznego i kreatywnego. Proces kształcenia i praktycznego działania, w który zaangażowane są różne grupy wiekowe, polega na tworzeniu form społecznej aktywności wykorzystując najważniejszy zasób kulturowy Warmii i Mazur jakim jest pamięć kulturowa i historyczna. Realizatorem projektu jest Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie.
- III edycja *Arena Festival film&music* w Ostródzie odbyła się w dniach 28-30 czerwca 2019 r. To spotkania z najlepszymi kompozycjami muzyki filmowej w wykonaniu solistów, z towarzyszeniem ponad 70 osobowej orkiestry symfonicznej Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej pod dyrekcją Piotra Sułkowskiego. Ten największy w północno-wschodniej Polsce festiwal muzyki filmowej organizowany jest przez dwie instytucje kultury województwa warmińsko-mazurskiego: Warmińsko-Mazurską Filhonię im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie i Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie. Partnerem strategicznym jest Expo Mazury w Ostródzie.

- III Forum Kultury Warmii i Mazur „... po słonecznej stronie ulicy” odbyło się 27 września 2019 r. To spotkanie ludzi kultury, artystów związanych z regionem od lat, ale również tych, którzy przyjechali tu, by realizować swoje artystyczne i twórcze pasje. Do udziału w Forum zaproszono twórców i ludzi szeroko związanych z kulturą, sztuką, edukacją, którzy swoją pracą rozstawiają Warmię i Mazury.
- 4. edycja konkursu Warmińsko-Mazurskiego Funduszu Filmowego na dofinansowanie produkcji filmowych. Dofinansowanie otrzymało 4 filmy: *Jak najdalej stąd*, *Tajemnice Astronomii Mikołaja Kopernika*, *And stil aka Joanna Jędrzejczyk*, *Sprawa Gotlieba Linki czyli Plebiscyt 1920*.
- 6 edycja *WAMA Film Festival* odbyła się w dniach 6-13.10.2019 r. Głównymi organizatorami wydarzenia było Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie oraz Instytut Kosmopolis. Najważniejszym założeniem Festiwalu jest promowanie wartości związanych ze wspólnym funkcjonowaniem różnych grup etnicznych, społecznych czy religijnych. Organizatorzy Festiwalu zachęcają do dyskusji na temat emigracji, małych ojczyzn, wyrównywania szans, problemów mniejszości etnicznych, turystyki kulturalnej, aktywizacji społecznej. W programie znajdują się filmy związane z najważniejszymi problemami współczesnego świata.
- *Europejskie Dni Dziedzictwa* odbyły się w dniach 7-8 oraz 14-15 września 2019 r. pod hasłem przewodnim *Polski splot*. Wydarzenia organizowane w ramach Dni przybliżyły uczestnikom proces kształtowania się granic Polski po 1918 r., przybliżając sylwetki osób, które angażowały się w proces budowania i utrwalania państwowości. Wojewódzka inauguracja Europejskich Dni Dziedzictwa na Warmii i Mazurach 2020 odbyła się 6 września na Zamku w Nidzicy. W inauguracyjnym programie znalazły się wykłady nawiązujące do hasła przewodniego Dni oraz pokaz walk rycerskich wraz ze zwiedzaniem Zamku.
- *18. Elbląska Wiosna Teatralna* jest wydarzeniem gromadzącym twórców różnych dziedzin artystycznych, w ramach którego wystawiane są spektakle oraz organizowane wystawy i recitale. Corocznie spotyka się z ogromnym zainteresowaniem publiczności. W 2019 r. w ramach wydarzenia wystawiono 6 spektakli, które obejrzało 4 372 widzów. Poza przedstawieniami zaprezentowano program kabaretowy.
- Wydarzenia organizowane w ramach Roku Stanisława Moniuszki ustanowionego w 2019 r. przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, dla uczczenia dwusetnej rocznicy urodzin kompozytora. Warmińsko-

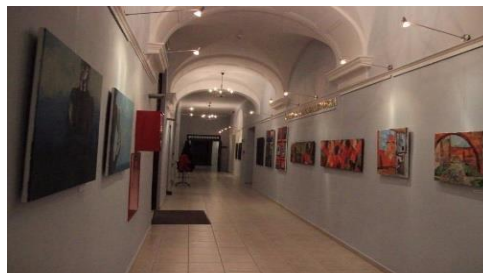

Mazurska Filharmonia im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie oprócz wykonywania koncertów prezentujących twórczość artysty zorganizowała m.in. *Święto ulicy Moniuszki*, w którym mogli wziąć udział wszyscy mieszkańcy regionu. Znaczącym przedsięwzięciem była realizacja w 2019 r. na deskach Filharmonii opery *Straszny Dwór*, która została przyjęta z niezwykłym entuzjazmem.

- *Wawrzyn – Literacka Nagroda Warmii i Mazur* jest przyznawana od 2004 r. pod patronatem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Podstawą rozpatrzenia przez Kapitułę zasadności nagrody jest biograficzny, tematyczny lub twórczy związek książki z regionem Warmii i Mazur. W 2019 r. nagrodę za książkę pt. *Tyle nieznanych ryb* otrzymała Anna Matysiak.
- *Dyskusyjne Kluby Książki* były przedsięwzięciem skierowanym do czytelników (zarówno do seniorów jak i do młodzieży) poszukujących miejsca, w którym można porozmawiać o przeczytanych książkach. Celem Klubów jest przede wszystkim ożywienie środowisk skupionych wokół bibliotek oraz zachęcenie bibliotekarzy do kreowania mody na czytanie. Wojewódzka

Biblioteka Publiczna w Olsztynie koordynuje projekt na terenie województwa warmińsko-mazurskiego od wielu lat. W 2019 r. koordynowała 131 klubów.

- Wernisaże w Galerii Marszałkowskiej, która funkcjonuje w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego przy ul. Emilii Plater 1. Galeria jest wyjątkowym miejscem łączącym artystów z odbiorcami sztuki, a równocześnie miejscem promocji współczesnej sztuki we wszystkich jej przejawach i formach. Tworzy własną *przestrzeń artystyczną* służącą artystom i adresatom, do których jest skierowana, a jednocześnie wpływa pozytywnie na wizerunek Urzędu Marszałkowskiego. W 2019 r. odbyło się 11 wernisaży, które zgromadziły wiele osób nie tylko ze świata artystycznego.

- *Grunwald ART*. – Corocznie w lipcu organizowany jest Plener Malarski Grunwald ART, który ma na celu nawiązanie twórczego dialogu artystów nie tylko z regionu Warmii i Mazur, ale również z terenu całej Polski i innych krajów europejskich. Artystyczne spotkania pozwalają na wymianę myśli twórczej, idei i doświadczeń poprzez obcowanie młodych artystów z uznanymi twórcami. Uczestnikami mogą być zarówno profesjonalni, uznani artyści, rekomendowani przez środowiska artystyczne regionu jak i młodzi artyści rozpoczynający edukację artystyczną, ze szczególnym uwzględnieniem stypendystów Stypendiów Artystycznych Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Obrazy, które powstają w trakcie pleneru dotyczą tematyki związanej z Bitwą pod Grunwaldem lub inspirowane są tym historycznym wydarzeniem, a następnie prezentowane na wystawie w Galerii Marszałkowskiej.

- XXII edycja *Inscenizacji Bitwy pod Grunwaldem* odbyła się w dniach 10-14 lipca 2019 r. Największa rekonstrukcja bitwy średniowiecznej w Europie jest cyklicznym wydarzeniem organizowanym na Polach Grunwaldu. W wyjątkowym historycznym widowisku rekonstruktorskim Bitwy pod Grunwaldem z 15 lipca 1410 r. bierze udział co roku ponad dwa tysiące rycerzy z Polski oraz wielu krajów Europy. Starcie wojsk polsko-litewskich z armią krzyżacką jest oglądane przez ponad sto tysięcy widzów. W obozach rycerskich warunki życia w średniowieczu odtwarza od czterech do pięciu tysięcy rekonstruktorów.

- *Wojewódzka Inauguracja Roku Kulturalnego 2019/2020* odbyła się 10 października 2019 r. w Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii im. Feliksa Nowowiejskiego. W trakcie uroczystości zostały wręczone nagrody i wyróżnienia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dziedzinie kultury, a także Nagroda Humanistyczna im. Wojciecha Kętrzyńskiego. Najlepsi twórcy i animatorzy kultury otrzymali Odznaki Honorowe *Za Zasługi dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego* przyznane przez Sejmik Województwa. Ponadto Zarząd Województwa przyznał nagrodę *Partner* firmie wspierającej finansowo działalność kulturalną Teatru im. A. Sewruka w Elblągu. Po uroczystej inauguracji odbył się wernisaż Sebastiana Baumana - absolwenta Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku.
- XXVII edycja *Olsztyńskich Spotkań Teatralnych* odbyła się w dniach 6-13 kwietnia 2019 r. W ciągu 8 dni, 2700 widzów obejrzało 10 spektakli, reprezentujących różne formy i gatunki: monodram, teatr tańca, musical, komedię czy teatr faktu. W repertuarze *Olsztyńskich Spotkań Teatralnych* znalazły się spektakle wielokrotnie nagradzane i uznane przez krytyków i publiczność w całej Polsce.

- XIII edycja *Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego DEMOLUDY – Opowiadamy Warmię* odbywała się w dniach 1–6 października 2019 r. Zaprezentowano w sumie 9 spektakli z Polski, Czech, Chorwacji i Niemiec w tym jeden spektakl plenerowy – przedstawienie *TIMEBANK* Teatru Grotest Maru z Berlina, które zostało zagrane przed i na olsztyńskim ratuszu. Ideą przedsięwzięcia było zwrócenie uwagi na wspólnotę doświadczeń mieszkańców tzw. byłych demoludów. Łącznie spektakle obejrzało ok. 1 tys. widzów.
- *Międzynarodowy Festiwal Tańca Baltic Cup*. W dniach 11-13 października 2019 r odbyła się 20 jubileuszowa edycja festiwalu pod Patronatem Honorowym Jana Widery – Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki, Gustawa Marka Brzezina - Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Witolda Wróblewskiego - Prezydenta Elbląga. Przez 3 dni tancerze walczyli o tytuł najlepszej pary *Międzynarodowego Festiwalu Tańca Baltic Cup*, a także brali udział w otwartych Mistrzostwach Polski, czyli *Polish Open Championships*. Ponadto w ramach festiwalu odbył się cykl turniejów *DSE Children European Grand Prix*, w którym udział wzięli najmłodszy miłośnicy tańca, poczynając od 8 lat. W Festiwalu udział wzięło 702 tancerzy ze 113 klubów tańca z 21 krajów oraz zorganizowano 20 różnych działań towarzyszących, w których uczestniczyło 2,5 tys. osób.
- *Regionalne Święto Ziół* - wydarzenie organizowane przez Muzeum Budownictwa Ludowego – Park Etnograficzny w Olsztynku w dniu 15 sierpnia, który w tradycji ludowej nazywany był świętem Matki Boskiej Zielnej. Impreza jest realizowana od 2010 r. jako kontynuacja Jarmarków Pszczelarskich. Jak co roku w Skansenie 15 sierpnia odprawiana jest uroczysta msza święta, podczas której świąci się wykonane własnoręcznie wianki i bukiety z przygotowanych wcześniej ziół, kwiatów i zbóż. Tradycyjnie imprezie towarzyszy kiermasz produktów zielarskich oraz prezentacja produktów posiadających znak *Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle*.
- *Dożynki Wojewódzkie* odbyły się 22 września 2019 r. Wydarzenie było organizowane z okazji Święta Plonów w Muzeum Budownictwa Ludowego – Park Etnograficzny w Olsztynku. Ideą tej inicjatywy jest kultywowanie oraz popularyzacja dziedzictwa kulturowego i tradycji regionalnych oraz najciekawszych dziedzin plastyki ludowej, prezentacja bogactwa plonów oraz promocja dorobku kulturowego wsi województwa warmińsko-mazurskiego.
- *Targi Chłopskie* odbyły się 6 października 2019 r. w Muzeum Budownictwa Ludowego – Park Etnograficzny w Olsztynku. Wydarzenie swoim charakterem nawiązuje do tradycji jarmarków jako miejsc handlowych. Kupiecką atmosferę dawnych lat odtwarza kiermasz rzemiosła i regionalnych kulinariów, podczas którego można spróbować żywności regionalnej, a także kupić wyroby oferowane przez rękodzielników. Podczas imprezy odbywają się pokazy pracy rzemieślników: garncarza, kołodzieja, tkaczki, kowala, obróbki bursztynu, a także warsztaty rękodzieła.

W 2019 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego ufundował również liczne stypendia artystyczne i naukowe, a także przyznał nagrody w dziedzinie kultury. Były to m.in.:

- Stypendia *artystyczne*, które od 2012 r. są przyznawane w trybie konkursowym osobom zajmującym się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury oraz opieką nad zabytkami. W ramach konkursu w 2019 r. wpłynęły 43 wnioski, z których Kapituła oceniająca zarekomendowała Zarządowi Województwa 14 osób do stypendiów artystycznych. Propozycja została zaakceptowana

w dniu 26 lutego 2019 r., przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Łączna wartość wypłaconych stypendiów wyniosła 58,8 tys. zł.

- Stypendia naukowe mające na celu wspieranie młodzieży wybitnie uzdolnionej regionu Warmii i Mazur. Co roku przyznawane są 4 stypendia: 2 dla uczniów i 2 dla studentów. Stypendium wypłacane jest jednorazowo na dany rok szkolny lub akademicki w wysokości 7 tys. zł netto. W 2019 r. stypendia naukowe również zostały wypłacone 4 osobom.
- *Bibliotheca Bona* - nagroda pod patronatem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyznawana od 2008 r. najlepszym bibliotekom publicznym w województwie w kategorii bibliotek miejskich, miejsko-gminnych i gminnych. Jest symbolem pomysłowości i kreatywności Dyrektorów bibliotek, których działalność jest wyróżniana. W 2019 r. nagrodę *Bibliotheca Bona* otrzymała Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach.
- *Warmińsko-Mazurska Nagroda Humanistyczna im. W. Kętrzyńskiego* przyznawana jest na podstawie Uchwały Nr 50/614/09/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 11 sierpnia 2009 r. Jej laureatami są osoby mające wybitne osiągnięcia twórcze z zakresu nauk humanistycznych o trwałym znaczeniu dla regionu Warmii i Mazur. Nagroda przyznawana jest od 2006 r. Również w 2019 r. *Warmińsko-Mazurska Nagroda Humanistyczna im. W. Kętrzyńskiego* została przyznana.
- Nagroda *Partner* przyznawana na podstawie Zarządzenia Nr 46/20 Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 18 czerwca 2014 r. Jej celem jest symboliczne wyróżnienie i uhonorowanie podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych, szczególnie hojnie wspierających działalność w obszarze kultury. Nagrodę mogą otrzymać firmy i osoby fizyczne zgłoszone przez wojewódzkie samorządowe instytucje kultury. W 2019 roku nagrodę przyznano firmie FLSMIDTH MAAG GEAR Sp z o.o.
- Odznaka Honorowa *Za Zasługi dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego* jest jednostopniową odznaką stanowiącą wyróżnienie za szczególne zasługi położone dla rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego, wykraczające poza podstawowe obowiązki zawodowe oraz dokonania przynoszące wymierne korzyści dla mieszkańców regionu Warmii i Mazur. W 2019 r. Odznaką Honorową wyróżniono 9 osób.
- Nagrody Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury oraz szczególne zaangażowanie w pracę na rzecz kultury, których celem jest wyróżnienie i uhonorowanie osób i podmiotów w uznaniu ich dorobku, oryginalnego charakteru osiągnięć lub wspieranie i promocję istotnej działalności dla twórczości artystycznej w sposób szczególny przyczyniający się do upowszechniania lub ochrony kultury. W 2019 nagrody indywidualne otrzymało 7 osób, a nagrody zbiorowe 2 podmioty.
- Nagrody Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego dla dyrektorów oraz nauczycieli szkół oraz placówek prowadzonych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W 2019 r. nagrodę otrzymały 4 osoby.

Oprócz wydarzeń kulturalnych, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podejmuje również szereg działań mających na celu rozwój/modernizację infrastruktury kulturalnej. W 2019 r. realizowane były m.in. następujące projekty:

- *Rozbudowa, przebudowa, nadbudowa budynków Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie wraz z zakupem trwałego wyposażenia na potrzeby działalności kulturalnej* – Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zabezpieczył całkowitą wartość projektu w wysokości 3 mln zł;

- *Remont dachu chaty mazurskiej ze wsi Krzyżewo nr 16* – całkowita wartość zadania wyniosła 81,8 tys. zł, z czego 60 tys. stanowiły środki Samorządu Województwa;
- *Remont i modernizacja budynku CEiIK przy ul. Parkowej 1 w Olsztynie* – koszt projektu wyniósł 5,5 mln zł i w całości był finansowany z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
- *Rozbudowa, przebudowa i remont Centrum Spotkań Europejskich Światowid w Elblągu* realizowany w ramach PO IiŚ o łącznej wartości 15 mln zł;
- *Prace remontowe w Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie i jego oddziałach* – zadanie miało na celu przeprowadzenie najpilniejszych prac remontowych w Muzeum i jego oddziałach o łącznej wartości 144,1 tys. zł.

Oprócz przedsięwzięć kulturalnych, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podejmuje również szereg działań na rzecz rozwoju edukacji w regionie. O fakcie tym świadczy m.in. wsparcie finansowe takich projektów edukacyjnych jak:

- *Międzywydziałowa Szkoła Przedsiębiorczości* zorganizowana przez powołaną w tym celu Akademię Biznesu UWM, sfinansowana z dotacji celowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz środków własnych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Projekt jest innowacyjną w skali kraju formą edukacji ukierunkowaną na proaktywną, przedsiębiorczą postawę opartą na wiedzy na temat odpowiedzialnego budowania silnej marki firmy, zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju. W procesie kształcenia uwzględniono: zarządzanie projektami, prawne aspekty funkcjonowania firmy, wdrażanie innowacji, ekonomię i finanse, psychologię biznesu, komunikację, networking i negocjacje w biznesie, zarządzanie ryzykiem oraz inne. Słuchacze pierwszej i drugiej edycji ukończyli *Międzywydziałową Szkołę Przedsiębiorczości* z w pełni przygotowanym biznesplanem swoich przedsięwzięć gospodarczych. Indywidualne projekty biznesowe, gotowe do bezpośredniego wdrożenia, poprzez założenie nowej firmy lub realizowanie w ramach już funkcjonujących przedsięwzięć, zaprezentowali publicznie na konferencjach zamykających kształcenie w ramach *Idea day*.

- *Medyk początkiem twojej kariery zawodowej* jest wieloletnim projektem Szkoły Policealnej im. prof. Z. Religi w Olsztynie współfinansowanym ze środków EFS w ramach RPO WiM 2014-2020. Projekt ma za celu zwiększenie szans 54 uczniów na zatrudnienie, podniesienie kompetencji poprzez specjalizację, szkolenia w zakresie istniejących kierunków dla 11 nauczycieli zawodu ze szkoły oraz doposażenie bazy dydaktycznej i podniesienie jakości systemu kształcenia poprzez modernizację metod i treści kształcenia i szkolenia.

Innym działaniem na rzecz rozwoju edukacji w regionie było ustanowienie przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego roku 2019 *Rokiem 90-lecia Polskich Szkół na Warmii i Mazurach*, pragnąc uhonorować w sposób szczególny pamięć o polskich szkołach, nauczycielach, uczniach, harcerzach oraz aby przybliżyć mieszkańcom trudne losy Polaków z dawnych Prus Wschodnich. Początek polskich szkół

na Warmii i Mazurach to wydarzenie, które pozostawiło głęboki ślad w procesie tworzenia kultury polskiej na tych terenach. W celu uczczenia 90 rocznicy tego wydarzenia został podjęty szereg inicjatyw mających na celu popularyzację wśród dzieci i młodzieży historii tej ziemi oraz jej mieszkańców. M.in. odbyły się:

- konferencje organizowane przez Towarzystwo Naukowe im. W. Kętrzyńskiego, Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Olsztynie oraz Instytut Północny:
 - *Dążąc do polskości*;
 - *Szkoły polskie na Warmii i Mazurach 1929-2019*;
 - *Spotkanie z Warmią - Wspomnienie o polskich szkołach na Warmii w 90 rocznicę ich utworzenia*;
- spotkania *Niedziela w Muzeum* – w Domu Gazety Olsztyńskiej, w ramach których przygotowano wydarzenia edukacyjno-warsztatowe:
 - *Przyznając się do polskości. Szkoły polskie na Warmii i Mazurach 1929-2019* połączone z możliwością zwiedzania stałej ekspozycji;
 - *Rozmowy o dziedzictwie kulturowym Warmii i Mazur poświęcone 90-leciu szkół polskich na południowej Warmii* zorganizowane przez Wojewódzką Bibliotekę w Olsztynie;
 - *Spotkanie z Warmią - wspomnienie o polskich szkołach na Warmii w 90 rocznicę utworzenia polsko-katolickich szkół na Warmii*;
 - spotkania w szkołach w Butrynach, Gietrzwałdzie, Dywitach, Purdzie i Olsztynie połączone z prelekcjami dla uczniów i nauczycieli, występami artystycznymi uczniów oraz wystawami tematycznymi Stowarzyszenia Sympatyków Filatelii Maltańskiej - zorganizowane dzięki inicjatywie Towarzystwa Naukowego w Olsztynie i Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej;
- seminaria:
 - *90-lecie szkół polskich na Warmii*;
 - *Nasi rodacy-Polacy spod znaku Rodła* - połączone z odsłonięciem murali patriotycznych oraz występami artystycznymi uczniów Zespołu Szkół Ekonomiczno-Handlowych w Olsztynie;
- konkursy:
 - *Jak to w dawnej szkole bywało...* zorganizowany przez WMODN w Olsztynie i Muzeum historyczne w Ełku połączony z konferencją historyczną;
 - konkurs historyczno-fotograficzny 16x90 zorganizowany przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Olsztynie;
- Wystawę *Przyznając się do polskości. Szkoły polskie na Warmii i Mazurach (1929-1939)*. Na wystawie można było podziwiać przygotowaną klasę z tamtych czasów, zdjęcia szkół, świadectwa i inne dokumenty oraz artykuły poświęcone tej tematyce.

Oprócz powyższych działań podjęto również inne cenne inicjatywy związane z 90-leciem Polskich Szkół na Warmii i Mazurach:

- Stowarzyszenie Filatelii Maltańskiej przygotowało i wydało mapę zawierającą graficzne wizerunki szkół oraz portrety nauczycieli. Zostały również wydane karty pocztowe, znaczki i datownik historyczny nawiązujący do jubileuszu;
- Na stronie internetowej Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie powstała podstrona internetowa www.wbp.olsztyn.pl/16x90, zawierająca informacje, ciekawostki i materiały wizualne na temat szkół historycznych;
- Muzeum Warmii i Mazur Dom Gazety Olsztyńskiej przygotował prezentację multimedialną zawierającą zeskanowane kroniki oraz interaktywną mapę z nazwiskami nauczycieli szkół polskich, będących patronami olsztyńskich ulic;

- W lokalnej prasie ukazało się wiele artykułów przypominających historie polskich szkół i uczących w nich nauczycieli: *Zapłacił życiem za to, że uczył po polsku, To nie był tylko nauczyciel, Polskie szkoły: Historia Warmii, Nasz Bolek najlepszy nauczyciel*;
- Członkinie Uniwersytetu Międzypokoleniowego zrealizowały w celu uczczenia 90 rocznicy szkół polskich na Warmii i Mazurach projekt naukowo-dydaktyczny we współpracy z Katolicką Szkołą Podstawową im. Świętej Rodziny w Olsztynie, którego efektem jest poster umieszczony w holu Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego;
- Ogłoszony został otwarty konkurs na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na publikacje nawiązujące swą tematyką do rocznicy 90-lecia szkół polskich.

Podsumowaniem działań obejmujących swą tematyką jubileusz 90-lecia szkół polskich na Warmii i Mazurach była konferencja *W 90 rocznicę powstania szkół polskich na Warmii i Mazurach 1929-1939-2019*, która odbyła się w Domu Polskim w dniu 20 listopada 2019 r.

Samorząd Województwa wspiera rozwój edukacji w regionie również poprzez doskonalenie zawodowe kadry nauczycielskiej edukacje ekologiczną czy lekcje biblioteczne.

- W roku szkolnym 2018/2019 w 1860 różnych formach doskonalenia udział wzięło łącznie 29 577 nauczycieli;
- Olsztyńskie i Elbląskie Centra Edukacji Ekologicznej, działające w ramach ośrodków doskonalenia nauczycieli, dzięki dotacjom z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie realizowały w szkołach i przedszkolach naszego województwa zadania z zakresu edukacji ekologicznej. Łączna kwota środków na edukację ekologiczną w 2019 r. wyniosła 150 tys. zł, w tym:
 - dla Olsztyńskiego Centrum Edukacji Ekologicznej - 90 tys. zł;
 - dla Elbląskiego Centrum Edukacji Ekologicznej - 60 tys. zł.
- Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. Prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Olsztynie realizowała różne formy wspomagania szkół i nauczycieli. Poza najbardziej popularną wśród nauczycieli formą zajęć edukacyjnych dla różnych poziomów nauczania, realizowano warsztaty z zakresu TIK, warsztaty z zakresu upowszechniania czytelnictwa, konferencje metodyczne dla bibliotekarzy szkolnych;
- W roku szkolnym 2018/2019 nauczyciele przeprowadzili 257 lekcji bibliotecznych i zajęć edukacyjnych (lekcji tematycznych w bibliotece) zgodnie z zadaniami statutowymi bibliotek pedagogicznych, w których uczestniczyło ok. 5170 uczestników.

Wśród działań podejmowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego na rzecz kultury i edukacji są również dotacje.

- W 2019 r. Samorząd Województwa przekazał 311 tys. zł dla dziesięciu jednostek samorządowych w formie dotacji celowych na realizację zadań z zakresu kultury. Większość udzielonych przez Samorząd Województwa pomocy finansowych ma charakter cyklicznie powtarzających się corocznie imprez kulturalnych oraz działań związanych z kulturą. Wspierane są działania bibliotek, centrów kultury, Centrum Sztuki, Orkiestry Kameralnej, Muzeów, Zespołów Pieśni i Tańca. Ze środków samorządu dofinansowywane były także m.in. organizacje festiwali, koncertów, Lidzbarskich Wieczorów Humoru i Satyry.

- Samorząd przekazał również dotacje dla powiatowych bibliotek pedagogicznych i Miejskiej Biblioteki Pedagogicznej w Lidzbarku Warmińskim. Proponowana pomoc finansowa udzielona Powiatom oraz Miastu Lidzbark Warmiński na dofinansowanie Powiatowych Bibliotek Pedagogicznych oraz Miejskiej Biblioteki Pedagogicznej w Lidzbarku Warmińskim łącznie wyniosła 2 mln zł.
- W 2019 r. Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna w Olsztynie otrzymała od samorządu województwa kwotę 20 tys. zł na zakup specjalistycznego oprogramowania zapewniającego użytkownikom efektywne korzystanie ze zbiorów bibliotecznych. Nowa multiwyszukiwarka INTEGRO (nowoczesna wersja katalogu online) umożliwia jednocześnie przeszukiwanie katalogów różnych bibliotek, baz bibliograficznych, katalogów bibliotek cyfrowych i innych baz danych.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego niezmiennie nadzorują 12 instytucji kultury:

- Centrum Edukacji i Inicjatyw w Olsztynie,
- Centrum Polsko-Francuskie Cotes d`Armor w Olsztynie,
- Centrum Spotkań Europejskich Światowid w Elblągu,
- Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku,
- Muzeum Budownictwa Ludowego – Park Etnograficzny w Olsztynku,
- Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie,
- Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku,
- Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie,
- Teatr im. Aleksandra Sewruka w Elblągu,
- Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie,
- Warmińsko-Mazurska Filharmonia im. F. Nowowiejskiego,
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie,

oraz 8 jednostek oświaty:

- Szkoła Policealna im. Jadwigi Romanowskiej w Elblągu,
- Szkoła Policealna im. Zbigniewa Religi w Olsztynie,
- Szkoła Policealna w Ełku,
- Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. Karola Wojtyły w Elblągu,
- Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. Prof. Tadeusza Kotarbińskiego,
- Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu,
- Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie,
- Zespół Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Ławieckim.

3.4. Zdrowie

W Regionalnym Programie Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2014-2020 zaplanowane zostały m.in. działania z zakresu ochrony zdrowia, w tym przedsięwzięcia mające na celu zachowanie dobrego stanu zdrowia i wydłużenie wieku aktywności zawodowej wśród mieszkańców województwa (Oś priorytetowa X Regionalny rynek pracy) oraz ułatwienie dzieciom z rodzin zagrożonych ubóstwem dostępu do opieki zdrowotnej (Oś priorytetowa XI Włączenie społeczne).

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zatwierdził następujące Programy Polityki Zdrowotnej, które realizowano w 2019 r., bądź na realizację których w 2020 r. zostaną ogłoszone konkursy:

- Program Polityki Zdrowotnej dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2017-2021 w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania zakaźnych chorób odkleszczowych (całkowita kwota przeznaczona na realizację Programu wynosi 1,25 mln zł);
- Program Polityki Zdrowotnej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2018-2022 w zakresie zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) – w szczególności działania edukacyjne oraz szczepienia dziewcząt w wieku 11-13 lat (całkowita kwota przeznaczona na realizację Programu wynosi 1,65 mln zł);
- Program Polityki Zdrowotnej dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego w wieku aktywności zawodowej na lata 2017-2021 w zakresie rehabilitacji medycznej schorzeń kręgosłupa oraz narządów ruchu (całkowita kwota przeznaczona na realizację Programu wynosi 3,65 mln zł);
- Program Polityki Zdrowotnej na lata 2018–2022 w zakresie zapobiegania rozwojowi próchnicy u dzieci i młodzieży z terenu województwa warmińsko-mazurskiego (całkowita kwota przeznaczona na realizację Programu wynosi 7,6 mln zł);
- Program Polityki Zdrowotnej dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2019–2022 w zakresie profilaktyki i wykrywania zaburzeń lękowych (całkowita kwota przeznaczona na realizację Programu wynosi prawie 3 mln zł).

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w 2019 r. jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2014-2020 ogłosił i rozstrzygnął 5 konkursów z obszaru zdrowia w ramach poniższych typów projektu:

- Realizacja programów zdrowotnych dotyczących chorób i zaburzeń psychicznych, w tym działania zwiększające zgłaszalność na badania profilaktyczne;
- Opracowanie i/lub wdrożenie programów zdrowotnych z uwzględnieniem rehabilitacji medycznej;
- Wdrożenie profilaktyki raka szyjki macicy (w zakresie szczepienia dziewcząt w wieku ok. 11/14 lat celem uzupełnianie interwencji krajowej);
- Opracowywanie i wdrożenie programów zapobiegania rozwojowi próchnicy w zakresie komplementarnym do interwencji krajowej (konkurs ogłoszono dwukrotnie).

Do dofinansowania skierowano 13 projektów na łączną kwotę 4,8 mln zł.

Ponadto w 2019 r. rozstrzygnięto 3 konkursy ogłoszone w 2018 r. tj.:

- Opracowanie i wdrożenie programów ukierunkowanych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy (w tym działania szkoleniowe).
- Realizacja programów zdrowotnych dotyczących chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu w zakresie zakaźnych chorób odkleszczowych (borelioza i kleszczowe zapalenie mózgu), w tym działania zwiększające zgłaszalność na badania profilaktyczne.
- Realizacja programów profilaktycznych opracowanych na szczeblu krajowym pod nadzorem Ministerstwa Zdrowia w zakresie raka piersi, w tym działania zwiększające zgłaszalność na badania profilaktyczne.

Do dofinansowania skierowano 3 projekty na łączną kwotę 3,2 mln zł.

W 2019 r. opracowano *Regionalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2019-2020 dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego*, którego głównymi celami są:

- Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb;
- Profilaktyka problemów zdrowia psychicznego i poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego.

Program został przyjęty przez Zarząd Województwa Uchwałą Nr 60/848/19/VI z dnia 17 grudnia 2019. Program jest zgodny z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022, w którym określono cele główne i szczegółowe oraz wytyczne w formie zadań, gdzie podmiotem realizującym jest samorząd województwa.

W celu podniesienia świadomości zdrowotnej społeczeństwa w budżecie województwa w 2019 r. zaplanowano kwotę 200 tys. zł. na realizację zadań z zakresu promocji i ochrony zdrowia. O przyznanie dotacji z budżetu województwa na działania obejmujące edukację zdrowotną i propagowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców województwa warmińsko – mazurskiego ubiegały się organizacje pozarządowe jak również podmioty

lecnicze, dla których organem tworzącym jest samorząd województwa. Z 61 ofert złożonych w 2019 r., dotacje przyznane zostały 34 podmiotom na realizację 41 programów zdrowotnych.

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego przy współpracy z Warmińsko-Mazurskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ w dniach 6 i 15 lutego 2019 r. zorganizował dla pracowników Urzędu spotkania pn.: *Lepiej zapobiegać niż leczyć*. Uczestnikom przybliżono temat profilaktyki chorób nowotworowych, odytoniowych, układu krążenia i innych, a także przedstawiono programy realizowane przez NFZ oraz Urząd Marszałkowski ze wskazaniem warunków uczestnictwa.

W dniach 16-17 października 2019 r. przy współpracy z Warmińsko-Mazurskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ zorganizowano akcję pn. *Europejski Dzień Walki z Rakiem Piersi*. W ramach akcji przy budynku Urzędu na ul. Głowackiego podstawiono mammobus, w którym pracownicy urzędu - panie w wieku 50–69 lat mogły bezpłatnie, bez skierowania wykonać profilaktyczne badania mammograficzne. W ramach tej akcji w budynku Urzędu zorganizowano naukę samobadania piersi na specjalnych fantomach, wydawanie Europejskich Kart Ubezpieczenia Zdrowotnego oraz Internetowych

Kont Pacjenta. Na przygotowanym stanowisku informacyjnym udostępnione były materiały dotyczące profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia.

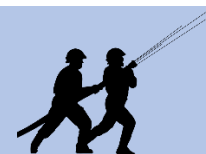
W 2019 r. zaktualizowano informator pn.: *Przewodnik o dostępnych formach: opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, aktywizacji zawodowej i opieki w stanach kryzysu psychicznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ich rodzin oraz ofiar sytuacji kryzysowych w województwie warmińsko-mazurskim*. Wersję elektroniczną *Przewodnika* opublikowano na stronie internetowej Urzędu.

We wrześniu 2019 r. przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie wzięli udział w XX Międzynarodowych Targach Medycznych pn. *Medycyna i Kosmetologia 2019*. Celem wyjazdu było promowanie na rynku Federacji Rosyjskiej usług medycznych świadczonych przez wojewódzkie jednostki ochrony zdrowia. Foldery pn. *Po Zdrowie na Warmię i Mazury* zawierające informacje o naszych jednostkach ochrony zdrowia i świadczonych przez nie usługach medycznych oraz materiały promocyjne przygotowane przez podmioty lecznicze były dostępne na stoisku wystawowym. Udział przedstawicieli Województwa oraz podmiotów leczniczych w Międzynarodowych Targach Medycznych jest elementem wieloletniej współpracy Województwa Warmińsko-Mazurskiego z Obwodem Kaliningradzkim. Stanowi istotny element rozwoju regionalnej polityki zdrowotnej regionu Warmińsko – Mazurskiego oraz transgranicznej współpracy z Obwodem Kaliningradzkim.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizując zadanie dotyczące kształcenia podyplomowego lekarzy i lekarzy dentyków oraz organizacji i nadzoru nad przebiegiem staży podyplomowych zawarł w 2019 r. 28 umów na realizację staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyków z podmiotami do tego uprawnionymi. Zapewniono także zgodnie z ramowym programem stażu podyplomowego lekarza i lekarza dentyki realizację szkoleń z zakresu transfuzjologii klinicznej, profilaktyki zakażeń HIV, diagnostyki i leczenia AIDS, ratownictwa medycznego oraz orzecznictwa lekarskiego, bioetyki i prawa medycznego. Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w 2019 r. odbywało staż podyplomowy łącznie 153 stażystów, w tym: 129 lekarzy i 24 lekarzy dentyków. Ponadto na podstawie uzyskanych danych z podmiotów leczniczych zweryfikowano całościowo listę podmiotów uprawnionych do prowadzenia staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyków.

3.5. Bezpieczeństwo publiczne

Jednym z zadań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest także umiejętne i skuteczne inwestowanie środków finansowych w bezpieczeństwo publiczne w regionie. Dlatego też w 2019 r. z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego przeznaczano środki finansowe na utrzymanie gotowości jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej.

W 2019 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w ramach działań na rzecz bezpieczeństwa publicznego udzielił wsparcia finansowego Ochotniczym Strażom Pożarnym w regionie w wysokości:

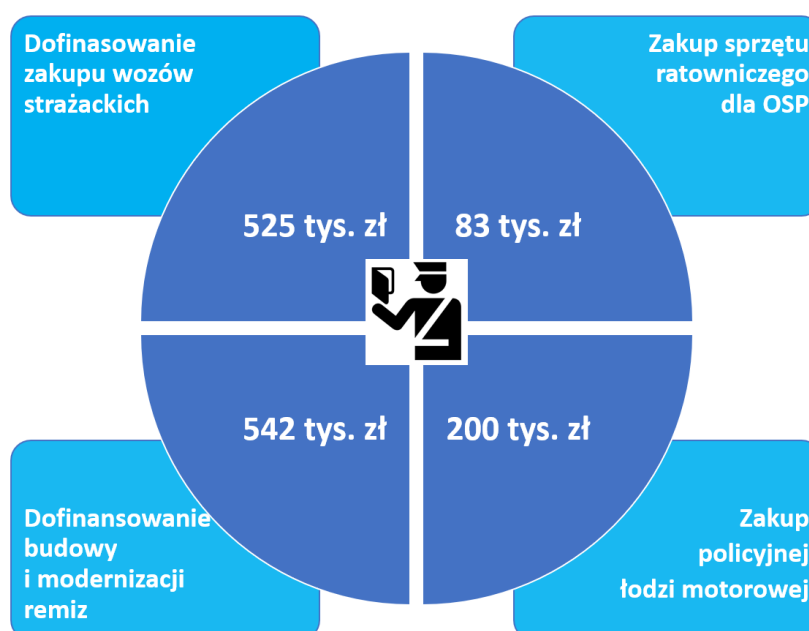
- 525 tys. zł dla 11 jednostek OSP w celu dofinansowania zakupu wozów strażackich;
- 83 tys. zł dla 8 jednostek OSP na zakup sprzętu ratowniczego;
- 542 tys. zł dla 25 jednostek OSP w celu dofinansowania budowy, rozbudowy, modernizacji remiz.

łącznie w 2019 r. na rzecz OSP przekazano 1,15 mln zł.

W 2019 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przeznaczył również 200 tys. zł na zakup łodzi motorowej na potrzeby Komendy Miejskiej Policji w Elblągu.

Należy podkreślić, iż na przestrzeni ostatnich 20 lat dzięki dobrej współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego ze służbami i instytucjami działającymi na rzecz szeroko rozumianego bezpieczeństwa w regionie, wyposażanie Straży Pożarnej, Policji i Straży Granicznej uległo znacznej poprawie.

Wsparcie bezpieczeństwa publicznego w 2019 roku

4. WSPÓŁPRACA

Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych stanowi trzeci cel *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*. W *Strategii* przyjęto, iż powiązania sieciowe odgrywają szczególną rolę w rozwoju gospodarki, a sieciowa współpraca powinna być ważnym narzędziem budowania relacji na różnych poziomach – formalnych i nieformalnych, branżowych i interdyscyplinarnych. Dlatego też w tej części *Raportu* przedstawiono działania Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjęte w 2019 r., mające na celu budowanie szeroko pojętej współpracy.

4.1. Współpraca międzynarodowa

Za koordynację realizacji Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Uchwała Nr VIII/141/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 17 czerwca 2019 r.), odpowiada Departament Współpracy Międzynarodowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W 2019 r. nastąpiła aktualizacja ww. Priorytetów. Uwarunkowania i cele współpracy międzynarodowej wymagają bezpośredniej realizacji wielu przedsięwzięć oraz współdziałania na licznych płaszczyznach z innymi komórkami Urzędu oraz jednostkami organizacyjnymi Województwa.

Realizacja zadań wynikających z Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego służy przede wszystkim:

- rozwijaniu zagranicznych kontaktów mieszkańców regionu, co stwarza możliwości rozwoju poszczególnych organizacji, instytucji i samorządów, a w konsekwencji regionu,
- wspieraniu międzynarodowych inicjatyw służących rozwojowi społeczno-kulturalnemu,
- wspieraniu Polonii i Polaków za granicą.

Wśród inicjatyw zrealizowanych w 2019 r. wyróżnić należy obchody 15-lecia członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Stąd też podjęto szereg działań informacyjno-promocyjnych. Samorząd Województwa włączył się w organizację spotkań koordynowanych przez Komisję Europejską w ramach tzw. *Dialogów Obywatelskich*. W Elblągu oraz w Olsztynie odbyły się dwa wydarzenia pn. *Europa wspólnych wartości i celów. Polska w UE*. Dialog obywatelski miał formę debat publicznych z udziałem m.in. przedstawicieli Komisji, a także polityków regionalnych i lokalnych. Podczas spotkań ze studentami w regionie dyskutowano na temat integracji europejskiej, która w minionych latach przyczyniła się do rozwoju niemal wszystkich obszarów życia. Ponadto zorganizowano konkurs wiedzy o UE dla młodzieży pn. *#15latWMwUE*, którego laureaci wzięli udział w wizycie studyjnej w Brukseli.

W 2019 r. zrealizowano liczne zadania mające na celu wsparcie Polonii i Polaków za granicą, ze szczególnym naciskiem na poszerzanie horyzontów młodzieży. Wsparto m.in. pobyt młodzieży polonijnej w Bartoszycach oraz pobyt integracyjno-edukacyjny pn. *Jestem Młodym Kopernikiem*. Ponadto Samorząd Województwa zaangażował się w realizację dwóch przedsięwzięć w Czerniachowsku w Obwodzie Kaliningradzkim, tj. *XVIII Dni Kultury Polskiej* oraz *Forum Organizacji Polonijnych*.

Rok 2019 to również okres intensywnej działalności w ramach Euroregionu Bałtyk (transgraniczna forma współpracy samorządów z Polski, Szwecji, Danii, Litwy i Federacji Rosyjskiej), w działalność którego województwo warmińsko-mazurskie jest zaangażowane od samego początku. Działalność realizowana jest głównie przez udział w szeregu spotkań i konferencji. W 2019 r. Departament Współpracy Międzynarodowej odpowiadał za organizację posiedzenia Prezydium Euroregionu Bałtyk (ERB) na Warmii i Mazurach. Aktywne uczestnictwo w pracach ERB stwarza Województwu szansę na pełniejsze wykorzystanie możliwości rozwojowych.

Realizując swoje zadania Departament Współpracy Międzynarodowej Urzędu Marszałkowskiego współpracuje z placówkami dyplomatycznymi i odpowiada za obsługę protokolarną Marszałka Województwa i Członków Zarządu. W 2019 r. gośćmi Samorządu Województwa byli: Ambasador Mołdawii, Ambasador Hiszpanii, Ambasador Kazachstanu, Ambasador Francji, Ambasador Litwy (dwukrotnie), Konsul Generalna RP w Kaliningradzie i Konsul Generalna Republiki Federalnej Niemiec w Gdańsku.

Wychodząc naprzeciw potrzebom jednostek samorządu terytorialnego (JST) z regionu, w 2019 r. Departament Współpracy Międzynarodowej zorganizował II edycję, cieszącego się dużą popularnością, konkursu *WM DLA WM. WSPARCIE WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ JST W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM W 2019 ROKU*. W jego wyniku wsparto 13 zadań

o międzynarodowym charakterze, zrealizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego z województwa warmińsko-mazurskiego. Dotowane projekty miały na celu budowanie nowych i wzmacnianie już istniejących międzynarodowych partnerstw samorządowych, jak również pobudzanie rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, aktywizację społeczności lokalnych oraz promocję Województwa Warmińsko-Mazurskiego za granicą.

W ramach współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w 2019 r. przeprowadzono otwarty konkurs ofert na wykonanie zadań publicznych Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez organizacje pozarządowe oraz inne podmioty w zakresie integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami. W ramach konkursu dofinansowano 11 zadań. Wspieranie zadań w tym obszarze pobudza mieszkańców do aktywnej współpracy międzynarodowej, ale oprócz wymiaru społecznego, realizacja zadań często służy skutecznej promocji regionu. W ramach jednego z projektów, w sierpniu 2019 r. w Biurze Regionalnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli odbyła się wizyta 34 osób z Aniołowa, jako wkład w promowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi.

W 2019 r. Departament Współpracy Międzynarodowej zaangażował się w organizację XX Samorządowego Forum Ekologicznego, które odbyło się w nowej formule, tj. polsko-niemieckiej

konferencji energetycznej z udziałem licznych przedstawicieli Kraju Związkowego Saksonia-Anhalt. Nowa, uatrakcyjniona forma przedsięwzięcia, angażująca zagranicznych ekspertów, była możliwa dzięki pozyskaniu dotacji z Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej.

Szczegółowe dane dotyczące współpracy międzynarodowej Województwa dostępne są w *Informacji o realizacji współpracy międzynarodowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r.* – corocznym materiale informacyjnym, podsumowującym działania Samorządu Województwa podjęte w danym roku na arenie międzynarodowej⁹.

Na skuteczną współpracę międzynarodową wpływa funkcjonowanie Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli. Celem działalności Biura Regionalnego jest ochrona interesów regionu Warmii i Mazur w instytucjach Unii Europejskiej, promocja regionu oraz działanie na rzecz integracji regionu ze strukturami Unii Europejskiej.

W ramach realizacji zadań informacyjnych, prowadzona jest wspólnie przez wszystkie biura działające w ramach inicjatywy Dom Polski Wschodniej strona internetowa www.eastpoland.eu. Znajdują się tam informacje na temat bieżącej działalności instytucji unijnych, a także działań Domu podejmowanych na forum europejskim. Ponadto uzupełniane są zakładki: konkursy i granty, poszukiwanie partnerów, konferencje i seminaria. W ramach działań informacyjnych Dom Polski Wschodniej publikuje średnio raz na 2 miesiące newsletter dotyczący tego, co aktualnie dzieje się w Brukseli oraz kwartalne monitoringi legislacyjne monitorujące następujące polityki: przemysłową, rozwoju obszarów wiejskich, środowiskową oraz transportową.

W 2019 r. przedstawiciele Biura Regionalnego w Brukseli uczestniczyli w licznych spotkaniach organizowanych przez instytucje UE i inne podmioty działające przy instytucjach unijnych, w tym inne biura regionalne. Celem spotkań było omówienie przyszłości Polityki Spójności i Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wieloletnich Ram Finansowych, a także polityk sektorowych w zakresie turystyki, przedsiębiorczości, nauki, badań i rozwoju, transportu oraz ochrony środowiska.

Rok 2019 obfitował w różne przedsięwzięcia, jednak przede wszystkim wyróżnić można 17. Edycję Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast 2019, która odbyła się 7-10 października 2019 r. w Brukseli. W ramach niniejszego wydarzenia województwo warmińsko-mazurskie współorganizowało z innymi biurami regionalnymi państw członkowskich UE seminarium w zakresie partnerstwa zajmującego się zmianami klimatu: *Zielone regiony na rzecz bardziej zielonej Europy*. W ramach seminarium zorganizowano warsztat pn. *Regionalne i lokalne zaangażowanie w zieloną transformację*, podczas którego zaprezentowano projekt z województwa warmińsko-mazurskiego, tj. elbląski miejski plan adaptacji do zmian klimatu.

Innym aspektem działalności Biura Regionalnego w Brukseli są działania promocyjne województwa warmińsko-mazurskie wśród szerokiego grona osób pochodzących z różnych zakątków Europy i świata. Poprzez uczestnictwo i organizację różnego rodzaju wydarzeń, kształtowany jest wizerunek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, jako aktywnego partnera i dynamicznie rozwijającego się regionu. W 2019 r. w ramach działań promocyjnych Biuro Regionalne uczestniczyło m.in. w Świącie

⁹ Dokument dostępny jest również na stronie internetowej: <https://warmia.mazury.pl/unia-i-wspolpraca-zagraniczna/priorytety-miedzynarodowej-wspolpracy>.

Alei Tervueren, w rajdzie rowerowym śladami dywizji generała Maczka *Liberation Bike Ride*, w Dniach Europejskich organizowanych przez belgijski, niderlandzkojęzyczny uniwersytet w Brukseli Vrije Universiteit Brussel.

Do zadań Biura Regionalnego w Brukseli należy również wsparcie organizacyjne oraz obsługa delegacji z regionu, a także organizacja wizyt studyjnych, konferencji i spotkań władz regionu oraz pracowników Urzędu Marszałkowskiego m.in z przedstawicielami Komisji Europejskiej. W 2019 r. Biuro organizowało wizyty studyjne m.in. Lokalnych Grup Działania z Województwa Warmińsko-Mazurskiego, starostów z Warmii i Mazur, przedstawicieli branży meblowej działających w województwie warmińsko-mazurskim oraz wizytę laureatów konkursu pt. *#15latWMwUE*.

W ubiegłym roku współorganizowano także konferencję *Rola rewitalizacji społecznej w rozwoju małych miasteczek*, która odbyła się 5 marca 2019 r. w Brukseli w sali konferencyjnej Parlamentu Europejskiego. Celem konferencji było przedstawienie informacji i propozycji dotyczących społecznej rewitalizacji małych miast w kontekście ich rozwoju gospodarczego.

Działalność Domu Polski Wschodniej w Brukseli obfitowała również w szereg przedsięwzięć i inicjatyw. Były nimi m.in.:

- promocja gospodarcza i wydarzenia targowo-wystawiennicze – np. uczestnictwo w 28. edycji dorocznego Salonu Turystycznego VAKANZ 2019 na terenie pawilonów LUXEXPO w Luksemburgu; udział w targach rowerowo-wędrownych Fiets & Wandelbeurs w Gandawie; uczestnictwo w przemysłowych targach świata *Hannover Messe 2019*;
- organizacja corocznego biegu polskiego Polish Run;
- organizacja pięciu spotkań eksperckich pt. *Kawa z ekspertem*, podczas których omawiano zagadnienia dotyczące realizacji wybranych polityk UE;
- działania promocyjne – np. publikacja artykułów promujących ofertę turystyczną regionów Polski Wschodniej w dzienniku francuskojęzycznym *Le Vif* oraz dzienniku niderlandzkojęzycznym *Knack*;
- organizacja spotkań kulturalnych w ramach działalności Klubu Domu Polski Wschodniej;
- organizacja licznych konferencji, seminariów, warsztatów oraz wizyt studyjnych, np. poświęconych programowi Horyzont 2020, partnerstwu wschodniemu po 2020 roku, szkolnictwu wyższemu i badaniom po 2020 roku z perspektywy Unii Europejskiej;
- publikacja newslettera oraz monitoringów następujących polityk: Przemysłowa, Innowacji i Badań, Wspólna Polityka Rolna, Zdrowie.

Szczegółowe informacje dotyczące działalności Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli prezentowane są w corocznym sprawozdaniu zatwierdzanym przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W 2019 r. *Sprawozdania z działalności Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli za okres grudzień 2018 r. – listopad 2019 r.* zostało przyjęte przez Sejmik Województwa uchwałą XIII/221/19 z 30 grudnia 2019 r.

4.2. Dialog społeczny i współpraca z organizacjami pozarządowymi

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego od początku swojego funkcjonowania współpracuje z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przy realizacji zadań publicznych (podmioty zwane w dalszej treści łącznie: organizacjami pozarządowymi).

Wg danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie, na dzień 31 grudnia 2019 r. w regionie zarejestrowanych było 4 988 stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 680 fundacji – łącznie 5 668 podmiotów. Włączając do powyższej liczby kościoły katolickie, inne kościoły i związki wyznaniowe, to podmiotów społecznych w regionie jest ok. 6 418.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywa się na podstawie uchwalanych przez Sejmik Województwa programów współpracy. W 2019 r. obowiązywały:

- Program współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 r. przyjęty Uchwałą Nr II/32/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 4 grudnia 2018 r.
- Program współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2016-2021 uchwalony w 2015 r., a zaktualizowany Uchwałą Nr XXXII/700/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2017 r.

W 2019 r. współpraca Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi odbywała się w 16 obszarach tematycznych (priorytetach) oraz w 3 płaszczyznach:

- *Włączanie organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych*

Organizacje pozarządowe, najczęściej poprzez swoich przedstawicieli, aktywnie biorą udział w tworzeniu i monitorowaniu realizacji dokumentów wojewódzkich, uczestnicząc w pracach różnego rodzaju grup roboczych, opiniujących, doradczych, czy konsultacyjnych. Przykładem mogą być: Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020, Kapituła rozpatrująca i opiniująca stypendia artystyczne, Społeczna Rada Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego powołuje również grupy robocze do opracowania i monitoringu programów współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi, działających przy poszczególnych komórkach organizacyjnych. W ich skład wchodzi przedstawiciele administracji samorządowej oraz organizacji pozarządowych. W 2019 r. funkcjonowało 14 grup roboczych powołanych Uchwałą Nr 30/433/19/VI z dnia 24 czerwca 2019 r. Na 106 ich członków, 65 to przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Szczególną platformą współpracy międzysektorowej jest Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, powołana w 2011 r. przez Marszałka Województwa

Warmińsko-Mazurskiego w celu praktycznej realizacji dialogu obywatelskiego. Rada składa się z 20 członków (10 przedstawicieli organizacji pozarządowych i 10 przedstawicieli administracji, w tym przedstawiciela Wojewody oraz 2 przedstawicieli Sejmiku Województwa). W 2019 r. rozpoczęła się działalność IV kadencji Rady, w ramach której odbyło się łącznie 6 posiedzeń. Głównymi tematami jej prac były: dyskusja nt. kierunków i form współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi w 2019 r. - na podstawie sprawozdań z realizacji programów współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2018 r.; udział w pracach i zaopiniowanie programu współpracy z organizacjami na 2020 r. oraz aktualizacja wieloletniego programu współpracy. Rada przedstawiła również uwagi do projektu *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2030*. Przedstawiciele Rady biorą udział w ogólnopolskim Konwencie Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego.

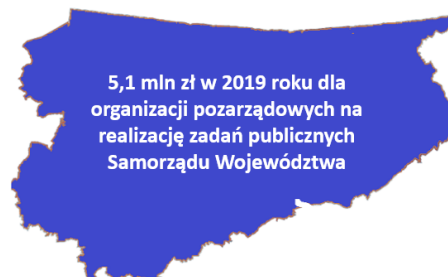
Organizacje pozarządowe uczestniczą również przy wyborze ofert konkursowych do dofinansowania z budżetu Województwa, składanych przez organizacje w ramach otwartych konkursów ofert organizowanych przez Zarząd Województwa na realizację zadań Samorządu Województwa. W 2019 r. Zarząd Województwa powołał 18 komisji konkursowych, w składzie których, na 132 członków komisji, 39 osób zostało wskazanych przez organizacje pozarządowe.

Inną formą włączania organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych są konsultacje społeczne. W 2019 r. Zarząd Województwa ogłosił 12 konsultacji. Uczestniczyło w nich łącznie co najmniej 50 organizacji, przy czym najwięcej podczas prac nad programem współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2020 r. oraz aktualizacją strategii rozwoju województwa. Należy zaznaczyć, że w porównaniu z poprzednimi latami, nastąpił wzrost aktywności organizacji pozarządowych w konsultacjach społecznych.

- **Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych**

Współpraca w tym obszarze odbywa się przede wszystkim poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym zadań publicznych Samorządu Województwa wymienionych w programach współpracy, głównie po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert. W 2019 r. rozstrzygnięto 4 otwarte konkursy ofert na zadania realizowane w 2019 r. oraz 1 konkurs na zadanie dwuletnie (z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego). W grudniu ogłoszono również konkurs na realizację zadań publicznych w 2020 r.

W 2019 r. przekazano łącznie ponad 5,1 mln zł w formie dotacji na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa ujętych w rocznym programie współpracy. Zawarto w sumie 280 umów, na 519 złożonych przez organizacje pozarządowe ofert. Na zadania 2-letnie w 2019 r. przekazano 134 tys. zł – w ramach 16 umów. Realizowano je z zakresów następujących zadań publicznych: kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego, rozwój turystyki oraz rozwój sektora pozarządowego województwa warmińsko-

mazurskiego - zawartych w wieloletnim programie współpracy. Wartość oczekiwanych dotacji we wszystkich ofertach organizacji pozarządowych złożonych do Urzędu Marszałkowskiego w 2019 r. wynosiła ponad 8,3 mln zł.

Zlecenie zadań publicznych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest najpopularniejszą, jednak nie jedyną formą współpracy z partnerami społecznymi w zakresie wykonywania zadań własnych JST. Organizacje w ciągu całego roku bardzo często są partnerami merytorycznymi przy organizacji wydarzeń wojewódzkich, szkoleń, konferencji itp., służąc Samorządowi swoimi zasobami. Przykładem jest chociażby uroczysty Koncert z okazji Dnia Weterana Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej zorganizowany przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej 9 września 2019 r. we współpracy z organizacjami kombatanckimi z regionu (w ramach realizacji zadań z zakresu podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej oraz pielęgnowania polskości).

- *Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności.*

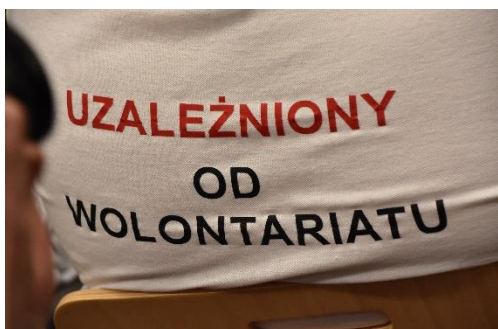
Oprócz najczęstszej formy współpracy, tj. zlecenia zadań publicznych i udzielania na ten cel dotacji, współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywa się poprzez wspólne wydarzenia, inicjatywy, konferencje, szkolenia itp., przyczyniające się do zwiększenia potencjału organizacji. Samorząd w miarę możliwości bezpłatnie udziela swoich pomieszczeń na działalność organizacji, przekazuje materiały promocyjne, uczestniczy w organizowanych przez nie wydarzeniach, umieszcza informacje na swojej stronie internetowej www.warmia.mazury.pl. Jednymi z takich wspólnych przedsięwzięć, mających znaczenie dla promocji działalności obywatelskiej, pozarządowej są coroczne Warmińsko-Mazurskie Fora Organizacji Pozarządowych oraz Konkurs *Godni Naśladowania*.

W 2019 r. odbyła się 16. edycja Konkursu *Godni Naśladowania* organizowanego przez Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z samorządem regionu i pod honorowym patronatem Marszałka Województwa. Odbył się on w 4 kategoriach:

1. Organizacja Godna Naśladowania (9 nominowanych organizacji);
2. Pozarządowiec Godny Naśladowania (5 nominowanych);
3. Samorząd Godny Naśladowania (1 nominacja);
4. Przedsiębiorca Godny Naśladowania (3 nominacje).

Przyznano 3 statuetki, 2 wyróżnienia i 1 wyróżnienie specjalne dla samorządu godnego naśladowania. Gala konkursu odbyła się podczas Warmińsko-Mazurskiego Forum Organizacji Pozarządowych 19 czerwca 2019 r. w Olsztynie.

Regionalne Forum Organizacji Pozarządowych to wydarzenie cykliczne, organizowane przez Samorząd Województwa we współpracy z Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego i innymi partnerami, podczas którego poruszane są zagadnienia istotne dla rozwoju sektora pozarządowego. W 2019 r. Forum odbyło się pod hasłem: *Organizacje społeczne na Warmii i Mazurach – ich miejsce w perspektywie wyzwań rozwojowych regionu do roku 2030*. Tematyka Forum nawiązywała do trwających prac nad aktualizacją strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa. Wnioski z konferencji zostały przekazane do dalszych prac nad aktualizacją strategii rozwoju Warmii i Mazur.

Kolejnym ważnym zagadnieniem mającym wpływ na rozwój sektora pozarządowego naszego regionu jest wsparcie rozwoju wolontariatu. Bez osób zaangażowanych społecznie, wrażliwych i gotowych do bezpłatnej pracy na rzecz innych oraz swojego środowiska lokalnego, nie byłoby organizacji pozarządowych. W 2019 r. z budżetu Województwa przekazano ok. 82 tys. zł bezpośrednio na rozwój wolontariatu, w wyniku czego wsparto 10 zadań zleconych

do realizacji organizacjom pozarządowym, których tematyka dot. rozwoju wolontariatu, jego promocji czy szkoleń dla wolontariuszy i koordynatorów wolontariatu. Jak co roku Samorząd Województwa wsparł i włączył się w organizację obchodów Międzynarodowego Dnia Wolontariusza. Uroczystość, podczas której Regionalne Centrum Wolontariatu z Elbląga uhonorowało wolontariuszy z Warmii i Mazur, laureatów regionalnego etapu konkursu *Barwy Wolontariatu*, odbyła się 6 grudnia 2019 r. Do tego konkursu zgłoszono 38 wolontariuszy (osób indywidualnych lub grup wolontariuszy, np. kół wolontariatu), a kapituła wyłoniła 10 laureatów.

Przedstawiciele Samorządu Województwa wzięli również udział w galach wolontariatu PCK oraz Banku Żywności – uroczystościach podsumowujących roczną pracę wolontariuszy.

Kolejnym konkursem promowanym przez Samorząd Województwa, który nagradza młodzież za aktywność wolontariacką, jest Samorządowy Konkurs Nastolatków *Ośmiu Wspaniałych* Fundacji *Świat na Tak* z Warszawy. *Ośmiu Wspaniałych* to również metoda wychowawcza, której celem jest promowanie pozytywnych, prospołecznych postaw młodzieży, działalności na rzecz innych, upowszechnianie wzajemnej życzliwości i współpracy, jako antidotum na agresję i brutalizację życia.

Samorządy mają bardzo duży wpływ na rozwój sektora pozarządowego. Bardzo ważna jest jakość współpracy podejmowanej lokalnie z organizacjami pozarządowymi przez administrację publiczną. W celu wzmocnienia tej współpracy Samorząd Województwa organizuje Forum Pełnomocników Warmii i Mazur skupiając osoby odpowiedzialne w JST za współpracę z organizacjami pozarządowymi na spotkaniach o charakterze informacyjno-szkoleniowym. W 2019 r. Forum Pełnomocników Województwa Warmińsko-Mazurskiego odbyło się 24 kwietnia w Olsztynie.

8 czerwca 2019 r. w Kuźni Społecznej w Olsztynie odbyło się również *I Forum Młodzieży Warmii i Mazur*. Wzięło w nim udział 11 zrzeszonych grup młodzieży, działających niezależnie lub pod patronatem lokalnych organizacji pozarządowych zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich (z Olsztyna, Mrągowa, Ławy, Ostródy, Elbląga, Rybna, Ornety, Kurzętnika). Chcąc zachęcić młodzież do dyskusji nt. przyszłości Warmii i Mazur, Forum Młodzieży odbyło się w formie warsztatowej. Temat główny spotkania brzmiał: *Młodzież zmienia województwo warmińsko-mazurskie, aby tu mieszkać i żyć*. Wnioski z dyskusji zostały przekazane do pracy nad aktualizacją strategii rozwoju Warmii i Mazur.

Kolejnym działaniem Samorządu Województwa, mającym na celu wsparcie sektora pozarządowego, jest kampania społeczna *Wspieram Region – Kocham Wspieram – mój 1% dla organizacji pożytku publicznego z Warmii i Mazur*, promująca deklarowanie w zeznaniach podatkowych 1% podatku

dochodowego od osób fizycznych organizacjom pożytku publicznego z Warmii i Mazur. W ramach kampanii odbyły się konferencje prasowe, wydano ulotki, plakaty i spoty. Współpracowano przy tym z Izbą Administracji Skarbowej, regionalnymi mediami, zaangażowano ambasadorów akcji oraz Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W 2019 r. podatnicy z regionu zadeklarowali na rzecz OPP ponad 22 mln zł, z czego ponad 5 mln trafiło bezpośrednio do organizacji z naszego regionu.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podejmuje współpracę z organizacjami pozarządowymi w różnych formach i zakresach. Szczegółowy jej opis jest przedstawiany w corocznych sprawozdaniach z realizacji programów współpracy, rozpatrywanych przez Sejmik Województwa.

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego 17 kwietnia 2018 r. podjął Uchwałę Nr 18/384/18/V w sprawie: przyjęcia i realizacji projektu Warmińsko-Mazurska Karta Seniora. Projekt służy realizacji następujących celów:

- zwiększeniu dostępu Seniorom do usług kulturalnych, edukacyjnych, zdrowotnych, rehabilitacyjnych, sportowych, socjalnych, turystyczno-rekreacyjnych oraz innych dedykowanych im usług i produktów przez Partnerów projektu;
- promowaniu przedsiębiorców i instytucji jako przyjaznych Seniorom (*srebrna gospodarka*);
- zwiększeniu dostępu Seniorom do usług i produktów sprzedawanych przez instytucje i przedsiębiorstwa w całej Polsce – m.in. we współpracy z innymi samorządami województw;
- wsparciu Seniorów poprzez wzmocnienie ich kondycji finansowej;
- promocji Województwa Warmińsko-Mazurskiego jako przyjaznego Seniorom.

Warmińsko-Mazurska Karta Seniora jest przeznaczona dla osób powyżej 60 roku życia, mieszkańców naszego regionu oraz innych zainteresowanych województw. Do końca 2019 r. wydane zostały 7 302 karty. Do projektu przystąpiło 41 firm i instytucji oraz 7 samorządów gminnych i 3 powiaty.

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego (WRDS WM) jest regionalną instytucją dialogu społecznego. Powołana została 7 grudnia 2015 r. Zarządzeniem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. WRDS WM to trzydziestu przedstawicieli: ze strony pracowników i pracodawców (po 12 osób), oraz rządowej i samorządowej (po 3 przedstawicieli) działających w czterech zespołach roboczych do spraw: ochrony zdrowia, dialogu i polityki społecznej, gospodarki i polityki regionalnej oraz oświaty.

W 2019 r. odbyło się 9 posiedzeń Prezydium Rady, 4 posiedzenia plenarne oraz cztery posiedzenia tematyczne zespołów roboczych WRDS WM. Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego zajmowała się m.in.:

- projektem nowelizacji ustawy o VAT i Ordynacji podatkowej w zakresie planowanego zwiększenia stawki podatku VAT z 5% na 23% na nektary i napoje zawierające co najmniej 20% soku owocowego lub warzywnego;
- afrykańskim pomorem świń jako realnym zagrożeniem dla gospodarki województwa warmińsko-mazurskiego;
- sytuacją byłych funkcjonariuszy i pracowników administracji skarbowej, Służby Celnej i Urzędów Kontroli Skarbowej;
- zwiększeniem środków finansowych na ochronę zdrowia dla województwa warmińsko-mazurskiego;
- konfliktem w dwóch podmiotach udzielających świadczenia zdrowotne;

- zamówieniami publicznymi i ich wpływem na rozwój społeczno-gospodarczy województwa warmińsko-mazurskiego;
- omówieniem i zaopiniowaniem przez stronę społeczną projektu aktualizacji strategii: *Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*.

4.3. Promocja

Promocja regionu jest istotnym elementem kształtującym wizerunek województwa warmińsko-mazurskiego. Dzięki niej możliwe jest wsparcie aktywności regionalnych przedsiębiorców poprzez zaprezentowanie ich firm, usług i produktów. Promocja jest również ważnym elementem działań eksportowych, gdyż dzięki niej możliwa jest ekspansja rynków międzynarodowych. Niezależnie od tego, czy realizowane działania kierowe są na zewnątrz czy wewnątrz regionu ma to wpływ na jego rozwój.

Kluczowym dokumentem wytyczającym kierunki działań promocyjnych dla Warmii i Mazur jest *Strategia Marki Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014+*. Proponowane w Strategii mechanizmy, cele oraz działania mają za zadanie poprawę stanu świadomości, jakości życia mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, a także jego promocję w kraju i zagranicą. Powyższe cele realizowane były w 2019 r. między innymi poprzez:

- współorganizację z Gminą Kurzętnik (styczeń) wydarzenia pod nazwą *Gala Biznesu*, która odbyła się w miejscowości Kurzętnik. Jej celem było promowanie wśród przedsiębiorców oraz jednostek samorządu terytorialnego województwa aktywnych postaw i dobrych praktyk;
- przeprowadzenie akcji społecznej *Wspieram region* – przekaz swój 1% podatku organizacji pożytku publicznego z Warmii i Mazur (luty-kwiecień). Media wykorzystane w działaniach to radio, prasa, internet oraz działania outdoorowe w 3 największych miastach regionu. Kampania miała spowodować wzrost świadomości mieszkańców województwa oraz zwiększenie środków przekazywanych przez podatników z województwa warmińsko-mazurskiego dla organizacji pożytku publicznego;
- organizację XVI edycji konkursu *Laur „Najlepszym z Najlepszych”* (marzec). Konkurs stworzono, by uhonorować tych mieszkańców Warmii i Mazur, którzy nie tylko osiągają sukcesy, ale też swoją postawą i działaniem tworzą dobre wzorce, wskazują kierunki, inspirują innych do działania. Od 2004 r. Laurami nagrodzono 385 osób, zespołów, instytucji, organizacji czy przedsiębiorstw. W 2019 r. uhonorowano nimi 27 osób i instytucji, przyznając Laurę w kategoriach: turystyka, sport, żywność naturalna, sztuka kulinarna, społeczeństwo-nauka-kultura, osobowość, zdrowie, gospodarka oraz innowacje i rozwój. Diamentowym Laurem przyznawanym za ponadprzeciętne osiągnięcia, szczególne działania oraz promowanie Warmii i Mazur w kraju i za granicą została uhonorowana firma Dekorglass Działdowo S.A.;
- publikację w dzienniku regionalnym (marzec) obejmującym swoim zasięgiem wszystkie powiaty województwa, relacji z obchodów Samorządowego Dnia Sołtysa. Efektem działania jest rozwój społeczności wiejskich i ich aktywizacja, wspieranie rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego;
- współorganizację ze Stowarzyszeniem Polskie Telewizje Lokalne i Regionalne, Plebiscytu Gospodarczego *Lazuryty Przedsiębiorczości* (marzec). Zakładanym efektem była promocja przedsiębiorczości i ożywienie gospodarcze w regionie Zachodnich Mazur i Północnego Mazowsza, networking;

- produkcję i emisję audycji (marzec-grudzień) o charakterze informacyjno-promocyjnym związanej z działalnością Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Efektem działania była promocja województwa poprzez informowanie społeczeństwa regionu o realizowanych przez samorząd działaniach;
- druk oraz kolportaż (kwiecień-grudzień) magazynu *Warmia i Mazury. Region w którym warto żyć*. Kwartalnik zawierający informacje na temat działań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz informacje o tematyce społecznej, kulturalnej i gospodarczej związane z regionem. Nakład to 8 tys. egzemplarzy, a efektami przedsięwzięcia było informowanie mieszkańców województwa o wydarzeniach, inicjatywach oraz przedsięwzięciach odbywających się w regionie, co jest równoznaczne z promowaniem województwa i jego marki;
- zakup usługi promocyjnej podczas wydarzenia promującego inaugurację nowego połączenia lotniczego z Szyman do Krakowa z Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury (kwiecień). Efektem jest podniesie świadomości mieszkańców regionu i przedstawicieli regionu małopolskiego oraz potencjalnych inwestorów, na temat dostępności komunikacyjnej oraz możliwości rozwojowych naszego regionu;
- zakup usługi promocyjnej podczas Międzynarodowego Turnieju Mistrzostw Tańca, który odbył się w Olsztynie (kwiecień). Turniej był okazją do kreowania wizerunku regionu jako zaangażowanego w wydarzenia artystyczne i kulturalne, których uczestnikami i odbiorcami są nie tylko mieszkańcy naszego regionu, ale także kraju i zagranicy;
- współorganizację z Polskim Kongresem Drogowym Jubileuszu 20-lecia istnienia Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie (kwiecień). Efektem jest budowanie wizerunku województwa jako zaangażowanego w życie społeczne, dążącego do poprawy infrastruktury komunikacyjnej województwa, a także promocja gospodarki i inwestycji na Warmii i Mazurach;
- realizację XI edycji projektu *Produkt Warmia Mazury* (maj-wrzesień). Dzięki przyznawanym certyfikatом wytwarzane produkty, świadczone usługi oraz organizowane wydarzenia w naszym regionie są bardziej rozpoznawalne przez mieszkańców i odwiedzających nas turystów. Znak *Produkt Warmia Mazury* pozwala na identyfikowanie się mieszkańców z naszym regionem, wzbudza wśród kupujących chęć wyboru produktów oznaczonych znakiem oraz uświadamia mieszkańcom, że wybór oznaczonych produktów ma kluczowy wpływ na rozwój gospodarki województwa;
- współorganizację XIII edycji Światowych Dni Bajki (maj/czerwiec) w Olsztynie. Efektem jest kreowanie wizerunku regionu jako zaangażowanego w wydarzenia dedykowane najmłodszym mieszkańcom regionu, wzrost aktywności społecznej i obywatelskiej;
- zakup usługi promocyjnej podczas Konferencji Naukowej *Współczesne Aspekty Medycyny Ratunkowej* (maj). Zakup usługi przyczynił się do promocji naszego regionu i budowania wizerunku województwa jako dbającego o bezpieczeństwo i wspierającego działania w zakresie promocji zdrowia oraz rozwijania wiedzy na temat współczesnych technik i kierunków rozwoju medycyny ratunkowej;
- zakup usługi promocyjnej podczas Jubileuszowej 60. Edycji Juwenaliów Olsztyńskich Kortowiada 2019 (maj). Zakup usługi promocyjnej podczas wydarzenia przyczynił się do promocji naszego

- Regionu i budowania wizerunku województwa jako zaangażowanego w życie społeczne oraz wspierającego działania na rzecz kultury, wzrostu aktywności społecznej oraz integracji społecznej;
- współorganizację z Niezależnym Samorządowym Związkiem Zawodowym Funkcjonariuszy Pracowników Więziennictwa, Mistrzostw Służby Więziennej w Regatach Żeglarskich Iława-Siemiany 2019 (maj). Efektem jest budowanie wizerunku województwa jako prowadzącego działania na rzecz integracji społecznej, wspierania wzrostu aktywności społecznej mieszkańców, propagowania zdrowego i aktywnego trybu życia. Regaty, odbywające się na Jezioraku, były promocją jednej z inteligentnych specjalizacji - Ekonomia wody oraz doskonałą okazją do integracji i aktywizacji społeczeństwa w każdym wieku, popularyzacji żeglarstwa i regionu oraz uświadamiania, że sport i aktywny tryb życia to pierwszy krok do zdrowia;
 - współorganizacja z Grupą WM III Warmińsko-Mazurskiego Kongresu Przyszłości (czerwiec), który wpisuje się w założenia *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego*. Przedsięwzięcie pozytywnie wpływa na gospodarcze ożywienie regionu, w tym na pobudzenie potencjału regionalnych przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz instytucji edukacyjnych i kulturalnych, promuje dziedzictwo kulturowe regionu. Celem kongresu jest stworzenie przestrzeni do wymiany doświadczeń i wiedzy pomiędzy nauką, biznesem i technologią. Otwarta debata publiczna o przyszłości i o najważniejszych problemach jest najskuteczniejszą drogą do wypracowania sposobu ich rozwiązywania, a co za tym idzie do poprawy jakości życia w województwie warmińsko-mazurskim. Podczas kongresu wybitne osobistości, znani prelegenci i eksperci dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem. W 2019 r. z wykładami wystąpili m. in. Elmar Brok, najdłuższy stażem członek Parlamentu Europejskiego, Marek Prawda, szef Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce i Margułań Baimuchan, ambasador Kazachstanu.
 - zakup usługi promocyjnej podczas cyklu 3 niezależnych festiwali (czerwiec, sierpień):
 - *Gołdap Festiwal. Na zdrowie kultura* na terenie Tężni Solankowych w Gołdapi;
 - *Co jest Grane 24 Festival*, na terenie Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski w Warszawie;
 - *Olsztyn Green Festival* nad Jeziorem Ukiel w Olsztynie.

Zakup usługi promocyjnej podczas festiwali przyczynił się do promocji marki regionu i budowania wizerunku województwa jako zaangażowanego w życie społeczne oraz wspierającego działania na rzecz kultury, wzrostu aktywności społecznej oraz integracji społecznej. Ze stoiska promocyjnego Samorządu rozdyskrebowano materiały promocyjne i informacyjne wśród ok. 88 tys. uczestników festiwali;

- zakup usługi promocyjnej podczas Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich (czerwiec). Zakup tej usługi przyczynił się do budowania marki Warmii i Mazur jako regionu, który warto wybrać na lokalizację wydarzeń i spotkań o zasięgu ponadregionalnym, a także do promocji naszego regionu i budowania wizerunku województwa jako zaangażowanego w życie społeczne, wspierającego różne środowiska, w tym także naukowe;
- zakup usługi promocyjnej podczas pokazów mody *Fashion Week* odbywających się w Monte Carlo (czerwiec) oraz w Mediolanie (wrzesień). Pokazy transmitowane były przez światowe stacje telewizyjne, a dziennikarze umieszczali wywiady w prestiżowych magazynach. Udział w pokazach i prezentacja naszej lokalnej sztuki użytkowej inspirowanej tradycjami regionalnymi podczas tych

wydarzeń stanowiły doskonałą okazję do promocji Warmii i Mazur. W pokazach uczestniczyło ok. 500 osób z całego świata;

- współorganizację koncertu charytatywnego (lipiec) pn. *NA RZECZ RATOWNICTWA MEDYCZNEGO I TRANSPLANTOLOGII*. Współorganizacja wydarzenia i promocja wśród jego uczestników marki województwa przyczyniła się do wzrostu świadomości społecznej w kwestii sprawnie działających w województwie systemów i służb ratownictwa, gwarantujących wysoką jakość usług i budujących bezpieczeństwo zarówno wśród mieszkańców jak i turystów. Liczba uczestników wraz z przedstawicielami regionalnych mediów to około 2 tys. osób;
- usługę promocyjną podczas kampanii medialnej oraz w trakcie piątej jubileuszowej edycji *Festiwalu Wschód Piękna* (lipiec). Wydarzenia odbyły się w Olsztynie i Olsztynku, a uczestniczyło w nich ok. 1 000 osób z całej Polski;
- zakup usługi promocyjnej podczas kampanii promocyjnej pokazów lotniczych *Mazury AirShow 2019* (sierpień). Wydarzenie to skupiło ok. 150-200 tys. widzów;
- wspólną organizację z Miejskim Ośrodkiem Kultury w Olsztynie Ogólnopolskiego Konkursu Młodych Zespołów FEST MUZA w Olsztynie. Efektem jest kreowanie i promowanie kulturalnych i turystycznych walorów Warmii i Mazur oraz budowania wizerunku województwa jako zaangażowanego w życie społeczne;
- współorganizację wydarzenia pn. *Festiwal Weselnych Przebojów* (sierpień). Współorganizacja wydarzenia przyczyniła się do promocji naszego regionu i budowania wizerunku województwa jako zaangażowanego w życie społeczne oraz wspierającego działania na rzecz kultury. Koncerty transmitowane były „na żywo” przez Telewizję Polsat, a obejrzało je ok. 3 milionów widzów;
- produkcję i emisję spotów – telewizyjnego i radiowego promującego Dożynki Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Efektem jest kultywowanie oraz popularyzacja dziedzictwa kulturowego i tradycji regionalnych, promocja inteligentnej specjalizacji województwa – Żywność Wysokiej Jakości;
- współorganizację ogólnopolskiej konferencji pn. *(Re)konstrukcje pedagogiki akademickiej – troski, nadzieje, perspektywy* (wrzesień). W konferencji wzięło udział około 150 osób. Współorganizacja wydarzenia przez Samorząd Województwa przyczyniła się do promocji naszego regionu i budowania wizerunku Województwa jako zaangażowanego w życie społeczne i wspierającego różne środowiska, w tym naukowe;
- współorganizację z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci Warmińsko-Mazurski Oddział Regionalny w Olsztynie koncertu z okazji 100-lecia działań TPD (wrzesień). Wydarzenie odbyło się w Olsztynie, a jego efektem było zbudowanie wśród uczestników wydarzenia, wizerunku województwa jako wspierającego działalność organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców naszego regionu, także tych najmłodszych;
- zakup usługi promocyjnej podczas Mistrzostw Świata we Fryzjerstwie w Paryżu (wrzesień). Efektem jest promocja Warmii i Mazur poza granicami Polski oraz utrwalenia wizerunku regionu jako przyjaznego przedsiębiorcom. Udział przedstawicieli z województwa warmińsko-mazurskiego w przedsięwzięciu przyczynił się do ogólnoświatowej promocji naszego regionu (promocja m.in.: poprzez eksponowanie logo i innych znaków województwa na wszystkich materiałach promujących udział Kadry Polskiej w przedsięwzięciu);
- współorganizację ze Stowarzyszeniem Kongres Kobiet wyjazdu delegatek z województwa warmińsko-mazurskiego na XI Ogólnopolski Kongres Kobiet do Warszawy (wrzesień). Efektem jest integracja środowisk kobiecych, wymiana doświadczeń, wypracowanie dalszych kierunków

działania, których celem jest zwiększenie aktywności kobiet, rozwój partnerstwa kobiet i mężczyzn w życiu społecznym i gospodarczym;

- zakup usługi promocyjnej podczas ogólnopolskiej konferencji pn. *W trosce o zdrowie rodziny – nowoczesność w medycynie* (wrzesień). Przedsięwzięcie miało charakter edukacyjny, a uczestniczyło w nim ponad 100 dziennikarzy. Zakup usługi promocyjnej przyczynił się do budowania marki Warmii i Mazur jako regionu oferującego wysoką jakość usług medycznych, a także takiego który warto wybrać na lokalizację wydarzeń i spotkań o zasięgu ponadregionalnym;
- organizację 9 edycji festiwalu Promocji Gospodarczej Warmii i Mazur (październik). Wydarzenie o charakterze konferencyjno-warsztatowym, odbyło się w Mrągowie i skierowane było do kadr

odpowiedzialnych za promocję w JST z województwa warmińsko-mazurskiego. W Festiwalu uczestniczyli: przedstawiciele komórek ds. promocji, rozwoju, inwestycji gospodarczych, przedstawiciele instytucji podległych samorządowi, instytucji regionalnych oraz lokalnych, przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu, placówek naukowych i przedsiębiorcy. W wydarzeniu wzięło udział ok. 160 osób;

- przeprowadzenie (lipiec – wrzesień) 8 edycji konkursu PRO Warmia Mazury, adresatami którego były gminy, powiaty, instytucje otoczenia biznesu i naukowe działające na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Celem konkursu jest podnoszenie standardów działań marketingowych z zakresu promocji, prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz instytucje z województwa warmińsko-mazurskiego, upowszechnianie najlepszych przykładów i dobrych praktyk komunikacji marketingowej, zorientowanej na dynamizację rozwoju społeczno-gospodarczego Warmii i Mazur oraz prezentowanie najlepszych projektów marketingowych, realizowanych na rzecz wzrostu atrakcyjności turystycznej i gospodarczej Warmii i Mazur oraz poprawy wizerunku regionu;
- organizację warmińsko-mazurskiej edycji warsztatów pod nazwą *Wyzwania marketingowe JST w XXI wieku* (listopad). Warsztaty kierowane były do szefów promocji miast i regionów. Efektem jest wymiana doświadczeń, nawiązanie relacji, wypracowanie nowych rozwiązań marketingowych, a tym samym podniesienia jakości i efektywności realizowanych przedsięwzięć.

Szczególnym rodzajem promocji jest prowadzenie działań z zakresu polityki inwestycyjnej oraz promocji gospodarczej, podejmowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego na rzecz ekonomicznego rozwoju regionu. W obszar ten wpisuje się działalność Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE) w zakresie obsługi inwestora *pro-biz*, a także obsługi inwestora *pro-eksport*. Obsługa inwestora *pro-biz* obejmuje obsługę krajowych i zagranicznych inwestorów zainteresowanych prowadzeniem działań gospodarczych na Warmii i Mazurach. W ramach działania COIE jest realizowany także projekt *Wsparcie dla sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów* finansowany w ramach POIG. Jego głównymi działaniami są usługi *pro-biz* (dla inwestorów zainteresowanych podjęciem działań gospodarczych w regionie Warmii i Mazur) oraz *pro-eksport* (pomoc w nawiązywaniu kontaktów z firmami zagranicznymi).

W województwie warmińsko-mazurskim w latach 2017-2019 realizowany był również projekt *Promocja gospodarcza Warmii i Mazur 2017+*, którego celem był wzrost konkurencyjności i atrakcyjności gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego poprzez wypromowanie oferty gospodarczej województwa, jak i wzrost napływu bezpośrednich inwestycji zewnętrznych. Wśród przeprowadzonych działań projektowych wpływających na zwiększenie świadomości i wiedzy zewnętrznych inwestorów na temat dostępności i możliwości gospodarczych, jakie oferuje region warmińsko-mazurski należy wymienić następujące działania:

- *Otwarcie na Skandynawię*

Celem *wydarzenia* było zaprezentowanie potencjału inwestycyjnego i możliwości eksportowych województwa warmińsko-mazurskiego przedsiębiorcom ze Skandynawii, a także umożliwienie wymiany doświadczeń i nawiązania kontaktów biznesowych pomiędzy gośćmi z zagranicy a przedstawicielami biznesu z Warmii i Mazur. Wydarzenie w 2019 r. przyciągnęło ponad 100 uczestników.

- *Misje przyjazdowe*

W 2019 r. w Olsztynie została zorganizowana misja przyjazdowa dla przedsiębiorców z Austrii i Niemiec, której celem było wsparcie w nawiązaniu relacji biznesowych z przedsiębiorcami z regionu Warmii i Mazur.

- *Działalność GAWIM (Gospodarczy Ambasador Warmii i Mazur)*

Zadanie miało na celu promowanie potencjału inwestycyjnego i eksportowego województwa warmińsko-mazurskiego w Szwecji poprzez działanie podmiotu zewnętrznego w charakterze Gospodarczego Ambasadora Warmii i Mazur. W latach 2018-2019 odbyły się w Szwecji trzy spotkania podczas których łącznie 45 firm działających na terenie Szwecji zapoznało się z ofertą inwestycyjną Warmii i Mazur.

- *Ogólnopolska i zagraniczna kampania medialna*

Od października 2017 r. realizowana była kampania informacyjno-promocyjna Warmii i Mazur. Do grupy docelowej kampanii należeli przedsiębiorcy krajowi i zagraniczni, poszukujący nowych obszarów inwestycyjnych, zainteresowani lokalizacją biznesu na Warmii i Mazurach, zakupem produktów oraz usług. Kampania miała zasięg ogólnopolski (prasa, radio, Internet), obejmowała również działania w Internecie w następujących krajach: Szwecja, Finlandia, Niemcy, Austria, kraje europejskie nienależące do Unii Europejskiej: Norwegia, Rosja (głównie obwód kaliningradzki), Ukraina, Białoruś oraz spoza Europy: Kazachstan, Izrael, Arabia Saudyjska. W ramach kampanii w latach 2017-2019 informacje o regionie dotarły do ponad 5 mln odbiorców.

- *Organizacja udziału w wydarzeniach o charakterze promocyjno-gospodarczym*

W 2019 r. zorganizowane były dwa wyjazdy przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego (1 krajowy oraz 1 zagraniczny) na targi dla przedsiębiorców. Podczas targów przedstawiano przedsiębiorcom informacje o regionie oraz nawiązywano kontakty z potencjalnymi inwestorami, zainteresowanymi regionem Warmii i Mazur.

- **Konferencja spożywcza oraz meblarska**

W 2019 r. zorganizowane zostały dwie konferencje (spożywcza oraz meblarska) promujące inteligentne specjalizacje, z których słynie region Warmii i Mazur. W obydwu konferencjach udział wzięło łącznie ponad 130 uczestników.

- **Business Breakfast**

W 2019 r. zorganizowane zostały dwa spotkania *Business Breakfast*, w których udział wzięło łącznie ponad dwudziestu przedstawicieli firm i instytucji otoczenia biznesu z krajów UE innych niż Polska (lub ich spółek-córek z Polski). Celem spotkań była prezentacja potencjału inwestycyjnego Warmii i Mazur, z uwzględnieniem możliwości eksportowych oraz branż wysokiej szansy z regionu Warmii i mazur.

Innym zadaniem, wpisującym się w szeroko rozumiane działania promocyjne, jest upowszechnianie informacji o możliwościach aplikowania o środki z funduszy europejskich. Działanie to jest możliwe dzięki funkcjonowaniu Zespołu Sieci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich. W ramach realizacji zadań Województwa Warmińsko-Mazurskiego określonych w umowie dotyczącej realizacji projektu Pomocy Technicznej w 2019 r. zrealizowano szereg działań na rzecz beneficjentów i potencjalnych beneficjentów funduszy europejskich, w tym dystrybuowanych w ramach RPO WiM 2014-2020. Między innymi:

- udzielono 1 540 *konsultacji* bezpośrednich;
- udzielono 822 konsultacji za pośrednictwem poczty elektronicznej;
- udzielono 6 209 konsultacji telefonicznych;
- zrealizowano na terenie województwa 126 Mobilnych Punktów Informacyjnych dla ponad 700 zainteresowanych dofinansowaniem osób;
- zorganizowano 49 spotkań informacyjnych, w tym szkoleń z udziałem łącznie 1 103 beneficjentów/potencjalnych beneficjentów;
- występowano w charakterze prelegenta oraz ze stoiskiem informacyjnym na ponad 50 wydarzeniach (konferencje, spotkania, imprezy masowe) w całym regionie.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Kierunki promocji województwa warmińsko-mazurskiego w 2019 roku

**Realizacja Strategii Marki Województwa
Warmińsko-Mazurskiego 2014+**

Promocja gospodarcza

**Upowszechnianie informacji o możliwościach
aplikowania o środki RPO WIM 2014-2020**

5. INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

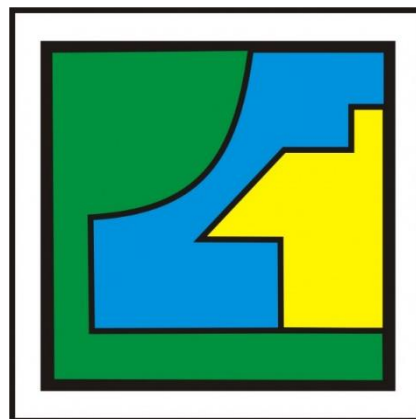
W niniejszej części *Raportu* przedstawiono działania Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego wpisujące się cel *Nowoczesna infrastruktura rozwoju* będący czwartym celem *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*. Cel ten zakłada zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrzną spójność, dostosowaną do potrzeb sieć nośników energii, a także poprawę jakości i ochronę środowiska przyrodniczego.

5.1. Planowanie przestrzenne

Organy samorządu województwa sporządzają plan zagospodarowania przestrzennego województwa oraz audyt krajobrazowy, a także prowadzą analizy i studia oraz opracowują koncepcje i programy odnoszące się do obszarów i problemów zagospodarowania przestrzennego.

W 2019 r. Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego, po podjęciu przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwały Nr 24/332/19/VI z dnia 21 maja 2019 r., przystąpiło do sporządzenia projektu *Audytu krajobrazowego województwa warmińsko-mazurskiego*. Wejście w życie Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 394) spowodowało prawne możliwości rozpoczęcia prac nad Audytem krajobrazowym. Wynikiem audytu krajobrazowego będzie delimitacja krajobrazów, ich charakterystyka, ocena, wyznaczenie krajobrazów priorytetowych oraz sformułowanie rekomendacji i wniosków dotyczących ochrony krajobrazów priorytetowych oraz innych krajobrazów w obrębie obszarów przyrodniczych prawnie chronionych i parków kulturowych. Z uwagi na bardzo szeroki zakres prac oraz poziom ich szczegółowości, można stwierdzić, że o ile Audyt krajobrazowy będzie dokumentem o charakterze analityczno-wnioskowym, to skutki prawne i faktyczne jego uchwalenia mogą wpłynąć na realną ochronę krajobrazu w województwie.

Termin uchwalenia wspomnianego dokumentu został wyznaczony przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego do 15 marca 2022 r.

Wyrazem realizacji polityki przestrzennej w województwie warmińsko-mazurskim, określonej w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa* jest m.in.: prowadzenie przez Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego w Olsztynie w imieniu Zarządu Województwa spraw polegających na sporządzaniu informacji, uzgadnianiu i opiniowaniu projektów dokumentów planistycznych i decyzji lokalizacyjnych zgodnie z odpowiednimi przepisami.

W 2019 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie:

- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:
 - sporządził 181 informacji w odpowiedzi na wnioski o przystąpieniu do planów;
 - uzgodnił 173 projektów planów;

- odmówił uzgodnienia 4 projektów planu;
- studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin:
 - sporządził 21 informacji w odpowiedzi na wnioski o przystąpieniu do studium;
 - uzgodnił 21 projektów studiów;
 - odmówił uzgodnienia 4 projektów studiów;
- inwestycji drogowych – sporządził 59 opinii do projektów inwestycji drogowych;
- inwestycji kolejowych – sporządził 4 opinie do projektów inwestycji kolejowych;
- wniosków o ustalenie lokalizacji inwestycji mieszkaniowych – sporządził 9 opinii.

W 2019 r. Zarząd Województwa uchwalił 56 uchwał w sprawie nadawania numerów drogom gminnym lub powiatowym, na podstawie art. 10 ust. 7 pkt 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tj. Dz.U. 2020 poz. 470, z późn. zm.).

Zgodnie z przyjętym przez Zarząd Województwa Programem prac Warmińsko-Mazurskiego Biura Planowania Przestrzennego, sporządzane są, obok *Audytu krajobrazowego województwa warmińsko-mazurskiego*, opracowania o charakterze studialno-analitycznym i dokumenty, odnoszące się bieżącej problematyki regionu z zakresu gospodarki przestrzennej i powiązanych z nią zagadnień związanych z infrastrukturą techniczną, gospodarką, ochroną środowiska. W 2019 r. w Biurze zostały wykonane opracowania takie jak:

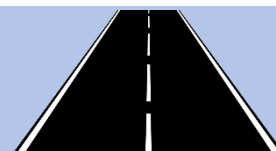
- Rozwój energetyki słonecznej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego,
- Transport towarowy w województwie warmińsko-mazurskim,
- Problematyka lokalizacji ferm hodowlanych województwie warmińsko-mazurskim,
- Koncepcja monitoringu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego.

Opracowania pn.: *Transport rowerowy w kontekście mobilności mieszkańców miast i ich obszarów podmiejskich*, *Szczegółowa charakterystyka gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego* zostały sporządzone pod kątem wykorzystania ich w pracach nad przyszłym kształtem Regionalnego Programu Operacyjnego.

Ponadto w Biurze został opracowany dla Departamentu Kultury i Edukacji *Program opieki nad zabytkami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2020-2023*.

5.2. Infrastruktura

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 2016 z późn. zm.), organizatorem publicznego transportu zbiorowego, w zależności od zasięgu przewozów, jest gmina, związek międzygminny, powiat (miasto na prawach powiatu), związek powiatów, województwo lub minister właściwy do spraw transportu.

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Warmińsko – Mazurskiego został uchwalony przez Sejmik Województwa Warmińsko – Mazurskiego (uchwała nr XXX/582/2013 Sejmiku Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 24 września 2013 r.) i opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego, dnia 16 października 2013 r., poz. 2874.

Aktualizacja *Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego* została uchwalona w dniu 26 sierpnia 2015 r. uchwałą nr IX/2015/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego i opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 14 września 2015 r.

Wojewódzkie kolejowe przewozy pasażerskie w ramach publicznego transportu zbiorowego przedstawione zostały w tabeli 1.

Tabela 1. Wojewódzkie kolejowe przewozy pasażerskie w ramach publicznego transportu zbiorowego

L.p.	Plan Transportowy wg. Aktualizacji. Planowane linie komunikacyjne w sieci połączeń kolejowych o charakterze użyteczności publicznej	Ilość poc.	Realizacja przewozów w 2019 r. zgodnie z Umową IG-I.1/2016-2020 z dnia 25 października 2015r. w ramach środków finansowych przewidzianych w Wieloletniej Prognozie Finansowej	Ilość poc.
1.	Linia Nr 9 odcinek Iława – Działdowo, Iława - Malbork	18	Linia Nr 9 odcinek Działdowo – Iława-Działdowo, Iława – Malbork - Iława	20
2.	Linia Nr 38 odcinek Ełk - Białystok	2	Linia Nr 38 odcinek Ełk – Grajewo -Ełk	8
3.	Linia Nr 204/9 odcinek Elbląg – Malbork – Tczew – Gdańsk - Gdynia	2	Linia Nr 204 odcinek Elbląg – Malbork – Elbląg	2
4.	Linia Nr 216 odcinek Olsztyn - Działdowo	10	Linia Nr 216 odcinek Olsztyn – Działdowo - Olsztyn	10
5.	Linia Nr 219 odcinek Olsztyn – Szczytno – Pisz – Ełk	16	Linia Nr 219 odcinek Olsztyn – Szczytno – Pisz – Ełk - Olsztyn	12
6.	Linia Nr 220/221 odcinek Olsztyn – Gutkowo - Braniewo	6	Linia Nr 221 odcinek Olsztyn –Braniewo - Olsztyn	6
7.	Linia Nr 220/204 odcinek Olsztyn – Bogaczewo - Elbląg	14	Linia Nr 220 odcinek Olsztyn – Elbląg - Olsztyn	14
8.	Linia Nr 353 odcinek Olsztyn – Iława – Toruń - Bydgoszcz	24	Linia Nr 353 odcinek Olsztyn – Iława – Jabłonowo Pom.- Olsztyn	22

L.p.	Plan Transportowy wg. Aktualizacji. Planowane linie komunikacyjne w sieci połączeń kolejowych o charakterze użyteczności publicznej	Ilość poc.	Realizacja przewozów w 2019 r. zgodnie z Umową IG-I.1/2016-2020 z dnia 25 października 2015r. w ramach środków finansowych przewidzianych w Wieloletniej Prognozie Finansowej	Ilość poc.
9.	Linia Nr 353/38 odcinek Olsztyn – Korsze – Ełk	16	Linia Nr 353/38 odcinek Olsztyn – Korsze – Ełk - Olsztyn	14
10.	Linia Nr 353/9 odcinek Olsztyn – Iława – Gdańsk – Gdynia	2	Linia Nr 353/9 odcinek Olsztyn – Iława –Gdynia - Olsztyn	2
11.	Linia Nr 219/35 odcinek Olsztyn – Szczytno – Szymany Lotnisko - Wielbark	Wg umowy	Linia Nr 219/35 odcinek Olsztyn – Szczytno – Szymany Lotnisko - Wielbark	4
	<i>Suma</i>	<i>110</i>		<i>114</i>

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

W 2019 r. kwota rekompensaty wypłacona Operatorowi POLREGIO sp. z o.o. zgodnie z Umową IG-I.1/2016-2020 z dnia 25 października 2015 r. wyniosła 56 542 000,00 zł, w tym: środki własne – 44 300 000 zł, środki Funduszu Kolejowego – 12 242 000 zł. Zrealizowano pracę eksploatacyjną w wysokości 3 000 481,964 pockm.

Z uwagi na trwające od 2016 r. i niezakończone do chwili obecnej prace legislacyjne, dotyczące ustawy o zmianie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, pomimo podjętych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego działań¹⁰ w 2019 r., ze względu na brak zainteresowania ze strony przewoźników, nie dokonano wyboru operatorów, realizujących przewozy w ramach drogowych sieci komunikacyjnych o charakterze użyteczności publicznej, które zostały określone w przyjętym Planie zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W związku z powyższym, w 2019 r. przewozy osób w transporcie drogowym na liniach wojewódzkich, realizowane były w oparciu o obowiązujące – zgodnie z zapisami ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. 2019, poz. 2140,tj. z późn. zm.) – zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym.

Jednym z dokumentów strategicznych Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie jest *Plan rozwoju sieci drogowej dróg wojewódzkich województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2012-2020 z perspektywą do 2030*. Jego rozwinięciem i uszczegółowieniem jest powstała w 2015 r. *Strategia rozwoju Zarządu Dróg Wojewódzkich na lata 2015-2022*, określająca cele i obszary działań wykraczające poza te związane *stricto* z utrzymaniem i poprawą stanu infrastruktury drogowej.

Wyznaczono trzy główne cele strategiczne oraz programy i działania określające sposoby osiągnięcia tych celów.

¹⁰ Ogłoszenie postępowania zmierzającego do udzielenia koncesji na wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej w wojewódzkich przewozach osób.

- *Przywrócenie pełnej przejezdności sieci dróg wojewódzkich*

Realizowano działania w celu wyeliminowania ograniczeń w ruchu pojazdów ciężarowych i wielkogabarytowych przez podnoszenie nośności dróg i obiektów inżynierskich oraz likwidację ograniczeń skrajni (szczególnie na mostach). W 2019 r. w tym obszarze Zarząd Dróg Wojewódzkich (ZDW) realizował przebudowę drogi 542 w Działdowie o długości 1,68 km (na ten cel w 2019 r. wydatkowano 9,5 mln zł) i budowę nowego mostu w msc. Lelek w ciągu drogi 642 (zakończenie w 2020 r. za kwotę 5,0 mln zł), przebudowę drogi 538 w Żabinach (1,2 km za 2,55 mln zł) i odcinka drogi 600 między Mrągowem i Szczytnem (1,0 km za 1,2 mln zł). Działania w 2019 r. obejmowały także szereg projektów z RPO WiM 2014-2020 – realizowano roboty budowlane w ramach 5 projektów o łącznej długości 93,19 km – na ten cel w 2019 r. wydatkowano 88,2 mln zł.

Tabela 2. Projekty w zakresie sieci dróg wojewódzkich realizowane w 2019 r. w ramach RPO WiM 2014-2020

Lp.	Nazwa projektu	Liczba km	Kwota
1	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 504 Pogrodzie - Braniewo na odcinku Pogrodzie - Frombork	8,36	20 137 429
2	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 504 Pogrodzie - Braniewo na odcinku Frombork - Braniewo	8,43	3 079 553
3	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 507 Braniewo - Pieniężno na odcinku Braniewo - Wola Lipowska	14,58	42 452 068
4	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 507 Braniewo - Pieniężno na odcinku Wola Lipowska - Pieniężno	13,88	2 962 022
5	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 512 na odcinku Pieniężno - Bartoszyce	47,94	19 522 458
Razem		93,19	88 153 530

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Ponadto w 2019 r. realizowano dwa projekty z dofinansowaniem z innych programów unijnych:

- *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 598 na odcinku od skrzyżowania ul. Płoskiego z ul. Witosa/Bukowskiego do węzła Jaroty (S51)* zrealizowany w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 (inwestycję zakończono w 2019 r.).
- *Budowa nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr 512 wraz z budową przeprawy mostowej na rzece Łynie w m. Bartoszyce* realizowana z Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Rosja 2014-2020 (w 2019 r. dopełniono procedur związanych z uzyskaniem unijnego dofinansowania oraz ogłoszono przetargi na wykonawcę robót budowlanych, audytora finansowego, inżyniera kontraktu i nadzór autorski).

- *Poprawa bezpieczeństwa*

- *Program inwestycji własnych*

Oprócz inwestycji drogowych i mostowych realizowanych dzięki wsparciu Funduszy Europejskich, ZDW rokrocznie realizuje szereg inwestycji ze środków własnych oraz przy wsparciu środkami z innych źródeł, takich jak budżety gmin i powiatów czy dotacje z budżetu państwa. W 2019 r. ZDW realizował 26 takich inwestycji, z czego zakończono 19. Są to budowy i przebudowy dróg, ciągów pieszych i rowerowych, zatok autobusowych, mostów, przepustów oraz niebezpiecznych skrzyżowań.

- *Program budowy chodników przy drogach wojewódzkich*
Realizację powyższego, autorskiego programu ZDW rozpoczął w 2019 r. Zakłada on budowę chodników przy drogach wojewódzkich szczególnie w małych miejscowościach, gdzie występuje pilna potrzeba zwiększenia bezpieczeństwa ruchu poprzez oddzielenie ruchu pieszego od samochodowego. Przyjęty w programie montaż finansowy zakłada 50-procentowy udział jednostek samorządu terytorialnego, na terenie których ma być realizowane zadanie. W 2019 r. rozpoczęto realizację 8 zadań, z czego zakończono 7. Kwota przeznaczona na ten cel w 2019 r. to ok. 1,5 mln środków własnych oraz 3,2 mln zł pozyskanych dotacji (zadania te wchodziły w skład *Programu inwestycji własnych*). Program spotkał się z dużym zainteresowaniem i poparciem ze strony gmin i powiatów, a kolejne jednostki samorządowe deklarują przyłączenie do niego w latach następnych.
- *Program odnów nawierzchni*
Zarząd Dróg Wojewódzkich zainicjował program w 2019 r. pozyskując na ten cel dodatkowe środki z budżetu Województwa. Wykonano 27 zadań o łącznej długości 33 km odnów nawierzchni na najbardziej zniszczonych odcinkach dróg o dużym znaczeniu komunikacyjnym za kwotę 18 mln zł. Kontynuacja Programu w przyszłych latach jest uzależniona od możliwości finansowych Województwa i ZDW.
- *Program Zielona Droga*
W ramach tego programu prowadzone są działania mające na celu ochronę, pielęgnację i odtwarzanie zieleni przydrożnej w bezpiecznej odległości od drogi, w tym alei przydrożnych. W 2019 r. dokonano nasadzeń 750 drzew, a 718 zostało poddanych starannej pielęgnacji, natomiast w ramach bieżącej działalności posadzono kolejnych 2 317 drzew przy drogach wojewódzkich.
- *Program budowy stanowisk do ważenia pojazdów*
W 2019 r. budowa stanowisk następowała w ramach projektów aktualnie realizowanych przy wsparciu funduszy unijnych (RPO WiM 2014-2020). Ich oddanie do użytku nastąpi w latach następnych.
- *Nowoczesne zarządzanie posiadanymi zasobami*
 - *Standaryzacja bieżącego utrzymania dróg inwestycji własnych*
W latach 2018-2019 ZDW przeprowadził proces stworzenia jednorodnej informacji dot. oznakowania dróg i organizacji ruchu usprawniającej zarządzanie ruchem i wspomagającej działania z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego. Opracowano projekty stałej organizacji ruchu dla ponad 220 km wybranych odcinków dróg. Przeprowadzono również analizy i aktualizację standardów zimowego i letniego utrzymania dróg wojewódzkich.
 - *Zmiany w strukturze organizacyjnej*
W 2019 r. prowadzono przygotowania do zmian w strukturze organizacyjnej Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie oraz Rejonów Dróg na terenie całego województwa w celu usprawnienia warunków i zwiększenia jej efektywności. Zmiany te weszły w życie na początku 2020 r.
 - *Poprawa warunków pracy*
Zarząd Dróg Wojewódzkich prowadzi sukcesywne starania i prace w celu poprawy warunków pracy załogi ZDW, stawiając na rozwiązania ekonomiczne i ekologiczne. W 2019 r. wykonano

adaptację pomieszczeń na archiwum w budynku Rejonu Dróg Wojewódzkich w Nidzicy, modernizację budynku Obwodu Drogowego w Gołdapi oraz rozpoczęto rozbudowę wraz z modernizacją energetyczną budynku administracyjno-biurowego ZDW w Olsztynie.

○ *Nowoczesna administracja*

W 2019 r. ZDW kontynuuje cykl wewnętrznych szkoleń dla swoich pracowników w celu podnoszenia wiedzy, kwalifikacji i usprawnienia organizacji pracy. Przeprowadzono również warsztaty interpersonalne dla kadry kierowniczej oraz innych pracowników ZDW, mające na celu podniesienie jakości zarządzania posiadanymi zasobami oraz kreatywnego szukania rozwiązań napotykanym problemom.

○ *Warmińsko-Mazurskie Forum Drogowe*

Zarząd Dróg Wojewódzkich wraz z Polskim Kongresem Drogowym zorganizował w 2019 r. już VI edycję W-MFD. Ta międzynarodowa konferencja odbyła się w Mikołajkach w dniach 23-24.09.2019 r. pod hasłem *Bezpieczne drogi przyszłości*. Udział w niej wzięło wielu czołowych przedstawicieli branży drogowej reprezentujących zarówno szczebel administracyjny, jak i instytucje nauki oraz sektora prywatnego – wykonawstwa, badań i rozwoju, wdrażania nowoczesnych technologii.

○ *Program nowoczesnej diagnostyki i ewidencji*

W 2019 r. w ramach programu nowoczesnej diagnostyki i ewidencji sieci drogowej ZDW uzupełnił swoją bazę danych o fotorejestrację 1 000 km dróg, uzyskując w ten sposób bardzo dokładny pełny fotograficzny obraz całej sieci dróg wojewódzkich naszego regionu, który w bardzo skuteczny sposób usprawnia i przyspiesza pracę w wielu aspektach działalności ZDW. W sferze ewidencji działania w 2019 r. skupione były na stworzeniu bardzo dokładnego cyfrowego odwzorowania sieci drogowej z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania. Wykonano 1 600 pomiarów terenowych za pomocą nowoczesnego urządzenia GNSS, łączącego technologię GPS z globalnym systemem nawigacji satelitarnej.

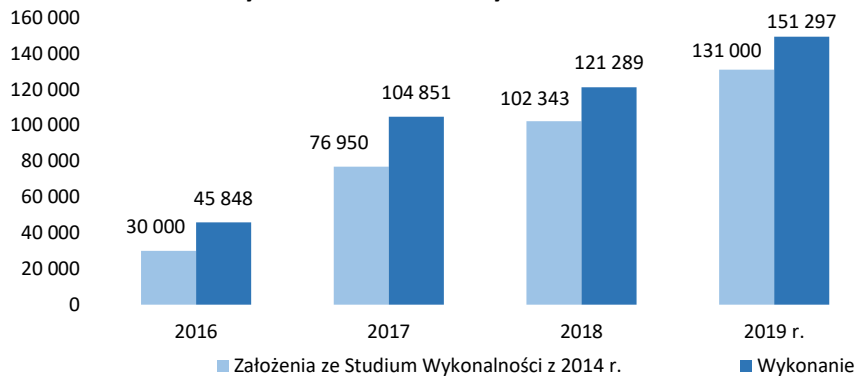
○ *Laboratorium drogowe*

Laboratorium drogowe będące w gestii ZDW w Olsztynie funkcjonuje od 2016 r. W 2019 r. wykonano jego znaczącą rozbudowę i doposażenie w nowoczesny sprzęt, tworząc pracownię badań mieszanek mineralno-asfaltowych. Dzięki temu laboratorium ma możliwość przeprowadzenia całej gamy specjalistycznych badań dot. jakości materiałów i technologii stosowanych przy realizacji zadań remontowych i inwestycyjnych na drogach wojewódzkich.

Port Lotniczy Olsztyn-Mazury w Szymanach, zarządzany przez Spółkę Warmia i Mazury Sp. z o.o., w 2019 r. koncentrował swoje działania na rozwoju siatki połączeń, maksymalnym wykorzystaniu infrastruktury lotniskowej i okołolotniskowej oraz posiadanego potencjału kadrowego.

W czwartym roku funkcjonowania Portu, Spółka Warmia i Mazury kontynuowała działania mające na celu dynamiczny wzrost liczby odprawionych pasażerów, rozbudowę siatki połączeń, rozwój współpracy z biznesem, szkołami lotniczymi i wojskiem. Ich efekty zaprezentowano na wykresie 8, przedstawiającym ruch lotniczy w poszczególnych latach.

Wykres 8. Ruch lotniczy w latach 2016 – 2019

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Oprócz oferowanych od początku roku połączeń do Londynu Luton, Londynu Stansted, Dortmundu i Krakowa w III kwartale 2019 r. uruchomiono połączenia do Bremy i do Kolonii. Realizowane były także loty czarterowe do Burgas. W sumie w 2019 r. odprawiono 151 297 pasażerów, a od początku działalności portu – 423 285 pasażerów.

Statystyka połączeń lotniczych w 2019 r. (01.01-31.12.2019) przedstawiała się następująco:

- **Wizzair:** 547 operacje / 84 170 pasażerów / obłożenie 79%:
 - **Luton:** 264 operacje / 44 437 pasażerów / obłożenie 83%;
 - **Dortmund:** 246 operacji / 37 280 pasażerów / obłożenie 82%;
 - **Brema:** 36 operacji / 2 453 pasażerów / obłożenie 36%;
 - **Budapeszt:** 1 odlot „na pusto” (przebazowanie samolotu z SZY do BUD);
- **Ryanair:** 336 operacji / 50 990 pasażerów / obłożenie 81%:
 - **Stansted:** 304 operacje / 47 466 pasażerów / obłożenie 83%;
 - **Kolonia:** 32 operacje / 3 524 pasażerów / obłożenie 59%;
- **LOT:** 218 operacji / 9 323 pasażerów / obłożenie 53%:
 - **Lwów:** 76 operacji / 2 652 pasażerów / obłożenie 42%;
 - **Kraków:** 142 operacje / 6 671 pasażerów / obłożenie 60%;
- **BULGARIAN AIR CHARTER:** 28 operacji / 3 496 pasażerów / obłożenie 82%;
- **GA:** 1 762 operacji / 13 17 pasażerów.

Z Portem współpracują największe firmy w regionie oraz krajowe i światowe marki: Michelin, Egger, Ikea Swedwood Group, Lagardere Travel Retail, Hertz, Avis, Fyilng Bistro, Lotos air bp, Panek rent a car, 1 minute. Operatorami biznesowymi są: Windrose Air Jest Charter, Jest Story, Amc Aviation, Michelin air services, Queen air, Airlink, Eurojet. Port współpracuje również ze szkołami lotniczymi, w tym; Ventum Air, Goldwings, ACSL (Lotnicza Akademia Wojskowa), Salt Aviation, Runway Pilot School, IBEX. Prowadzona jest również współpraca z wojskiem,

m.in. z US Army, Polskimi Siłami Powietrznymi, Brytyjskimi Siłami Powietrznymi oraz Rumuńskimi Siłami Powietrznymi. Istotną wiadomość ogłosił w dniu 17 lipca 2019 r. Ryanair informując,

iż w Szymanach oraz w Łodzi dzięki szkole pilotów Bartolini Air w ciągu najbliższych 3 lat zostanie wyszkolonych 320 zawodowych pilotów.

Ponadto 11 marca br. Województwo Warmińsko-Mazurskie zawarło Porozumienie z Gminą Szczytno na zagospodarowanie terenów położonych w sąsiedztwie Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury. Na nieruchomościach, które posiada Województwo planowane jest stworzenie zaplecza turystycznego oraz usługowo-przemysłowego wspierającego port. Zarówno uzbrojenie terenów inwestycyjnych jak ich dalszy rozwój wymaga ścisłej współpracy pomiędzy Województwem Warmińsko-Mazurskim a Gminą Szczytno.

Stosownie do ustawy o samorządzie województwa (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 512 z późn. zm.) mieniem województwa jest własność i inne prawa majątkowe nabyte przez województwo lub inne wojewódzkie osoby prawne, czyli samorządowe jednostki organizacyjne, którym ustawy wprost nadają taki status oraz te osoby prawne, które mogą być tworzone na podstawie odrębnych ustaw wyłącznie przez województwo. Nabycie mienia województwa następuje na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym i innych ustawach, a także w drodze przekazania mienia Skarbu Państwa oraz mienia Skarbu Państwa będącego we władaniu państwowych osób prawnych. Przekazanie województwu mienia Skarbu Państwa oraz mienia Skarbu Państwa będącego we władaniu państwowych osób prawnych, służącego realizacji zadań województwa następowało na podstawie decyzji administracyjnej wojewody.

Na dzień 31.12.2019 r. liczba wojewódzkich jednostek organizacyjnych przedstawia się następująco:

- jednostki budżetowe – 19;
- instytucje kultury prowadzące działalność na zasadach określonych w ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 194) – 12;
- samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej – 14;
- pozostałe wojewódzkie osoby prawne – 2.

Ogółem powierzchnia nieruchomości gruntowych będących w zasobie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na dzień 31.12.2019 r. wynosi 4 931,2508 ha.

Nieruchomości Województwa Warmińsko – Mazurskiego obejmują:

- nieruchomości stanowiące drogi wojewódzkie 4 287,3876 ha,
- pozostałe nieruchomości 643,8632 ha,
w tym w szczególności:
 - *Zdrowie* (nieruchomości samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej) - 71,1139 ha,
 - *Inne Jednostki* (Wojewódzki Urząd Pracy, Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego) - 0,1476 ha,
 - *Edukacja* (Szkoły Policealne w Olsztynie, Elblągu i Ełku, Zespół Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Haweckim, W-M Biblioteka Pedagogiczna w Olsztynie, W-M Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie) - 5,6919 ha,
 - *Parki Krajobrazowe* (nieruchomości w zarządzie: Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej w Elblągu, Parku Krajobrazowego Puszczy Romnickiej w Żytkiejmach, Mazurskiego Parku Krajobrazowego w Krutyni i Welskiego Parku Krajobrazowego w Jeleniu) - 0,8175 ha,
 - *Drogi* (nieruchomości w zarządzie Zarządu Dróg Wojewódzkich) - 5,5631 ha,
 - *Zarząd* (nieruchomości niezagospodarowane przez jednostki organizacyjne samorządu województwa, będące w bezpośrednim zarządzaniu przez Departament Infrastruktury i Geodezji) - 555,6646 ha,

- o Zarząd po ZMiUW (nieruchomości przejęte do bezpośredniego zarządzania przez Departament Infrastruktury i Geodezji po zlikwidowanych zarządach melioracji w Olsztynie i Elblągu) - 4,8646 ha.

Nieruchomości te zostały przekazane w trwałe zarząd (Edukacja, Drogi, Parki Krajobrazowe, Inne Jednostki), ustanowiono na nich ograniczone prawo rzeczowe i przekazano je w nieodpłatne użytkowanie SP ZOZ (Zdrowie,) bądź są w bezpośrednim zarządzaniu przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko – Mazurskiego (Zarząd, Zarząd po ZMiUW).

Ponadto w skład mienia Województwa Warmińsko-Mazurskiego wchodzi nieruchomości będące w użytkowaniu wieczystym, o łącznej powierzchni 136,7 ha (stan na dzień 31.12.2019 r.).

Województwo jest udziałowcem i akcjonariuszem w sześciu spółkach kapitałowych działających na podstawie ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych. Zestawienie spółek zaprezentowano w tabeli nr 3.

Tabela 3. Spółki kapitałowe, w których Województwo Warmińsko-Mazurskie jest udziałowcem i akcjonariuszem (stan na 31.12.2019 r.)

Lp.	Nazwa jednostki	Wartość udziałów/akcji	w %
1.	Warmińsko - Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Olsztynie, Pl. Bema 3	5 749 000 zł Wartość akcji 1000 zł	100%
2	Porty Lotnicze Mazury sp. z o.o. Szczytno ul. Wielbarska 5	175 200 zł Wartość udziału 300 zł	5,49%
3	Spółka Warmia i Mazury Sp. z .o. o. w Szymanach	168 891 000 zł Wartość udziału 1000 zł	100%
4	Warmińsko - Mazurski Fundusz Poręczenia Kredytowe Sp. z. o. o. w Działdowie	500 000 zł Wartość udziału 10000 zł	7,27%
5	POLREGIO sp. z. o. o. ul. Kolejowa 1	40 826 000 zł Wartość udziału 500 zł	2,65%
6	Warmińsko-Mazurska Agencja Energetyczna Sp. z o.o.	1 603 000 zł Wartość udziału 1000 zł	100%
RAZEM		217 744 200 zł	

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Wydatki poniesione w 2019 r. przez Województwo Warmińsko-Mazurskie w związku z gospodarowaniem mieniem wyniosły 1 032 314 zł.

Województwo Warmińsko-Mazurskie w 2019 r. uzyskało łączny dochód z tytułu wykonywania praw własności i innych praw majątkowych w wysokości: 2 311 305 zł. Na dochód ten składają się m.in.:

- wpływy z tytułu opłat za nieruchomości oddane w trwałe zarząd,
- wpływy z tytułu opłat za użytkowanie i służebności,
- dochody z najmu i dzierżawy,
- dochody z tytułu odpłatnego użytkowania wieczystego nieruchomości,
- dochody z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności.

Szczegółowe informacje dotyczące gospodarowania mieniem Województwa Warmińsko-Mazurskiego zawarte są w *Sprawozdaniu z gospodarowania mieniem*, według stanu na dzień 31.12.2019 r. Dokument ten sporządzono oraz przedłożono Sejmikowi Województwa Warmińsko – Mazurskiego na podstawie § 35 ust. 3 lit. a i ust. 4 Regulaminu Sejmiku Województwa Warmińsko- Mazurskiego przyjętego 4 lutego 1999 r. (uchwała nr III/21/99 z późn. zm.) oraz zgodnie z § 20 uchwały z dnia 21 lutego 2012 r. nr XIV/275/12 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w sprawie zasad gospodarowania mieniem Województwa Warmińsko-Mazurskiego, zasad nabywania, zbywania, zamiany i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na okres dłuższy niż 3 lata i zasad gospodarowania aktywami trwałymi samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2012 r. poz. 1224, z późn. zm.).

Informacja o stanie mienia, według stanu na dzień 31.12.2019 r., umieszczona jest na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego.

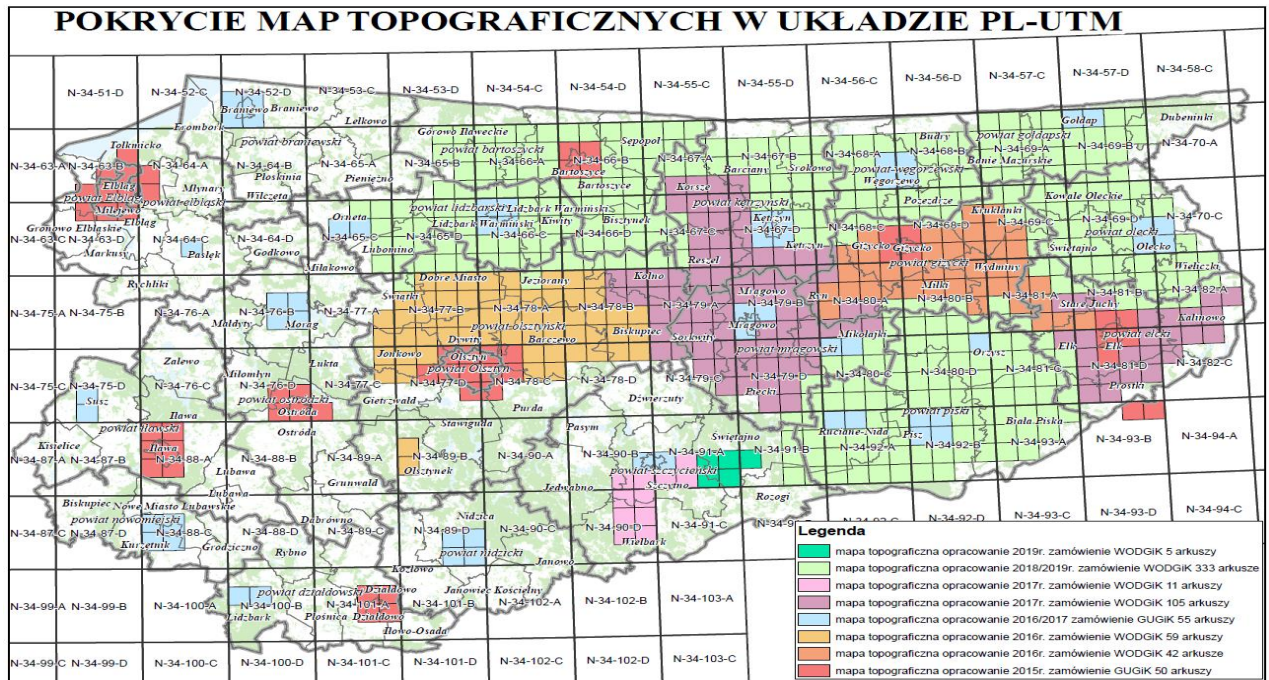
Marszałek Województwa wykonuje zadania z zakresu geodezji i kartografii na podstawie art. 7c ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo Geodezyjne i kartograficzne (Dz.U.2020.276 tj. ze zm.). Prowadzi i udostępnia wojewódzki zasób geodezyjny i kartograficzny w postaci map topograficznych i tematycznych oraz Bazę Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k. Baza ta jest bazą referencyjną dla systemów informacji przestrzennej oraz źródłem danych do standardowych opracowań topograficznych. BDOT10k zawiera 9 podstawowych warstw tematycznych:

- sieć wodna,
- sieć komunikacyjna,
- sieć uzbrojenia terenu,
- pokrycie terenu,
- budynki, budowle i urządzenia,
- kompleksy użytkowania terenu,
- tereny chronione,
- jednostki podziału terytorialnego,
- obiekty inne.

Wykonuje i udostępnia analizy struktury agrarnej oraz zestawienie gruntów budynków i lokali województwa warmińsko-mazurskiego.

Aktualne i historyczne dane geodezyjne i kartograficzne publikowane są na portalu regionalnym *Atlas Warmii i Mazur*.

Mapa 2. Pokrycie map topograficznych w układzie PL-UTM

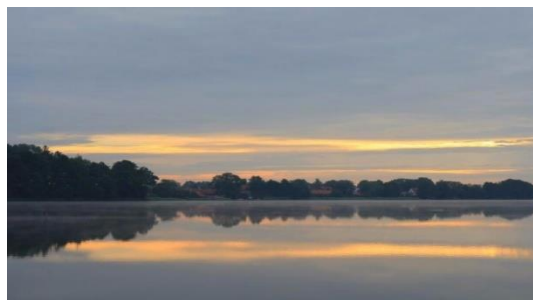

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

5.3. Ochrona Środowiska

Warmia i Mazury zaliczają się do regionów o cennej przyrodzie i atrakcyjnym krajobrazie. W województwie warmińsko-mazurskim znajduje się 11,1% wszystkich krajowych obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych, co daje regionowi pierwsze miejsce w kraju. Jednocześnie obszary te stanowią 46,7% powierzchni województwa.

W 2019 r., w zakresie planowania strategicznego w części dotyczącej ochrony środowiska, w tym opracowywania, realizacji i monitoringu wojewódzkich programów w zakresie ochrony środowiska, przygotowywania projektów programów ochrony powietrza, planów działań krótkoterminowych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem, przygotowano:

- Aktualizację „Programu ochrony środowiska przed hałasem” określonego uchwałą Nr III/42/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014 r. - w zakresie dróg krajowych.

W myśl ustawy *Prawo ochrony środowiska*, dla terenów na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, tworzy się programy ochrony środowiska przed hałasem. Głównym celem Programu jest wskazanie *działań*, których konsekwentna realizacja spowoduje dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego na terenach, na których nastąpiły przekroczenia obowiązujących norm oraz określenie kierunków działań, mających na celu zapobieganie powstawaniu nowych rejonów konfliktów akustycznych.

Programy ochrony środowiska przed hałasem aktualizuje się co najmniej raz na pięć lat, a także w przypadku wystąpienia okoliczności uzasadniających zmianę planu lub harmonogramu realizacji. W związku z powyższym po otrzymaniu map akustycznych wykonanych przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad, Sejmik Województwa dokonał aktualizacji *Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych oraz wojewódzkich na terenie województwa warmińsko-mazurskiego o obciążeniu ponad 3 mln pojazdów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne w wyniku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami LDWN i LN* określonego uchwałą Nr III/42/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014 r. – w zakresie dróg krajowych.

- *Projekty uchwał Sejmiku Województwa w sprawach dotyczących parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu*

Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r. podjął 2 uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej – Zachód oraz Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej – Wschód) oraz 1 uchwałę w sprawie parku krajobrazowego (Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej). Uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu określają ich położenie, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla

danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części. Przyjęta uchwała w sprawie Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej określa nazwę Parku, obszar, przebieg granicy i otulinę, szczególne cele ochrony oraz zakazy właściwe dla parku krajobrazowego lub jego części, wynikające z potrzeb jego ochrony. Jednocześnie 22 lutego 2019 r. weszły w życie 2 uchwały Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, które były podjęte 28 grudnia 2018 r. (Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Dylewskich oraz Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzniesień Górowskich). Ponadto Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r. podjął uchwałę w sprawie przyjęcia materiału informacyjnego pod nazwą: *X-lecie funkcjonowania parków krajobrazowych jako jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa*.

- *Projekty wojewódzkiego planu gospodarki odpadami*

W dniu 18 lutego 2019 r. Sejmik Województwa przyjął Uchwałę nr IV/66/19 w sprawie uchwalenia aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022 uchwalonego uchwałą nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 r.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony

Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 1479) Sejmik Województwa był obowiązany do uchwalenia aktualizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami w zakresie wskazania miejsc spełniających warunki magazynowania odpadów dla zatrzymanych transportów odpadów, czego dokonano poprzez dodanie rozdziału *Miejsca spełniające warunki magazynowania odpadów – wyznaczone do kierowania zatrzymanych transportów odpadów*. Jednocześnie dokonano w dokumencie zmian aktualizacyjnych dotyczących istniejących i planowanych inwestycji w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym zaktualizowano zapisy w Planie Inwestycyjnym.

- *Projekty pozwoleń środowiskowych*

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. z 2019 r., poz. 1396, ze zm.) eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie do środowiska substancji lub energii wymaga w określonych przypadkach uzyskania pozwolenia. Marszałek Województwa jest organem ochrony środowiska właściwym do wydawania pozwoleń na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, w tym m.in. pozwoleń zintegrowanych i pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, dla instalacji kwalifikowanych jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

W 2019 r. wydano 60 decyzji udzielających pozwoleń na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, w tym m.in. pozwoleń zintegrowanych i pozwoleń w zakresie ochrony powietrza. Ponadto przygotowano 24 opinie w procedurze oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanych przedsięwzięć kwalifikowanych jako instalacja wymagająca uzyskania pozwolenia zintegrowanego.

W 2019 r. Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjął 9 uchwał w sprawie wezwania do usunięcia naruszenia prawa dotyczącego uchwały Nr XXIV/465/08 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie *Podziału Województwa Warmińsko-Mazurskiego na obwody łowieckie*. W 2019 r. nie było możliwym uwzględnienie wezwań do usunięcia naruszenia prawa ze względu na procedurę dotyczącą zmian i aktualizacji uchwały. W dniu 1 kwietnia 2018 r. została znowelizowana ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie, która określiła, że do 31 marca 2020 r. Sejmik jest zobowiązany do uchwalenia nowego podziału województwa na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do odpowiedniej kategorii. Stosując się do znowelizowanej ustawy w 2019 r. prowadzono prace nad podziałem województwa na obwody łowieckie. Jest to proces złożony oraz wymagający zasięgnięcia licznych opinii i uzgodnień. W grudniu projekt uchwały ws. obwodów łowieckich poddano konsultacjom społecznym, w ramach których wpłynęło 80 wniosków z uwagami.

W ramach realizowania zadań w zakresie spraw związanych z opłatami za korzystanie ze środowiska w 2019 r. zanotowano następujące wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza, poboru wód, wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi i składowania odpadów:

- Powietrze - 11,3 mln zł,
- Emisja CO₂ - 296,8 tys. zł,
- Woda - 175,3 tys. zł,
- Ścieki - 33 tys. zł,
- Odpady - 17,1 mln zł.

Departament Ochrony Środowiska w 2019 r. kontynuował działalność w ramach międzynarodowej sieci ENCORE, poświęconej politycznej współpracy pomiędzy regionalnymi ministrami środowiska i innymi liderami politycznymi regionów Europy w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Ponadto Województwo Warmińsko-Mazurskie przystąpiło do Federacji EUROPARC, sieci działającej dla zachowania i ochrony przyrodniczego i kulturowego dziedzictwa Europy. Przedstawiciele województwa warmińsko-mazurskiego po raz pierwszy jako oficjalni członkowie międzynarodowej Federacji EUROPARC, uczestniczyli w corocznej konferencji EUROPARC, która odbyła się w dniach 24-27 września 2019 r. w Parku Narodowym Kemerli na Łotwie. Przedstawiciele samorządu i Parków Krajobrazowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego przygotowali stoisko prezentujące oraz promujące walory przyrodnicze i kulturowo-historyczne naszego regionu.

6. REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO NA LATA 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (RPO WiM 2014-2020) koncentruje się na warmińsko-mazurskiej gospodarce i kształceniu dla niej kadr, poprawie sytuacji na rynku pracy, zwiększeniu dostępności usług publicznych, przełamaniu wykluczenia energetycznego regionu, poprawie jakości środowiska przyrodniczego, wypełnianiu luk w systemie transportowym, rewitalizacji miast oraz ograniczaniu ubóstwa w regionie.

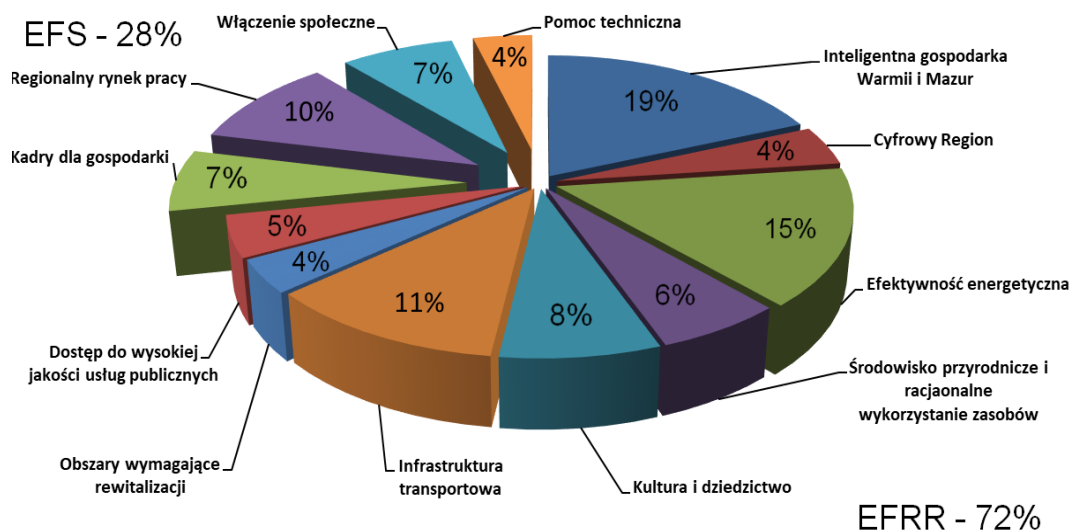

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

RPO WiM 2014-2020 jest programem dwufunduszowym, finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Łączny nakład środków unijnych wynosi ok. 1,73 mld euro, z czego 72% (tj. ponad 1,24 mld euro) to Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, a 28% (tj. ponad 486 mln euro) - Europejski Fundusz Społeczny. Instytucją Zarządzającą RPO WiM 2014-2020 jest Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Szacunkowy podział środków na poszczególne osie priorytetowe Programu, przedstawiono na wykresie 9.

Wykres 9 . Szacunkowy podział środków na osie RPO WiM 2014-2020

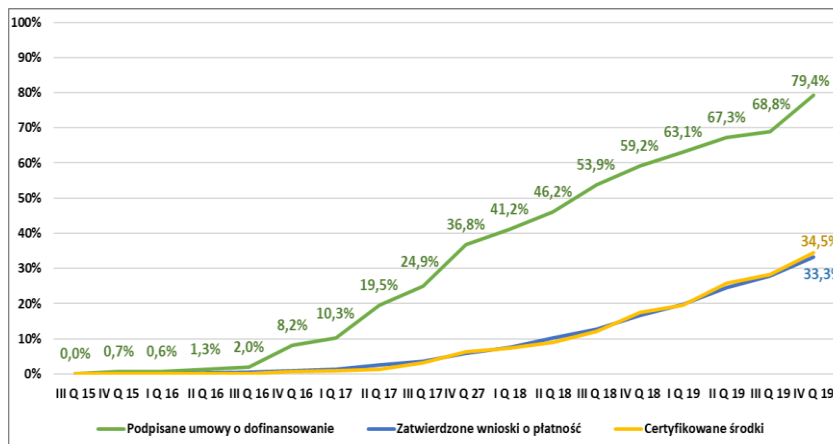

Źródło: opracowanie własne na podstawie RPO WiM 2014-2020

W 2019 r. Instytucja Zarządzająca podejmowała szereg działań, aby w jak największym stopniu zakontraktować środki RPO WiM na lata 2014-2020. O skuteczności podjętych działań świadczy stan realizacji Programu na koniec 2019 r. Wartość podpisanych umów o dofinansowanie osiągnęła poziom 79,4% alokacji Programu, z czego aż 20,2 pp. zrealizowane zostało w 2019 r.

Następował również stały, regularny wzrost wydatkowania (wartości zatwierdzanych wniosków o płatność) i ich certyfikacji do Komisji Europejskiej. Wartość zatwierdzonych wniosków o płatność na koniec 2019 r. wyniosła 33,3% alokacji Programu, natomiast wartość certyfikowanych środków wyniosła 34,5% alokacji Programu.

Wykres 10 . Postęp wdrażania RPO WiM 2014-2020 (% alokacji Programu)

Źródło: opracowanie własne Departamentu Polityki Regionalnej

Od początku wdrażania RPO WiM 2014-2020:

Ogłoszono 478 naborów o wartości ponad 2,7 mld euro

W 2019 roku uruchomiono 93 nabory wniosków w trybie konkursowym, w ramach których złożono 1 648 wniosków o dofinansowanie. W roku 2019 nastąpił wzrost wartości wniosków poprawnych pod względem formalnym o ponad 812 mln euro (ok. 32 p.p.).

Podpisano 3 686 umów, na kwotę dofinansowania UE ponad 1,37 mld euro, co stanowi 79,4% budżetu Programu

Rok 2019 przyniósł wzrost o 1 181 umów o dofinansowanie o łącznej wartości dofinansowania środkami UE w wysokości ponad 348 mln euro, co stanowi 20,2% alokacji Programu.

Beneficjentom wypłacono ponad 576 mln euro środków UE, co stanowi 33,3% budżetu Programu

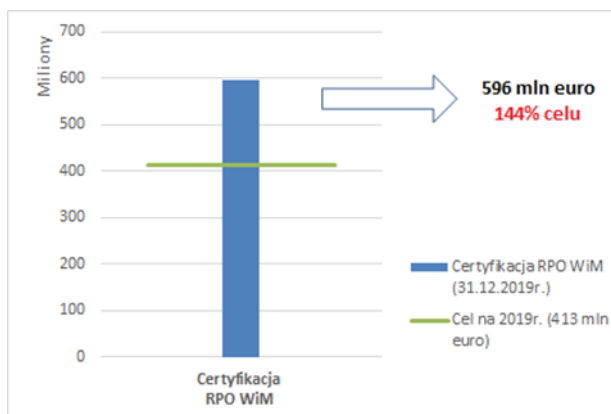
Rok 2019 przyniósł przyrost wydanych przez beneficjentów środków UE w kwocie ponad 288 mln euro, co stanowi 16,6% alokacji Programu.

Komisja Europejska zatwierdziła ponad 596 mln euro środków UE, co stanowi 34,5% budżetu Programu

Rok 2019 przyniósł przyrost środków UE certyfikowanych do Komisji Europejskiej w kwocie ponad 294 mln euro, co stanowi 17% alokacji Programu.

Dla każdego programu operacyjnego Komisja Europejska określa poziomy środków UE, które powinny zostać przekazane Komisji do rozliczenia (certyfikowane) do końca danego roku (tzw. „zasada n+3”). W przypadku RPO WiM 2014-2020, do końca 2019 r. konieczna była certyfikacja ponad 413 mln euro wkładu unijnego, a wykonano ponad 596 mln euro, co stanowi ok. 144% zobowiązania wynikającego z „zasady n+3”. Osiągnięty na koniec 2019r. poziom certyfikacji realizuje już prawie 100% celu nałożonego na rok 2020 (ponad 597 mln euro wkładu unijnego).

Do końca 2019 r. osiągnięto już znaczące efekty realizacji RPO WiM 2014-2020, które przedstawiono na poniższym schemacie.

KAPITAŁ LUDZKI

182 582 uczestników projektów w ramach EFS (13% populacji województwa), wsparcie otrzymało **11 883 osoby** z niepełnosprawnością.

INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

Modernizacja ponad **146 km** dróg. Utworzenie ponad **478 km** ścieżek rowerowych, oraz prawie **1 386 km** szlaków turystycznych.

GOSPODARKA

2 304 przedsiębiorstwa objęto wsparciem. **6 637** nowych miejsc pracy.

CYFRYZACJA

Udostępnienie **2 649 usług** publicznych z dostępem on-line, z których skorzystają **139 022 osoby**.

RYNEK PRACY

Wsparte zostały **47 973 osoby** bezrobotne, czyli prawie co **2 osoba** bezrobotna w województwie, **53% uczestników projektów** pracuje po zakończeniu projektów.

ZDROWIE

Wsparcie objęto **36 podmiotów** leczniczych. **12 636 osób** skorzystało z badań profilaktycznych.

EDUKACJA

Wsparcie objęto **1 662 szkoły** oraz **77 234 uczniów**, czyli co **3 uczeń** w województwie, **9 237 nauczycieli**, czyli co **2 nauczyciel** w województwie.

OCHRONA ŚRODOWISKA

Przebudowywanych lub budowanych jest **1 313 jednostek** wytwarzania energii z Odnawialnych Źródeł Energii o mocy **128 MW**. **307 324 osoby** objęto koncepcją Selektywnego Zbierania Odpadów.

KULTURA I REWITALIZACJA

Wsparcie **88 instytucji** kultury oraz dziedzictwa kulturowego, które odwiedzą **3 294 615 osób**. Rewitalizowanie **166 obiektów** infrastruktury, z których korzysta **585 349 osób**.

Dane na podstawie dotychczas podpisanych umów o dofinansowanie oraz wniosków o płatność od uruchomienia programu do 31 grudnia 2019 roku.

PODSUMOWANIE

W 2019 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizował szereg działań dla rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. Podejmowane przedsięwzięcia były mocno zróżnicowane.

Jednym z działań podejmowanych w 2019 r. było wspieranie regionalnego rynku pracy i przeciwdziałanie bezrobociu. Dzięki środkom Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, funduszom z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 oraz środkom Funduszu Pracy pozostających w dyspozycji Województwa Warmińsko-Mazurskiego możliwe było podjęcie przedsięwzięć na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy. Ich celem była promocja zatrudnienia, rozwój zasobów ludzkich oraz aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, co wraz z dobrą koniunkturą gospodarczą przyczyniło się do spadku bezrobocia na Warmii i Mazurach.

W 2019 r. wspierano również gospodarkę województwa warmińsko-mazurskiego poprzez działania w zakresie promocji i rozwoju przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach. W tym celu współpracowano z szeroką grupą partnerów społeczno-gospodarczych, którymi m.in. były instytucje okołobiznesowe, przedsiębiorcy oraz jednostki naukowe. Działania te przyczyniły się m.in. do wzmacniania regionalnych inteligentnych specjalizacji, którymi są drewno i meblarstwo, żywność wysokiej jakości oraz ekonomia wody.

Ważnym obszarem wsparcia w 2019 r. było także kreowanie społeczeństwa informacyjnego w województwie warmińsko-mazurskim. W ubiegłym roku podejmowano bowiem szereg aktywności promujących kompetencje cyfrowe oraz nowe technologie. Obejmowały one działania na rzecz cyberbezpieczeństwa, świadczenie e-usług na rzecz JST oraz wsparcia rozwoju infrastruktury teleinformatycznej oraz wzmocnienia umiejętności cyfrowych.

Realizowano także liczne przedsięwzięcia mające na celu rozwój obszarów wiejskich w województwie warmińsko-mazurskim. Działania te skupiały się na aktywizacji i promocji obszarów wiejskich, rozwoju rolnictwa i rybactwa, promocji żywności regionalnej, a także realizacji inwestycji infrastrukturalnych na obszarach wiejskich. Przedsięwzięcia na rzecz rozwoju obszarów wiejskich umożliwiły poprawę warunków życia mieszkańców wsi, poprawę estetyki miejscowości wiejskich oraz zwiększenie poziomu zaangażowania społeczności lokalnych na obszarach wiejskich, a także przyczyniły się do ochrony dziedzictwa kulinarnego regionu i rozwoju sektora rolniczego.

Rok 2019 r. to również okres wspierania turystyki, będącej istotnym elementem regionalnej gospodarki. Działania w tym zakresie skupiały się na działalności promocyjnej, doskonaleniu produktów turystycznych regionu, organizowaniu spotkań i konferencji promujących Warmię i Mazury, a także na rozwijaniu inicjatyw międzynarodowych i ponadregionalnych w zakresie sieci miast Cittaslow oraz szlaku Green Velo.

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego prowadził również aktywną politykę społeczną, której celem było rozwiązywanie problemów społecznych, wyrównywanie poziomu życia mieszkańców województwa, zapobieganie procesom wykluczenia społecznego oraz stwarzanie warunków umożliwiających osobom i rodzinom przewyższanie trudnych sytuacji życiowych. Dlatego też swoimi działaniami wspierano seniorów, osoby uzależnione, osoby z niepełnosprawnościami oraz rodziny, w tym rodziny wielodzietne. W 2019 r. w ramach polityki społecznej prowadzono również

przedsięwzięcia mające za zadanie przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, rozwój ekonomii społecznej oraz wsparcie ośrodka adopcyjnego.

Doceniając niezwykle ważną rolę sportu, w 2019 r. stawiano sobie za cel tworzenie warunków dla rozwoju życia sportowego w regionie, a także upowszechnianie różnorodnych form aktywności sportowej skierowanej do wszystkich mieszkańców regionu: dzieci i młodzieży, amatorów oraz sportowców wyczynowych. Formy wsparcia były różne, ale każda z nich pośrednio lub bezpośrednio trafiła do stowarzyszeń, organizacji i klubów sportowych umożliwiając im funkcjonowanie i prowadzenie działalności. Elementem wsparcia były nie tylko środki finansowe, ale także pomoc organizacyjna, patronaty, stypendia i nagrody sportowe.

Ważnym obszarem wsparcia była kultura i edukacja. W tym celu podejmowano działania w zakresie ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego, promocji kultury regionu, poprzez organizację różnych imprez kulturalnych, przyznawania dotacji oraz stypendiów artystycznych i naukowych, a także organizacji konkursów w dziedzinie kultury. Dodatkowo w 2019 r. realizowano również szereg przedsięwzięć mających na celu rozwój oraz modernizację infrastruktury kulturalnej. Oprócz przedsięwzięć kulturalnych podejmowano także liczne działania na rzecz rozwoju edukacji na Warmii i Mazurach, aby podnieść poziom szkolnictwa w regionie.

Innym przedsięwzięciem podejmowanym w zeszłym roku była ochrona zdrowia. W tym zakresie podejmowano przedsięwzięcia mające na celu zachowanie dobrego stanu zdrowia i wydłużenie wieku aktywności zawodowej wśród mieszkańców województwa. Stąd też w 2019 r. realizowano programy polityki zdrowotnej, których realizacja odbywała się m.in. w ramach RPO WiM 2014-2020. Prowadzono również edukację zdrowotną i propagowano zdrowy styl życia wśród mieszkańców województwa, a także podejmowano przedsięwzięcia na rzecz ochrony zdrowia psychicznego i kształcenia podyplomowego lekarzy i stomatologów.

Współpraca zagraniczna Województwa Warmińsko-Mazurskiego to kolejny obszar działalności Zarządu Województwa. Realizacja zadań w tym zakresie w 2019 r. odbywała się poprzez rozwijanie zagranicznych kontaktów mieszkańców regionu w celu rozwoju poszczególnych podmiotów gospodarczych, wspieranie Polonii i Polaków za granicą, a także wspieranie międzynarodowych inicjatyw służących rozwojowi społeczno-kulturalnemu. Współpraca zagraniczna Województwa Warmii i Mazur w zeszłym roku realizowana była również poprzez działalność Biura Regionalnego w Brukseli, którego celem jest ochrona interesów województwa warmińsko-mazurskiego w instytucjach Unii Europejskiej, promocja regionu oraz działanie na rzecz integracji regionu ze strukturami Unii Europejskiej.

Innym obszarem, który rozwijano w 2019 r., jest współpraca z organizacjami pozarządowymi. W 2019 r. działalność ta odbywała się poprzez włączenie organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych, współpracę w zakresie realizacji zadań publicznych oraz współpracę w zakresie tworzenia warunków do aktywności społecznej. Ważną formą wsparcia sektora pozarządowego są dotacje z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na realizację zleconych zadań publicznych. Inną formą budowania społeczeństwa obywatelskiego jest dialog społeczny. Na Warmii i Mazurach w 2019 r. odbywał się on głównie poprzez działalność Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Istotnym elementem kształtującym wizerunek województwa warmińsko-mazurskiego była promocja regionu. Dlatego też w zeszłym roku podejmowano szereg przedsięwzięć z zakresu rozwoju marki Warmii i Mazur oraz jej promocji w kraju i za granicą – przeprowadzono akcje informacyjno-

promocyjne, organizowano liczne wydarzenia i konferencje o charakterze kulturalno-społecznym oraz promowano nasz region w mediach. Ponadto w 2019 r. realizowano zadania z zakresu promocji gospodarczej, których zadaniem jest zapewnienie profesjonalnej obsługi przedsiębiorców poprzez doradztwo w procesie inwestycji oraz nawiązywanie kontaktów z partnerami gospodarczymi.

Podejmowano także różne działania, których zadaniem było wsparcie infrastruktury komunikacyjnej województwa warmińsko-mazurskiego. Sukcesywnie realizowano założenia Strategii rozwoju województwa, dotyczące poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej regionu, których celem jest przywrócenie pełnej przejazdowości dróg wojewódzkich na Warmii i Mazurach. W ubiegłym roku podejmowano działania w zakresie budowy i przebudowy dróg, ciągów pieszych i rowerowych, zatok autobusowych, mostów, przepustów oraz niebezpiecznych skrzyżowań, a także budowy chodników przy drogach wojewódzkich. Ponadto kontynuowano działania na rzecz rozbudowy siatki połączeń z Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury w Szymanach oraz wzrostu liczby odprawionych pasażerów, a także rozwijano współpracę Portu z biznesem, szkołami lotniczymi i wojskiem.

W 2019 r. Województwo Warmińsko-Mazurskie przewodniczyło także Konwentowi Marszałków Województw RP. Pod przewodnictwem Marszałka Województwa, Pana Gustawa Marka Brzezina, w ubiegłym roku na Warmii i Mazurach odbyły się trzy posiedzenia Konwentu, podczas których przyjęto 13 wspólnych stanowiska polskich regionów, wynikających z potrzeb pilnego uregulowania rozwiązań legislacyjnych, mających istotne znaczenie dla działalności samorządów.

Chociaż działania te są bardzo różnorodne, to przyświeca im jeden cel. Jest nim realizacja wizji przedstawionej w *Strategii rozwoju społeczno-ekonomicznego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*, która zakłada: *Warmia i Mazury regionem, w który warto żyć niezależnie od wieku, wykształcenia, stanu posiadania, pochodzenia, miejsca zamieszkania, płci.*

Zdjęcia przedstawione w *Raporcie o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r.*, pochodzą ze zbiorów wewnętrznych Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz stron internetowych www.warmia.mazury.pl oraz www.pixabay.com.

Załącznik

do Raportu o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 r.

**Wykaz uchwał przyjętych przez
Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego
w 2019 r.**

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
1	18.02.2019	IV/62/19	Uchwała w sprawie przyjęcia <i>Sprawozdania z realizacji w latach 2016-2017 Programu Opieki nad Zabytkami Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2016-2019.</i>	Obowiązujący	Sprawozdanie zostało przyjęte przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
2	18.02.2019	IV/63/19	Uchwała w sprawie powołania Komisji Konkursowej oceniającej oferty w otwartym konkursie ofert na wykonywanie w 2019 r. zadań z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.	Obowiązujący	Komisja opiniowała i oceniała oferty złożone w otwartych konkursach ofert.
3	18.02.2019	IV/64/19	Uchwała w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2019.	Obowiązujący	Podjęcie przedmiotowej uchwały umożliwiło Zarządowi Województwa podjęcie uchwały w sprawie podziału środków przyznanych przez PFRON na realizację nw. zadań w 2019 r. : <ul style="list-style-type: none"> • dofinansowanie robót budowlanych, dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów, • dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej, • zlecenie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym.

¹¹ W wykazie ujęto wyłącznie uchwały Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2019 r., które związane są z działalnością Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
4	18.02.2019	IV/65/19	Uchwała w sprawie przyjęcia <i>Sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego.</i>	Obowiązujący	Sprawozdanie zostało przyjęte przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
5	18.02.2019	IV/66/19	Uchwała w sprawie uchwalenia aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022 uchwalonego uchwałą nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 r.	Obowiązujący	Uchwała jest realizowana.
6	18.02.2019	IV/67/19	Uchwała w sprawie przekazania przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego danych statystycznych w formie sprawozdania o ochronie przyrody i krajobrazu za rok 2018 (formularz OS-7).	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 649 z późn. zm.).
7	18.02.2019	IV/68/19	Uchwała zmieniająca uchwałę nr XXIII/524/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022.	Obowiązujący	zgodnie z art. 17 ust.3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579), uchwały w sprawie wykonania planu gospodarki odpadami straciły moc z dniem 6 września 2019 r.
8	18.02.2019	IV/69/19	Uchwała w sprawie zmiany statutu Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Ameryce.	Obowiązujący	Opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
9	18.02.2019	IV/70/19	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr III/49/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie powołania rad społecznych działających przy samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej dla których Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest podmiotem tworzącym.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
10	18.02.2019	IV/71/19	Uchwała w sprawie zmiany w składzie osobowym Rady Społecznej przy Ośrodku Rehabilitacji Uzależnionych <i>Doren</i> w Różewcu.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
11	18.02.2019	IV/72/19	Uchwała w sprawie zmiany w składzie osobowym Rady Społecznej przy Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Olsztynie.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
12	18.02.2019	IV/73/19	Uchwała w sprawie wezwania Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez Fundację na rzecz Ochrony Przyrody i Wspierania Inicjatyw Ekologicznych do usunięcia naruszenia prawa dotyczącego uchwały Nr XXIV/465/08 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie <i>Podziału Województwa Warmińsko-Mazurskiego na obwody łowieckie</i> .	Obowiązujący	Nie jest możliwe uwzględnienie wezwania ze względu na trwające prace nad projektem uchwały Sejmiku Województwa w sprawie podziału na obwody łowieckie.
13	18.02.2019	IV/74/19	Uchwała w sprawie wezwania Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez Mazurską Fundację Ochrony Przyrody im. Alexandra von Humboldta do usunięcia naruszenia prawa dotyczącego uchwały nr XXIV/465/08 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie <i>Podziału Województwa Warmińsko-Mazurskiego na obwody łowieckie</i> .	Obowiązujący	Nie jest możliwe uwzględnienie wezwania ze względu na trwające prace nad projektem uchwały Sejmiku Województwa w sprawie podziału na obwody łowieckie.
14	18.02.2019	IV/75/19	Uchwała w sprawie wezwania Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez Fundację Ochrony Przyrody Tribus do usunięcia naruszenia prawa dotyczącego uchwały Nr XXIV/465/08 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie <i>Podziału Województwa Warmińsko-Mazurskiego na obwody łowieckie</i> .	Obowiązujący	Nie jest możliwe uwzględnienie wezwania ze względu na trwające prace nad projektem uchwały Sejmiku Województwa w sprawie podziału na obwody łowieckie.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
15	18.02.2019	IV/76/19	Uchwała zmieniająca uchwałę Nr XIX/389/12 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Województwo Warmińsko - Mazurskie.	Obowiązujący	Sejmik zatwierdził nowy wykaz przystanków.
16	18.02.2019	IV/77/19	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zmianę nieruchomości gruntowych pomiędzy Województwem Warmińsko-Mazurskim, a Gminą Olsztyn.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
17	18.02.2019	IV/78/19	Uchwała w sprawie pozbawienia kategorii drogi wojewódzkiej bez numeru (odcinki byłej drogi krajowej nr 7) na terenie miasta Elbląg i gminy wiejskiej Elbląg.	Obowiązujący	Sejmik uchwalił pozbawienie kategorii drogi wojewódzkiej wnioskowanego odcinka drogi.
18	18.02.2019	IV/79/19	Uchwała w sprawie pozbawienia kategorii drogi wojewódzkiej bez numeru (odcinek byłej drogi krajowej nr 16) na terenie Gminy Gietrzwałd.	Obowiązujący	Sejmik uchwalił pozbawienie kategorii drogi wojewódzkiej wnioskowanego odcinka drogi.
19	18.02.2019	IV/81/19	Uchwała w sprawie wyposażenia Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie - samorządowej instytucji kultury w nieruchomości.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
20	18.02.2019	IV/82/19	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2019-2039.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych
21	18.02.2019	IV/83/19	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2019 rok.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu.
22	26.03.2019	V/100/19	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Węgorzewo pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2019 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Węgorzewskie Centrum Kultury w Węgorzewie.	Obowiązujący	Pomoc zrealizowano w 56,13%.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
23	26.03.2019	V/101/19	Uchwała w sprawie udzielenia Powiatowi Piskiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2019 r. działań Muzeum Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Praniu wraz z oddziałem – Muzeum Michała Kajki w Ogródku.	Obowiązujący	Pomoc zrealizowano w 100%.
24	26.03.2019	V/102/19	Uchwała w sprawie udzielenia Związkowi Gmin Warmińsko-Mazurskich pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2019 r. działań w zakresie kultury.	Obowiązujący	Pomoc zrealizowano w 100%.
25	26.03.2019	V/103/19	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie-Miastu Elbląg pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2019 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez miejskie instytucje kultury.	Obowiązujący	Pomoc zrealizowano w 99,2%.
26	26.03.2019	V/104/19	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Iława pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2019 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Lasecznie.	Obowiązujący	Pomoc zrealizowano w 100%.
27	26.03.2019	V/105/19	Uchwała w sprawie udzielenia Miastu Lidzbark Warmiński pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2019 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Lidzbarski Dom Kultury.	Obowiązujący	Pomoc zrealizowano w 100%.
28	26.03.2019	V/106/19	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Olsztyn pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2019 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Olsztyński Teatr Lalek.	Obowiązujący	Pomoc zrealizowano w 100%.
29	26.03.2019	V/107/19	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie-Miastu Ełk pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2019 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Ełckie Centrum Kultury.	Obowiązujący	Pomoc zrealizowano w 100%.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
30	26.03.2019	V/108/19	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Orzysz pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2019 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Muzeum Wojska, Wojskowości i Ziemi Orzyskiej w Orzyszu.	Obowiązujący	Pomoc zrealizowano w 100%.
31	26.03.2019	V/109/19	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2019-2039.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych.
32	26.03.2019	V/110/19	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2019 rok.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu.
33	26.03.2019	V/89/19	Uchwała w sprawie przyjęcia dokumentu <i>Analiza sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2018 roku.</i>	Obowiązujący	Analiza została przyjęta przez Sejmik.
34	26.03.2019	V/90/19	Uchwała w sprawie przystąpienia Województwa Warmińsko-Mazurskiego do Europejskiej Sieci Współpracy Regionów w zakresie Badań i Innowacji (ERRIN).	Obowiązujący	Podjęto uchwałę o przystąpieniu Województwa Warmińsko-Mazurskiego do Europejskiej Sieci Współpracy Regionów w zakresie Badań i Innowacji.
35	26.03.2019	V/91/19	Uchwała w sprawie rozpatrzenia złożonego przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego sprawozdania z gospodarowania mieniem Województwa Warmińsko-Mazurskiego za rok 2018.	Obowiązujący	Sejmik przyjął sprawozdanie.
36	26.03.2019	V/92/19	Uchwała w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w 2019 roku w Województwie Warmińsko-Mazurskim.	Obowiązujący	Zgodnie z treścią uchwały, w Województwie Warmińsko-Mazurskim przeznaczono pod uprawy konopi włóknistych powierzchnię 5 571,51 ha w 100 gminach z czego

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
					faktycznie wykorzystana powierzchnia wyniosła 72,75ha w 23 gminach.
37	26.03.2019	V/93/19	Uchwała w sprawie wezwania Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez Fundację na rzecz Ochrony Środowiska i Zrównoważonej Urbanizacji Natura 2010 do usunięcia naruszenia prawa dotyczącego uchwały nr XXIV/465/08 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie <i>Podziału Województwa Warmińsko-Mazurskiego na obwody łowieckie.</i>	Obowiązujący	Nie jest możliwe uwzględnienie wezwania ze względu na trwające prace nad projektem uchwały Sejmiku Województwa w sprawie podziału na obwody łowieckie.
38	26.03.2019	V/94/19	Uchwała w sprawie wezwania Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez Fundację Ochrony Środowiska Odnawialne Źródła Energii do usunięcia naruszenia prawa dotyczącego uchwały Nr XXIV/465/08 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie <i>Podziału Województwa Warmińsko-Mazurskiego na obwody łowieckie.</i>	Obowiązujący	Nie jest możliwe uwzględnienie wezwania ze względu na trwające prace nad projektem uchwały Sejmiku Województwa w sprawie podziału na obwody łowieckie.
39	26.03.2019	V/95/19	Uchwała zmieniająca Uchwałę Nr XIII/306/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie powołania członków Rady Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
40	26.03.2019	V/96/19	Uchwała w sprawie wysokości i warunków udzielenia bonifikaty jednorazowej za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów.	Obowiązujący	Uchwała jest w trakcie realizacji.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
41	26.03.2019	V/97/19	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w formie dotacji celowej na dofinansowanie przedsięwzięć międzynarodowych w ramach Konkursu <i>WM DLA WM. WSPARCIE WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ JST W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM W 2019 ROKU.</i>	Obowiązujący	Wszystkie dotacje zostały rozliczone.
42	26.03.2019	V/98/19	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Miejskiej Górowo Iławeckie na dofinansowanie w zakresie promocji Miasta Górowo Iławeckie podczas Festiwalu Miast Cittaslow.	Obowiązujący	Dotacja została rozliczona bez uwag.
43	26.03.2019	V/99/19	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Miejskiej Ostróda pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2019 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Gminę Miejską Ostróda.	Obowiązujący	Pomoc zrealizowano w 100%.
44	30.04.2019	VI/112/19	Uchwała w sprawie rozpatrzenia informacji o stanie bezpieczeństwa publicznego w Województwie Warmińsko-Mazurskim w roku 2018.	Obowiązujący	Informacja została przyjęta przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
45	30.04.2019	VI/115/19	Uchwała w sprawie przyjęcia Sprawozdania z realizacji Programu pn. <i>Warmia i Mazury dla Dużej Rodziny</i> w 2018 roku.	Obowiązujący	Sejmik przyjął Sprawozdanie z realizacji Programu, które zostało następnie opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz na stronie https://warmia.mazury.pl w zakładce <i>Polityka społeczna/działania na rzecz rodziny/program Warmia Mazury dla Dużej Rodziny.</i>

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
46	30.04.2019	VI/116/19	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie przez Województwo Warmińsko-Mazurskie na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy umowy na dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych.	Obowiązujący	Podjęcie Uchwały umożliwiło dofinansowanie inwestycji w kolejnym roku.
47	30.04.2019	VI/117/19	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie przez Województwo Warmińsko-Mazurskie na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy umowy na dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych.	Obowiązujący	Podjęcie uchwały umożliwiło dofinansowanie inwestycji w kolejnym roku.
48	30.04.2019	VI/118/19	Uchwała w sprawie wyboru ofert i udzieleniu dotacji z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na wykonywanie w 2019 r. zadań publicznych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.	Obowiązujący	Dotacje zostały przekazane na podstawie zawartych umów. Cel zadań został osiągnięty i rozliczony zgodnie z umową.
49	30.04.2019	VI/119/19	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Miejskiej Lidzbark Warmiński pomocy finansowej w formie dotacji celowej na doposażenie w 2019 r. Miejskiej Biblioteki Pedagogicznej w Lidzbarku Warmińskim celem wprowadzenia nowych zajęć edukacyjnych.	Obowiązujący	Zadanie wykonane zgodnie z umową. Rozliczenie zadania nastąpiło w terminie wskazanym w umowie.
50	30.04.2019	VI/120/19	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie nieruchomości w formie darowizny na rzecz Gminy Olsztyn.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
51	30.04.2019	VI/121/19	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2019-2039.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
					W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych.
52	30.04.2019	VI/122/19	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2019 rok.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu
53	30.04.2019	VI/123/19	Uchwała w sprawie przekazania petycji o przeprowadzenie remontu dróg i ograniczenia ruchu pojazdów ciężarowych powyżej 12 ton na odcinkach usytuowanych na obszarze administracyjnym Gminy Kiwity według właściwości.	Obowiązujący	Uchwała jest w trakcie realizacji
54	28.05.2019	VII/124/19	Uchwała w sprawie powołania Skarbnika Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana - powołano Skarbnika Województwa.
55	28.05.2019	VII/125/19	Uchwała w sprawie przyjęcia Sprawozdania z realizacji Programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2018	Obowiązujący	Sprawozdanie zostało przyjęte przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
56	28.05.2019	VII/126/19	Uchwała w sprawie przyjęcia Sprawozdania z realizacji w roku 2018 Programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2016-2021	Obowiązujący	Sprawozdanie zostało przyjęte przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
57	28.05.2019	VII/127/19	Uchwała w sprawie: udzielenia pomocy finansowej siedemnastu gminom w województwie warmińsko-mazurskim w formie dotacji celowych z przeznaczeniem na realizację zadań własnych gmin związanych z organizowaniem i świadczeniem usług opiekuńczych w formie teleopieki w 2019 roku	Obowiązujący	Na mocy uchwały, po podpisaniu stosowych umów, w czerwcu 2019 roku przekazano gminom dotacje celowe, w łącznej wysokości 84 218 zł, na zadania własne gmin związane z organizowaniem i świadczeniem usług

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
					opiekuńczych w formie teleopieki w 2019 roku.
58	28.05.2019	VII/128/19	Uchwała w sprawie udzielenia gminom z Województwa Warmińsko–Mazurskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowych na dofinansowanie zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
59	28.05.2019	VII/129/19	Uchwała w sprawie wyboru przedstawicieli Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego do składu rad społecznych działających przy samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej dla których Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest podmiotem tworzącym.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana - wybrano przedstawicieli do składu rad społecznych działających przy samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej dla których Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest podmiotem tworzącym.
60	28.05.2019	VII/130/19	Uchwała w sprawie powołania rad społecznych działających przy samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej dla których Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest podmiotem tworzącym.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
61	28.05.2019	VII/131/19	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2019-2039.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych.
62	28.05.2019	VII/132/19	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2019 rok.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
63	28.05.2019	VII/134/19	Uchwała w sprawie wyrażenia poparcia dla budowy drogi ekspresowej S16 na odcinku Olsztyn – Ełk.	Obowiązujący	Sejmik wyraził poparcie dla budowy drogi ekspresowej S16 na odcinku Olsztyn-Ełk.
64	17.06.2019	VIII/137/19	Uchwała w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Warmińsko-Mazurskiego za 2018 rok wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego za 2018 rok.	Obowiązujący	Sprawozdania zostały zatwierdzone przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Plan dochodów został wykonany w 92,4%. Plan wydatków został wykonany w 84,8%.
65	17.06.2019	VIII/139/19	Uchwała w sprawie rozpatrzenia Informacji o realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w roku 2018.	Obowiązujący	Informacja została przyjęta.
66	17.06.2019	VIII/140/19	Uchwała w sprawie rozpatrzenia Informacji o realizacji Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego w roku 2018.	Obowiązujący	Informacja została przyjęta.
67	17.06.2019	VIII/141/19	Uchwała w sprawie uchwalenia Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego.	Obowiązujący	Uchwała jest realizowana na bieżąco w ramach prowadzonej przez Województwo współpracy międzynarodowej.
68	17.06.2019	VIII/142/19	Uchwała w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2018 r. <i>Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022.</i>	Obowiązujący	Przyjęto sprawozdanie bez uwag.
69	17.06.2019	VIII/143/19	Uchwała w sprawie przyjęcia złożonego przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego dokumentu pn. <i>Ocena zasobów pomocy społecznej województwa warmińsko-mazurskiego za 2018 rok.</i>	Obowiązujący	Zgodnie z art. 21 ustawy o pomocy społecznej w dniu 8.07.2019 r. dokument został przekazany Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu.
70	17.06.2019	VIII/145/19	Uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr XI/193/11 Sejmiku Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 25	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			października 2011 r. w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiemu Ośrodkowi Ruchu Drogowego w Elblągu.		
71	17.06.2019	VIII/146/19	Uchwała w sprawie wezwania Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez P. Y. O.-P. do usunięcia naruszenia prawa dotyczącego uchwały Nr XXIV/465/08 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie <i>Podziału Województwa Warmińsko-Mazurskiego na obwody łowieckie</i> .	Obowiązujący	Nie jest możliwe uwzględnienie wezwania ze względu na trwające prace nad projektem uchwały Sejmiku Województwa w sprawie podziału na obwody łowieckie.
72	17.06.2019	VIII/147/19	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na dofinansowanie zadań własnych gmin w ramach konkursu <i>Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla</i> w 2019 roku.	Obowiązujący	Dofinansowano 13 zadań na łączną kwotę około 245 tys. zł.
73	17.06.2019	VIII/148/19	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie nieruchomości w formie darowizny przez Województwo Warmińsko-Mazurskie na rzecz Gminy Lidzbark.	Obowiązujący	Sejmik wyraził zgodę; nieruchomość zostanie przekazana w 2020 roku.
74	17.06.2019	VIII/149/19	Uchwała w sprawie wyposażenia samorządowej instytucji kultury tj. Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w nieruchomość gruntową niezabudowaną.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
75	17.06.2019	VIII/150/19	Uchwała w sprawie udzielenia gminom z Województwa Warmińsko-Mazurskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowych na dofinansowanie zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
76	17.06.2019	VIII/151/19	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na realizację zadań własnych gmin w ramach konkursu <i>Małe Granty Sołeckie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego</i> w 2019 roku.	Obowiązujący	Dofinansowano 58 zadań na łączną kwotę około 477 tys. zł.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
77	17.06.2019	VIII/152/19	Uchwała w sprawie uchwalenia aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022 uchwalonego uchwałą nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 r.	Obowiązujący	Uchwała jest realizowana.
78	17.06.2019	VIII/153/19	Uchwała w sprawie zaciągnięcia długoterminowego kredytu na finansowanie deficytu budżetu i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów.	Obowiązujący	Uchwała w sprawie zaciągnięcia kredytu została podjęta, efektem czego stało się podpisanie umowy kredytowej: zaciągnięcie kredytu długoterminowego w kwocie 40 mln zł.
79	17.06.2019	VIII/154/19	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2019-2039.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych.
80	17.06.2019	VIII/155/19	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2019 rok.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu.
81	27.08.2019	IX/157/19	Uchwała w sprawie przyjęcia <i>Raportu okresowego nr VIII z realizacji Regionalnej Strategii Innowacyjności Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020, stan na koniec 2017 r.</i>	Obowiązujący	Raport został przyjęty przez Sejmik.
82	27.08.2019	IX/158/19	Uchwała w sprawie wyznaczenia przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.	Obowiązujący	Uchwałą została realizowana zgodnie z treścią.
83	27.08.2019	IX/159/19	Uchwała w sprawie zmiany w składzie osobowym Rady Społecznej przy Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Olsztynie	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
84	27.08.2019	IX/160/19	Uchwała w sprawie wyposażenia Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie - samorządowej instytucji kultury w nieruchomości.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
85	27.08.2019	IX/161/19	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na dofinansowanie zadań własnych gminy w ramach konkursu <i>Małe granty na infrastrukturę sportową w Województwie Warmińsko-Mazurskim w 2019 r.</i>	Obowiązujący	Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podpisał 20 umów o dofinansowanie 20 inwestycji polegających na modernizacji, remoncie, wyposażeniu obiektów sportowych. Wszystkie dofinansowane zadania zostały zrealizowane.
86	27.08.2019	IX/162/19	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na dofinansowanie zadań własnych gmin w ramach konkursu <i>Łączy Nas Turystyka w 2019 roku.</i>	Obowiązujący	Uchwała została wykonana.
87	27.08.2019	IX/163/19	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2019-2039.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych.
88	27.08.2019	IX/164/19	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2019 rok.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu
89	24.09.2019	X/166/19	Uchwała w sprawie przyjęcia złożonej przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego informacji o przebiegu wykonania budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego za I półrocze 2019 roku, informacji o kształtowaniu się Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2019-2039 oraz informacji o przebiegu wykonania planów finansowych za I półrocze 2019 roku jednostek, dla	Obowiązujący	Informacje z wykonania za I półrocze roku budżetowego zostały zatwierdzone przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Plan dochodów został wykonany w 44,6 %. Plan wydatków został wykonany w 35,7 %.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			których Samorząd Województwa jest organem założycielskim.		Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Warmińsko-Mazurskiego uwzględnia wielkości budżetowe na zadania planowane do finansowania w latach objętych prognozą. Indywidualny wskaźnik zadłużenia Województwa został spełniony, czego efektem jest zachowanie stabilności finansowej Województwa w dłuższym horyzoncie czasowym.
90	24.09.2019	X/167/19	Uchwała w sprawie przyjęcia dokumentu <i>Analiza sytuacji na rynku pracy w Województwie Warmińsko-Mazurskim w pierwszym półroczu 2019 roku.</i>	Obowiązujący	Analiza została przyjęta przez Sejmik.
91	24.09.2019	X/168/19	Uchwała w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2018 roku <i>Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2016-2020.</i>	Obowiązujący	Przyjęto sprawozdanie bez uwag.
92	24.09.2019	X/169/19	Uchwała w sprawie przyjęcia projektu Aktualizacji <i>Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych oraz wojewódzkich na terenie województwa warmińsko-mazurskiego o obciążeniu ponad 3 mln pojazdów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne w wyniku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami LDWN i LN</i> określonego uchwałą Nr III/42/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014 r.- w zakresie dróg krajowych oraz przyjęcia	Obowiązujący	Uchwała nr X/169/19 została przyjęta w celu przekazania projektu aktualizacji programu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do konsultacji społecznych oraz opiniowania. Po naniesieniu poprawek uchwała została przyjęta przez sejmik już w innym brzmieniu.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			Prognozy oddziaływania na środowisko ww. Aktualizacji Programu.		
93	24.09.2019	X/170/19	Uchwała w sprawie wyboru ofert i udzieleniu dotacji z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na wykonywanie w 2019 r. zadań publicznych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.	Obowiązujący	Dotacje zostały przekazane na podstawie zawartych umów. Cel zadań został osiągnięty i rozliczony zgodnie z umowami.
94	24.09.2019	X/171/19	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2019-2039.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych.
95	24.09.2019	X/172/19	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2019 rok.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu.
96	29.10.2019	XI/176/19	Uchwała w sprawie przyjęcia <i>Informacji o funkcjonowaniu Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury w Szymanach.</i>	Obowiązujący	Sejmik przyjął przedstawioną informację.
97	29.10.2019	XI/177/19	Uchwała w sprawie przyjęcia materiału informacyjnego pod nazwą: <i>X-lecie funkcjonowania parków krajobrazowych jako jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa.</i>	Obowiązujący	Przyjęto materiał informacyjny.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
98	29.10.2019	XI/178/19	Uchwała w sprawie przyjęcia <i>Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w szkołach i placówkach oświatowych za rok szkolny 2018/2019, dla których organem prowadzącym jest Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.</i>	Obowiązujący	Informacja została przyjęta przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
99	29.10.2019	XI/179/19	Uchwała w sprawie Regulaminu określającego wysokość stawek oraz szczegółowe warunki przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz wysokość i warunki wypłacania nagród dla nauczycieli szkół i placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Województwo Warmińsko - Mazurskie.	Obowiązujący	Zrealizowano. Szkoły i placówki zostały zobowiązane do wprowadzenia nowych uregulowań.
100	29.10.2019	XI/180/19	Uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr III/58/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych prowadzonych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.	Obowiązujący	Zrealizowano. Szkoły i placówki zostały zobowiązane do wprowadzenia nowych uregulowań.
101	29.10.2019	XI/181/19	Uchwała zmieniająca Uchwałę Nr XXXII/701/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe w międzynarodowym lub w krajowym współzawodnictwie sportowym.	Obowiązujący	Nabór wniosków o przyznanie stypendium trwał do 10 stycznia 2020 r. Do Departamentu Sportu wpłynęło 51 wniosków. Wydano 41 decyzji o przyznaniu stypendiów sportowych.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
102	29.10.2019	XI/182/19	Uchwała w sprawie uchylecia w części uchwały nr XXXIV/756/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 lutego 2018 r. zmienionej uchwałą Nr III/56/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie udzielenia przez Województwo Warmińsko-Mazurskie pomocy rzeczowej powiatom z obszaru województwa warmińsko-mazurskiego.	Obowiązujący	Uchwała została wykonana.
103	29.10.2019	XI/183/19	Uchwała w sprawie wyposażenia Centrum Polsko-Francuskiego Côtés d' Amor – Warmia i Mazury w Olsztynie w udział 135/1000 części nieruchomości położonej w Olsztynie, przy ul. Dąbrowszczaków 39.	Obowiązujący	Uchwała jest w trakcie realizacji.
104	29.10.2019	XI/184/19	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Lubomino.	Unieważniony	Zgodnie z najnowszym stanowiskiem Regionalnej Izby Obrachunkowej uchwała jednostki samorządu terytorialnego, w sprawie udzielenia pomocy finansowej, nie powinna zawierać zbytniej indywidualizacji sposobu i celu wykorzystania przyznanej pomocy (indywidualizacja zadania, w tym sposób realizacji zadania jest bowiem zastrzeżony przepisami prawa dla "realizatora" zadania - ośrodka pomocy społecznej). W niniejszej uchwale Sejmiku Województwa zbyt szczegółowo określono sposób i cel wykorzystania dotacji. W związku z powyższym 26.11.2019 r. Sejmik podjęła kolejną,

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
					obowiązującą uchwałę w tej sprawie (XII/204/19).
105	29.10.2019	XI/185/19	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2019-2039.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych
106	29.10.2019	XI/186/19	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2019 rok.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu.
107	26.11.2019	XII/187/19	Uchwała w sprawie przyjęcia Informacji o realizacji <i>Strategii Rozwoju Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie w latach 2015-2022.</i>	Obowiązujący	Sejmik przyjął przedstawioną informację.
108	26.11.2019	XII/188/19	Uchwała w sprawie uchwalenia Programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020.	Obowiązujący	Uchwała jest w trakcie realizacji.
109	26.11.2019	XII/189/19	Uchwała w sprawie zmiany Programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2016-2021 stanowiącego Załącznik do Uchwały Nr VIII/190/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 czerwca 2015 r. zmienionej Uchwałą Nr XXXII/700/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2017 r.	Obowiązujący	Uchwała jest w trakcie realizacji.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
110	26.11.2019	XII/190/19	Uchwała w sprawie określenia Aktualizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem określonego uchwałą Nr III/42/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014 r. - w zakresie dróg krajowych.	Obowiązujący	Uchwała nr XII/190/19 realizowana zgodnie z treścią.
111	26.11.2019	XII/191/19	Uchwała w sprawie zmiany statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Gruźlicy i Chorób Płuc w Olsztynie.	Obowiązujący	Opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
112	26.11.2019	XII/192/19	Uchwała w sprawie zmiany statutu Wojewódzkiego Zespołu Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie.	Obowiązujący	Opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
113	26.11.2019	XII/193/19	Uchwała w sprawie wyboru przedstawicieli Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego do składu rady społecznej działającej przy Samodzielnym Publicznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc w Olsztynie.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
114	26.11.2019	XII/194/19	Uchwała w sprawie powołania składu rady społecznej działającej przy Samodzielnym Publicznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc w Olsztynie.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
115	26.11.2019	XII/195/19	Uchwała w sprawie wezwania Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez Pana R. P. do usunięcia naruszenia prawa dotyczącego uchwały Nr XXIV/465/08 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie <i>Podziału Województwa Warmińsko-Mazurskiego na obwody łowieckie</i> .	Obowiązujący	Nie jest możliwe uwzględnienie wezwania ze względu na trwające prace nad projektem uchwały Sejmiku Województwa w sprawie podziału na obwody łowieckie.
116	26.11.2019	XII/196/19	Uchwała w sprawie zawarcia aneksu nr 2 do porozumienia zawartego w dniu 30 czerwca 2009 r. pomiędzy Województwem Warmińsko – Mazurskim, a Gminą Orneta w sprawie przejęcia przez Gminę niektórych zadań zarządcy dróg wojewódzkich w granicach administracyjnych Ornety.	Obowiązujący	Sejmik wyraził zgodę na zawarcie wnioskowanego aneksu.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
117	26.11.2019	XII/197/19	Uchwała w sprawie ustalenia przebiegu istniejącej drogi wojewódzkiej nr 527 na obszarze miasta Olsztyna.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
118	26.11.2019	XII/198/19	Uchwała w sprawie pozbawienia kategorii drogi wojewódzkiej bez numeru (odcinek byłej drogi krajowej nr 53) na terenie Gminy Purda.	Obowiązujący	Sejmik uchwalił pozbawienie kategorii drogi wojewódzkiej wnioskowanego odcinka drogi.
119	26.11.2019	XII/199/19	Uchwała w sprawie ustalenia przebiegu istniejącej drogi wojewódzkiej nr AAA (o numerze ewidencyjnym W0001002862011) na obszarze miasta Olsztyna.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
120	26.11.2019	XII/200/19	Uchwała w sprawie ustalenia przebiegu istniejącej drogi wojewódzkiej nr 598 na obszarze miasta Olsztyna.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
121	26.11.2019	XII/201/19	Uchwała w sprawie zmian w Statucie Warmińsko – Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie.	Obowiązujący	Uchwałą wprowadzono zmiany w Statucie placówki.
122	26.11.2019	XII/202/19	Uchwała w sprawie zmian w Statucie Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu.	Obowiązujący	Uchwałą wprowadzono zmiany w Statucie placówki.
123	26.11.2019	XII/203/19	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Ława pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
124	26.11.2019	XII/204/19	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Lubomino.	Obowiązujący	Na mocy uchwały, po podpisaniu stosownej umowy, w listopadzie 2019 roku przekazano gminie Lubomino 6.000 zł w formie dotacji celowej na zadanie własne Gminy z zakresu pomocy społecznej z przeznaczeniem na pomoc pogorzelncom z Gminy Lubomino.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
125	26.11.2019	XII/205/19	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2019-2039.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych
126	26.11.2019	XII/206/19	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2019 rok.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu.
127	26.11.2019	XII/208/19	Uchwała zmieniająca Uchwałę Nr XI/181/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 października 2019 r. zmieniającą Uchwałę Nr XXXII/701/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe w międzynarodowym lub w krajowym współzawodnictwie sportowym.	Obowiązujący	Nabór wniosków o przyznanie stypendium trwał do 10 stycznia 2020 r. Do Departamentu Sportu wpłynęło 51 wniosków. Wydano 41 decyzji o przyznaniu stypendiów sportowych.
128	30.12.2019	XIII/215/19	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2019-2039.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych
129	30.12.2019	XIII/216/19	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2019 rok.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu
130	30.12.2019	XIII/217/19	Uchwała w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2020-2039.	Zmieniony	Wieloletnia Prognoza Finansowa na kolejne lata została zatwierdzona i przyjęta do realizacji. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych została zachowana

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
131	30.12.2019	XIII/218/19	Uchwała w sprawie budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2020 rok.	Zmieniony	Budżet na kolejny rok budżetowy został zatwierdzony i przyjęty do realizacji
132	30.12.2019	XIII/219/19	Uchwała w sprawie wydatków budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, które w 2019 roku nie wygasają z upływem roku budżetowego.	Obowiązujący	Zgłoszone wydatki, które w roku budżetowym nie wygasają z upływem tego roku zostały zatwierdzone i przyjęte do realizacji.
133	30.12.2019	XIII/220/19	Uchwała w sprawie przyjęcia <i>Informacji o realizacji współpracy międzynarodowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2019 roku.</i>	Obowiązujący	Informacja została przyjęta.
134	30.12.2019	XIII/221/19	Uchwała w sprawie przyjęcia <i>Sprawozdania z działalności Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli za okres grudzień 2018 r. – listopad 2019 r.</i>	Obowiązujący	Sprawozdanie zostało przyjęte przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
135	30.12.2019	XIII/222/19	Uchwała w sprawie zmian w składzie osobowym rady społecznej przy Samodzielnym Publicznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc w Olsztynie.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana - wybrano przedstawiciela do składu rady społecznej działającej przy Samodzielnym Publicznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc w Olsztynie.
136	30.12.2019	XIII/223/19	Uchwała w sprawie zmian w składzie osobowym rady społecznej przy Wojewódzkim Zespole Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
137	30.12.2019	XIII/224/19	Uchwała w sprawie powołania członków Rady Muzeum Budownictwa Ludowego – Park Etnograficzny w Olsztynku.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
138	30.12.2019	XIII/225/19	Uchwała w sprawie powołania członków Rady Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
139	30.12.2019	XIII/226/19	Uchwała w sprawie powołania członków Rady Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana..
140	30.12.2019	XIII/227/19	Uchwała w sprawie powołania członków Rady Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
141	30.12.2019	XIII/228/19	Uchwała w sprawie przyjęcia <i>Programu opieki nad zabytkami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2020-2023.</i>	Obowiązujący	Program został przyjęty.
142	30.12.2019	XIII/229/19	Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej – Wschód.	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55). Uchwała jest realizowana zgodnie z treścią.
143	30.12.2019	XIII/230/19	Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej – Zachód.	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55). Uchwała jest realizowana zgodnie z treścią.
144	30.12.2019	XIII/231/19	Uchwała w sprawie Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej.	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55). Uchwała jest realizowana zgodnie z treścią.
145	30.12.2019	XIII/232/19	Uchwała w sprawie powierzenia przez Województwo Warmińsko-Mazurskie, a przyjęcia przez Województwo Pomorskie wykonania zadań dotyczących rewitalizacji i promocji śródlądowej drogi wodnej relacji zachód – wschód obejmującej drogi wodne: Odra, Warta, Noteć, Kanał Bydgoski, Brda, Wisła, Nogat, Szarpawa oraz Zalew Wiślany (planowana droga wodna E70 na terenie Polski) na odcinku położonym na terenie województwa warmińsko – mazurskiego.	Obowiązujący	Uchwała jest w trakcie realizacji.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
146	30.12.2019	XIII/233/19	Uchwała w sprawie wezwania Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez Fundację Na Rzecz Ochrony Przyrody i Krajobrazu Mazurskiego Parku Krajobrazowego i Dorzecza Krutyni do usunięcia naruszenia prawa dotyczącego uchwały Nr XXIV/465/08 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie <i>Podziału Województwa Warmińsko-Mazurskiego na obwody łowieckie</i> .	Obowiązujący	Nie jest możliwe uwzględnienie wezwania ze względu na trwające prace nad projektem uchwały Sejmiku Województwa w sprawie podziału na obwody łowieckie.
147	30.12.2019	XIII/234/19	Uchwała w sprawie wezwania Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez AGRO-GR Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością do usunięcia naruszenia prawa dotyczącego uchwały Nr XXIV/465/08 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie <i>Podziału Województwa Warmińsko-Mazurskiego na obwody łowieckie</i> .	Obowiązujący	Nie jest możliwe uwzględnienie wezwania ze względu na trwające prace nad projektem uchwały Sejmiku Województwa w sprawie podziału na obwody łowieckie.
148	30.12.2019	XIII/235/19	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż w trybie bezprzetargowym, na rzecz Rejonowego Związku Spółek Wodnych z siedzibą w Działdowie, nieruchomości gruntowej zabudowanej, położonej w Działdowie, przy ul. Grunwaldzkiej 21, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działki nr 98/2 i 98/4, obręb nr 1 m. Działdowo.	Obowiązujący	Uchwała jest w trakcie realizacji.
149	30.12.2019	XIII/236/19	Uchwała w sprawie udzielenia Powiatowi Giżyckiemu, Ostródzkiemu, Piskiemu, Gołdapskiemu, Oleckiemu, Mrągowskiemu, Bartoszyckiemu, Iławskiemu, Działdowskiemu, Nowomiejskiemu, Ełckiemu, Olsztyńskiemu oraz Gminie Miejskiej Lidzbark Warmiński pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2020 roku prowadzenia Powiatowych	Obowiązujący	Dotacje dla przekazane zgodnie z zawartymi umowami.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ¹¹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			Bibliotek Pedagogicznych oraz Miejskiej Biblioteki Pedagogicznej w Lidzbarku Warmińskim.		
150	30.12.2019	XIII/237/19	Uchwała w sprawie określenia rodzaju i maksymalnej wysokości stypendium oraz określenia szczegółowych kryteriów i sposobu przyznawania, warunków wypłacania i zwrotu stypendiów dla studentów będących mieszkańcami województwa warmińsko-mazurskiego.	Obowiązujący	Uchwała została zaakceptowana.
151	30.12.2019	XIII/242/19	Uchwała w sprawie apelu do Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o objęcie dofinansowaniem dróg wojewódzkich w ramach ustawy o Funduszu Dróg Samorządowych.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.